www.gazetekadikoy.com.tr

GazeteKadıköy

Yıl: 22 / Sayı: 1090 HAFTALIK BAĞIMSIZ YEREL GAZETE 21-27 MAYIS 2021

Kadıköy'de 19 Mayıs coşkusu

19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı, bu yıl da Kadıköy'de coşkuyla kutlandı. Kadıköy Belediyesi'nin düzenlediği 19 Mayıs etkinlikleri kapsamında onlarca kişi kürek çekerek Bandırma Vapuru'nun 726 kilometrelik rotasını tamamladı. Klasik araç severler ve bisikletlilerin oluşturduğu konvoy renkli görüntülere sahne oldu. Saat 19.19'u gösterdiğinde Kadıköylüler hep birlikte İstiklal Marşı'nı okudu ● Sayfa 2'de

Çocuklar sürekli birbirlerini öldürüyorlar...

BETÜL MEMİŞ 7'de

Festivalleri tuz kadar özledim

MELİS DANİŞMEND 11'de

Kızıltoprak'ın hikâyesinden bir kesit

PINAR ERKAN 10'da

Edebiyat Hayatından Hatırlamalar – 115

GEORGE ORWELL 5'TE

"Yoksulluk şiddeti besler"

Yoksulluk, yüksek işsizlik ve gevşek kanuni yaptırımların şiddeti beslediğini anlatan Doç. Dr. Şafak Nakajima, "Zenginler ve güçlüler cezadan kurtulacaklarını bildiklerinde, daha cüretkâr biçimde kadınlar ve ezilenler üzerinde baskı kurar, şiddet uygular, fütursuzca onları öldürebilirler" diyor

● Sayfa 9'da

O'nun yol arkadaşı OYUNCAKLARI

Ulaş Şentürk, çocukluğundan bu yana oyuncaklarla arkadaşlık kurdu ve yüzlerce oyuncak biriktirerek hobisini koleksiyonerliğe dönüştürdü. 10 yıl önce oyuncaklarıyla dünyayı dolaşmaya başlayan Şentürk, arkadaşım dediği oyuncaklarıyla 18 ülke ve 55 şehir gezdi ● Sayfa 7'de

Sporda kadına yönelik şiddetin çizgi romanı

» Beş yıl önce İstanbul'da kurulan ve yaklaşık iki yıldır da Kadıköy'de faaliyet gösteren BoMoVu Derneği, Fransız yazar Elsa Naude'nin sporda cinsiyet eşitsizliğini anlatan çizgi romanı, 'Şiddetin Mekânları, Mekânların Şiddeti'ni Türkçe'ye çevirdi ● Sayfa 13'te

Kadıköy'ün 2 bin 400 yıllık anıtı

» Haydarpaşa Garı kazılarında hem İstanbul hem de Kadıköy'ün tarihi açısından önemli bulgular çıkarıldı. 2 bin 400 yıllık olduğu düşünülen yapı, bugüne kadar kazılarda bulunan en eski mimari eser olma özelliğini taşıyor ● Sayfa 4'te

Kadıköy Theatron'un zorunlu vedası

Kadıköy'ün bağımsız tiyatrolarından Kadıköy Theatron, pandemi nedeniyle yaşanan ekonomik zorluklara yenilerek perdesini indirdi

● Sayfa 6'da

"Kök hücre bağışı hayat kurtarır!"

"Öykü Arin'e Umut Ol" kampanyasının kurucularından Eylem Şen Yazıcı, kök hücre bağışında ağız içi sürüntü kiti uygulamasına geçilmesi için imza kampanyası başlattı

● Sayfa 12'de

Yürekler 19 Mayıs için birleşti

Kadıköy Belediyesi'nin Kalamış Atatürk Parkı'nda düzenlediği 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı etkinlikleri kapsamında onlarca kişi kürek çekti, klasik araç severler ve bisikletliler konvoy oluşturdu

● **Erhan DEMİRTAŞ**

19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nın bu yılki adresi yine Kadıköy oldu. Gün boyu devam eden etkinlikler sabah saat 09:00'da Kadıköy İskele Meydanı'ndaki resmi törenle başladı. Saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın ardından Kadıköy Belediye Başkanı Şerdil Dara Odabaşı, Atatürk Anıtı'na çelenk koydu.

KLASİK ARAÇLAR RENK KATTI

Kadıköy Belediyesi her yıl olduğu gibi bu yıl da 19 Mayıs coşkusunu Kadıköy'ün bütün sokaklarına ve caddelerine taşıdı. Etkinlikler ilk olarak klasik arabaların 19 Mayıs turu ile başladı. Kadıköy Belediyesi'nin ana binasında bir araya gelen klasik araçlar marşlar eşliğinde Moda üzerinden Kalamış'a hareket etti. Yaklaşık 100 klasik aracın katıldığı konvoy, Kalamış Parkı'ndan başlayan bisiklet turunun ardından Bağdat Caddesi'nde ilerledi.

"AYNI COŞKUYU YAŞIYORUZ"

Kadıköy Belediyesi, 19 Mayıs kutlamaları kapsamında Kalamış Atatürk Parkı'nda da birçok etkinlik düzenlendi. Kutlamaların öncesinde konuşmaya yapan Kadıköy Belediye Başkanı Şerdil Dara Odabaşı, Kadıköylülerin 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutlayarak, "Gönül isterdi ki daha kalabalık olalım, daha büyük etkinlikler yapalım ama sizlerin sağlığını düşündüğümüz için kontrollü bir şekilde bayram kutlaması yapıyoruz. Önümüzdeki sene bayramı daha coşkulu, Kadıköylüye yakışır bir şekilde kutlayacağız. 102 yıl önce Gazi Mustafa Kemal Atatürk, İstanbul'dan nasıl heyecanla, coşkuyla, aşkla, ülke sevdasıyla ve vatan sevgisiyle yola çıktıysa biz de aynı coşkuyu, aynı sevdayı, aynı özgürlüğü yaşayarak, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün yolunda yürüdüğümüzü bir kez daha tüm Türkiye'ye, bütün dünyaya buradan duyuracağız. Kadıköy Atatürk'ün yolunda yürümeye devam edecek bundan herkes emin olsun" dedi.

BANDIRMA'YA KÜREK ÇEKTİ

Kalamış Atatürk Parkı'nda düzenlenen etkinlikler, her yaştan Kadıköylünün katıldığı zumba ile devam etti. Onlarca kişi coşkulu şarkılar eşliğinde bir saat boyunca zumba yaptı. Bu yılki 19 Mayıs kutlamalarında Mustafa Kemal Atatürk'ün Samsun'a çıktığı Bandırma Vapuru'nun hikâyesine de yer verildi. Spor ve teknolojinin birleştiği kürek ergometresi etkinliğiyle çok sayıda Kadıköylü Bandırma'ya kürek çekti. 20 kürek istasyonunda gün boyu kürek çeken onlarca Kadıköylü, Bandırma Vapuru'nun İstanbul'dan Samsun'a uzanan 726 kilometrelik rotasını tamamladı. Kürek çektikçe ilerleyen Bandırma Vapuru'nun rotası, dev ekrana yansıtılarak Samsun'a ulaştırıldı. Yaklaşık üç saat süren etkinlikte Kadıköy Belediye Başkanı Şerdil Dara Odabaşı da kürek çekti.

19 MAYIS İÇİN PEDALLADILAR

Kadıköy'de her yıl düzenlenen ve 19 Mayıs kutlamalarının sembolü haline gelen bisiklet turu bu yıl da renkli görüntülere sahne oldu. Kilometrelerce uzunluğa erişen ve genç yaşlı her yaştan Kadıköylünün katıldığı bisiklet turu 12 kilometre boyunca sürdü. Bisiklet kulüplerinin öncülük ettiği bisiklet turu Kalamış Atatürk Parkı'ndan başladı ve yine burada son buldu. Bisiklet turuna klasik otomobillerin de eklenmesiyle Bağdat Caddesi'nde renkli görüntüler ortaya çıktı.

CADDE VE SOKAKLARDA KUTLANDI

19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı etkinlikleri kapsamında bayram için özel olarak hazırlanmış TIR ve ses sistemi ile donatılmış araçlar Kadıköy'ün 21 mahallesine bayram coşkusunu taşıdı. TIR ve araçlar, marşlar eşliğinde Kadıköy'ün cadde ve sokaklarını şenlendirdi.

19.19'DA İSTİKLAL MARŞI OKUNDU

Kadıköy Belediyesi'nin 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı kutlamaları kapsamında saat 19.19'da Dr. Faruk Ayanoğlu Caddesi'nde İstiklal Marşı okundu. İstiklal Marşı'na vatandaşlar da evlerinin pencerelerinden, balkonlarından eşlik etti.

ZÜBEYDE HANIM'IN BÜSTÜ, ismini taşıyan parkta yerini aldı

Kadıköy Belediyesi Cumhuriyet'in kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım'ın büstünü, Kozyatağı Mahallesi'nde ismini taşıyan parka yerleştirdi

● **Seyhan KALKAN VAYİÇ**

Kadıköy Belediyesi, iki hafta önce gerçekleşen Anneler Günü dolayısı ile Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım'ı unutmadı.

Belediye, Zübeyde Hanım'ın büstünü, "Dünyayı güzelleştiren değerli annelerimizin Anneler Günü kutlu olsun" mesajı ile Kozyatağı Mahallesi'nde bulunan Zübeyde Hanım parkına yerleştirdi. Parkta gezintiye çıkan mahalle sakinlerinden Anneler Günü vesilesiyle Zübeyde Hanımın büstünün önüne çiçek bırakanlar oldu.

Opera sanatçısı Remziye Alper'den 19 Mayıs konseri

Kadıköy'de yaşayan emekli opera sanatçısı Remziye Alper, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı'nda evinin balkonunda mahalle sakinlerine özel konser verdi

● **Erhan DEMİRTAŞ**

Emekli opera sanatçısı Remziye Alper, Erenköy'deki evininin balkonunu sahneye çevirdi. Sanatçı Remziye Alper, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı'nda evinin balkonunda mahalle sakinlerine özel konser verdi. Alper'e müzik öğretmeni Sevinç Yıldız da eşlik etti. Komşuları ve yoldan geçen insanlar Alper'e alkışlarla destek verdi.

'HEP BERABER KUTLAYALIM'

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda da evinin balkonundan konser verdiğini hatırlatan Alper, "23 Nisan'da olduğu gibi 19 Mayıs'ta da balkonda olmak istedim. İnsanların bugüne yani 19 Mayıs'a ilgisini çekmek istedim. 19 Mayıs'ın ne olduğunu insanlar içinde saklamasın, bu heyecanı ve coşkuyu dışarıda beraber kutlayalım, hep beraber olalım, aynı şeyleri hissedelim diye bu sefer yanıma öğrencim Sevinç Yıldız'ı da aldım. Sağ olsun o da bana çok destek oldu. İkimiz beraber söyledik." dedi.

'RUHLARINA DOKUNMAMIZ LAZIM'

Emekli olduktan sonra İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda ve Yıldız Teknik Üniversitesi'nde ders verdiğini söyleyen Alper, gençlerimizin gelişmesini istiyorum. Bu 19 Mayıs'ı da sizlerle, sokaklardaki, apartmanlardaki insanlarımızla bir arada seslendirelim, bir arada hissedelim diye yaptım. Hele bu pandemide insanlar o kadar ruhsuzlar ki, o kadar üzüntülü ve bunalmış durumdalar ki bizlerin, biz sanatçıların insanları bir yerde uyandırması lazım. Az da olsa onların ruhlarına dokunmamız lazım. Böylelikle bu seneki 19 Mayıs'ı da çok mutlu bir şekilde kutlamış olduk." diye konuştu.

"Ben balkonumu sahneye çevirdim, gençlerimiz de dünyayı sahneye çevirsin." diyen Alper, gençlere şöyle seslendi: "Hiçbir zaman milli bayramlarımızı unutmasınlar."

BAŞARILARLA DOLU YILLAR

Remziye Alper, 1963 yılında Ankara Devlet Konservatuarını bitirdi. DAAD bursuyla ödüllendirilerek Köln Müzik Yüksek Okulu'na gitti. Santan Cecilia Akademisi'nden mezun oldu. Sommerakademie Mozarteum'da ekspertizini tamamladı. M.Gökmen, F. Böhm, P.Witsch, Gianna Pederzini, Gina Cigna ve Campogaliani gibiisimlerle çalıştı. Busetto'da yapılan Verdi Sesleri Yarışması'nda 98 kişi arasında üçüncülük, Palermo'da birincilik, Lonigo'da üçüncülük, Salzburg ve Sofya konkurlarında birincilik aldı. R.Weikert yönetiminde de konserler veren Alper, Katia Popova festivali'nde altın madalya layık görüldü; solist olarak oynadığı opera eserleriyle Türkiye'yi birçok ülkede temsil etti.

1982'den sonra eşi Orhan Tanrıkulu'nun IDOB'a müdür olarak atanmasıyla İstanbul Devlet Operası'na geçti. Macbeth operasından başlayarak en zor Lirik Spinto Soprano partilerini başarıyla söyledi.

İmamoğlu'ndan Cumhurbaşkanı'na "genelge çağrısı"

İstanbul Büyükşehir Belediye (İBB) Başkanı Ekrem İmamoğlu, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı kutlamaları kapsamında Taksim Cumhuriyet Anıtı'nda düzenlenen resmi törene katıldı.

İstanbul Valiliği'nin düzenlediği organizasyon öncesinde yapılan anonsta, resmi törenin, "Ulusal ve Resmi Bayramlar ile Mahalli Kurtuluş günleri, Atatürk Günleri ve Tarihi Günlerde Yapılacak Tören ve Kutlamalar Yönetmeliği'nin 5. Maddesi"ne uygun olarak icra edildiğine vurgu yapıldı.

Resmi törenin ardından İBB'nin organize ettiği etkinliğe geçildi. İmamoğlu, İBB çelengini zabıta mangası eşliğinde Taksim Cumhuriyet Anıtı'na bıraktı. İmamoğlu'nun ardından, siyasi partileri ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, sırayla anıta çelenk koydu.

'16 MİLYONU TEMSİL EDİYORUM'

İmamoğlu, törenle ilgili değerlendirmelerini de anıtın önünde yaptı. Tüm İstanbulluların 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutlayan İmamoğlu, resmi tören öncesinde yapılan "genelge hatırlatmasını" eleştirdi. "Bir genelge gereği, –ne yazık ki bir tanımlama var– bir tek çelenkle tören yapılıyor" diyen İmamoğlu, "Bu yıllar önce, yaklaşık 9–10 yıl önce alınmış bir karar; yanlış bir karar. Bu karardan geri dönülüp, gerçekten bayramların tüm toplum katmanlarının bir araya gelip, beraber kutlandığı bir biçime dönüşmesi gerekiyor. Buradan çağrı yapıyoruz: Bayramlardaki bu tören düzensizliğini lütfen giderin. Düşünsenize, İstanbul kentinde, İstanbul Büyükşehir Belediyesi olarak ben, buraya genelge gereği çelenk koyamayacağım. Ben, 16 milyon İstanbulluyu temsil ediyorum. Ya da siyasi partiler; Cumhuriyet Halk Partisi, İYİ Parti ve diğer partiler koyamayacak. Bu olmaz. Düzeltilmesi lazım" ifadelerini kullandı.

İmamoğlu, kendisine yöneltilen, "Törenin ardından davet ettiniz mi resmi törene katılan görevlileri" sorusuna ise, "Tabii ki. 'Biz burada törene devam ediyoruz' dedik. Tabi bürokrasiye bizim bir şey diyecek halimiz yok. Onlar, bir genelgeyi uyguluyorlar. Onlarla bir mücadelemiz yok. Biz, karar verici yasama organına bu duyuruyu yapıyoruz. Bugünün Türkiye'sinde, bu kararı verecek olan Sayın Cumhurbaşkanı'na, yetkililere bunu duyuruyoruz. Biz, bu şekilde kutlanacağını bildiğimiz için bütün siyasi partilere, sivil toplum kuruluşlarına, İstanbul Büyükşehir Belediyesi olarak davet yaptık. Teşekkür ediyoruz; katılım gösterdiler. Bütün siyasi partilere; Cumhuriyet Halk Partisi'ne, İYİ Parti'ye, AK Parti'ye, MHP'ye, bütün siyasi partilere teşekkür ediyorum. Zaten olması gereken bu. Ama bu sorumluluk bize değil, yani genel olarak ülkemizin bu kutlama biçiminin şekillenmesi açısından düzenlenmeye ihtiyacı var. Duyurum o yönde" yanıtını verdi.

Üniversite mezunu gençler umutsuz ve kaygılı

İBB İstanbul Planlama Ajansı, İstanbul'daki genç işsizliğin durumunu ortaya koyan "Üniversite Mezunu Ev Gençleri Araştırması" raporunu yayımladı. Üniversite mezunu gençlerle yapılan anket çalışması yapılarak elde edilen çalışmada dikkat çekici veriler ortaya çıktı. Rapora göre, gençlerin yüzde 87.3'ü, işsiz olmasını önemli yerlerde tanıdıklarının olmamasına bağlıyor. Yüzde 58.6, mezun olduğu alandan iş bulma umudu olmadığını; yüzde 15.9 ise boş kalmamak için yüksek lisans yaptığını söyledi.

Araştırma rakamlara şöyle yansıdı:

● Ankete katılan gençlerin yüzde 34.3'ü bir senedir, yüzde 65.7'si bir seneden uzun bir süredir iş aradığını söyledi.

● Katılımcılara şu an işsiz olmalarını neye bağladıkları sorulduğunda, yüzde 87.3'ü önemli yerlerde tanıdıklarının olmamasına, yüzde 83.8'i Türkiye'de fırsat eşitliği bulunmamasına, yüzde 39.6'sı ise kriterlerine göre iş bulunmamasına bağladı. Katılımcıların yüzde 64.8'i, Türkiye'de girişimci olmak için gerekli şartların mevcut olmadığını belirtti.

İstanbul Planlama Ajansı'nın 'Üniversite Mezunu Ev Gençleri Araştırması' raporuna göre gençlerin yarısından fazlası bir seneyi aşkın süredir iş arıyor. İş bulma umutları düşük olan gençler umutsuz ve kaygılı

TANIDIK YOKSA İŞ BULMAK ZOR

● Katılımcıların yüzde 83.2'si bir tanıdığı olmadan Türkiye'de iş bulmanın zor olduğunu; yüzde 73.8'i çalışmadığı için ailesine ve yakın akrabalarına karşı kendini mahcup hissettiğini söyledi.

● Katılımcıların yüzde 58.6'sının üniversitede okuduğu bölümle alakalı bir iş bulabileceğine dair umudu yok. Bu oranın, iletişim fakültesi mezunlarında yüzde 75.8, edebiyat fakültesi mezunlarında yüzde 64.3, iktisadi ve idari bilimler mezunlarında ise yüzde 63.8.

● Katılımcıların yüzde 15.7'si şu anda yüksek lisans eğitim aldığını belirtti. Yüzde 50.8'i akademik kariyer yapma, yüzde 54'ü iş bulma imkanını, yüzde 49.2'si kendini gerçekleştirme ve yüzde 15.9'u ise boş kalmamak amacıyla yüksek lisans yapıyor.

● Katılımcıların yüzde 84.6'sı imkanı olsa yurt dışında çalışmak isterken bu oran, erkeklerde yüzde 87.2, kadınlarda yüzde 82.5. Yurtdışında çalışılmak istenilen ülkelerden yüzde 24.5 ile ilk sırada yer alan Almanya'yı, Kuzey ülkeleri, İngiltere, Kanada ve ABD takip etti.

● Katılımcıların yüzde 14'ü herhangi bir işte çalışabileceğini söyledi.

● Katılımcılara "Aylık en az ne kadar maaşla çalışmayı kabul edersiniz?" sorusu soruldu. Verilen yanıtlar doğrultusunda gençlerin aylık ortalama 3 bin 513 TL'ye çalışmayı kabul edecekleri görüldü. Yüzde 91.6,5 bin TL'den daha düşük, yüzde 26.9 ise asgari ücret ve daha düşük bir ücret karşılığında çalışabileceğini söyledi.

KAYGI DERECESİ 10 ÜZERİNDEN 7.7

● Katılımcıların mutluluk, yaşam memnuniyeti ve kaygılarını 10 üzerinden değerlendirmeleri istendi. Mutluluk düzeyinin 4.1, yaşam memnuniyetlerinin 4, umutlarının 3.7, kaygı düzeylerinin ise 7.7 olduğu görüldü.

● Katılımcıların yüzde 65.5'i Türkiye ekonomisinin yakın dönemde kötüleşeceğini, yüzde 26.9'u değişmeyeceğini, yüzde 7.6'sı ise iyileşeceğini düşündüğünü ifade etti.

● Katılımcıların yüzde 46.8'i kendi ekonomik durumunun yakın dönemde kötüleşeceğini, yüzde 33'ü değişmeyeceğini, yüzde 20.2'si ise iyileşeceğini düşünüyor.

● Altı ay içerisinde iş bulacağını düşünenlerin yüzde 39.7'si;iki sene ve üzerinde iş bulacağını düşünenlerin yüzde 15.6'sı ekonomik durumunun iyileşeceğini düşündüğünü belirtti.

● Daha önce iş deneyimi olanların yüzde 49.5'i, iş deneyimi olmayanların yüzde 36.3'ü kendi ekonomik durumunun kötüleşeceğini düşündüğünü kaydetti.

‘VALİDEBAĞ’DA RANTA TALANA HAYIR’

Validebağ Korusu için hazırlanan imar planlarına itiraz eden Validebağ Gönüllüleri, koruya 500 araçlık otopark yapımını öngören projenin de iptal edilmesini istedi

● **Erhan DEMİRTAŞ**

Validebağ Korusu ile ilgili 1/5.000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı ve 1/1.000 ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı 20 Nisan 2021 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından askıya çıkarıldı. Validebağ Gönüllüleri, Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı'na itiraz etmek için Ataşehir Çevre ve Şehircilik Bakanlığı İl Müdürlüğü önünde buluşarak dilekçelerini müdürlüğe iletti. İtirazda, Validebağ Korusu'nun doğal sit alanı olduğu hatırlatılarak, şu gerekçeler sunuldu: “İmar planı notları ile alana, halka açık rekreasyon amaçlı park fonksiyonu yüklenmek istenmektedir. Validebağ Korusu park değildir. Barındırdığı 12’si anıt ağaç, 100’e yakın korumaya değer, 4 binin üzerinde 30-300 yıllık ağaçları ile 120’nin üzerinde kuş türü ve 30’un üzerinde kelebek çeşidi ve zengin bitki örtüsü ile doğal bir yeşil alandır. Yoğun bir fiziki inşai faaliyet gerektirecek olan bisiklet ve yürüyüş parkurları ve otopark ve alanları korudaki doğal düzenin yok olmasına ve sit alanının özelliğinin kaybolmasına yol açacaktır.”

“BU PLANLAR GERİ ALINMALI”

İtiraz dilekçelerini müdürlüğe ileten vatandaşlar daha sonra Validebağ Korusu Harmendere’de biraraya gelerek, çocuklarla birlikte koruda ağaç dikti. Üsküdar Belediyesi’nin, birinci derece doğal sit alanı olan koruda; 500 araçlık otopark ve festival alanı projesini hayata geçirmek için girişimlerde bulunduğunu ifade eden gönüllüler burada bir basın açıklaması yaptı. Validebağ Gönüllüleri adına metni Uğurcan Günay okudu.

Üsküdar Belediyesi’nin projeden vazgeçmesi çağrısında bulunan Günay, şöyle devam etti: “Bugün itiraz hakkımızı kullandık. Validebağ Gönüllüleri Derneği olarak bu planların geri alınması için dava açacağız. Burası koru olarak korunabilen İstanbul’daki tek yerdir. 2018 yılında millet bahçesi olarak planlanmasına karşı açtığımız dava henüz sonuçlanmadı. 2020 Mart ayında Validebağ Korusu bakım ve düzenleme yapılması amacıyla iki yıllığına Üsküdar Belediyesi’ne tahsis edildi. Üsküdar Belediye Başkanı Hilmi Türkmen de dava konusu olan Millet Bahçesi Projesi’ni sahiplenmiş olacak ki, yalnızca ismini ‘Validebağ Korusu Düzenleme ve Rehabilitasyon Projesi’ olarak değiştirerek millet bahçesindeki işlerin çoğunu yapacağını açıkladı.”

BİLİRKİŞİ UYARMIŞTI

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2018 yılında aldığı kararla, Anadolu yakasının en önemli yeşil alanlarından biri olan Validebağ Korusu’nun Millet Bahçesi olması için adım atmış, İstanbul 1 No’lu Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonu da projeye onay vermişti. Validebağ Gönüllüleri ise projenin iptal edilmesi için yargıya başvurmuştu. İstanbul 6. İdare Mahkemesi’nde görülen davanın bilirkişi raporu geçtiğimiz nisan ayında açıklanmıştı.

Raporda, Millet Bahçesi projesi kapsamında 29 bin metrekare alanda inşaat çalışmalarının yürütüleceği anımsatılarak, inşaat faaliyetlerine dair şu görüşler paylaşıldı: “İnşaat sırasında malzeme taşınması, kazının dışarı çıkarılması, beton atılması gibi nedenlerle toprak çok sıkışacak, ağaçların kök solunumu ve yağışın toprağa sızması azalacaktır. İnşaat sürecinde gürültü, toz ve diğer nedenlerle yaban hayatı zarar görecektir.”

Korulardaki konforun ve lüksün ikinci planda olduğunun kaydedildiği raporda “İnsanlar bu alanın bir park olmadığını, bir koru olduğunu fark etmeliler. Yüksek standartlı granit plak kaplamalı ve granit bordürlü yollar koruda yama gibi duracaktır.” denildi.

Haydarpaşa’da 2400 yıllık anıt bulundu

Kadıköy’ün tarihine ışık tutan Haydarpaşa Garı arkeolojik kazılarında M.Ö. 4 ve 3’üncü yüzyıllara tarihlenen yapı bulundu. Anıt olduğu düşünülen eser, şu ana kadar bulunan mimari yapıların en eskisi olma özelliğinde...

Haydarpaşa Garı kazılarında çalışmalar ilerledikçe yeni bulgulara erişiliyor. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın ortak olarak yürüttüğü kazılarda kısa süre önce Helenistik Döneme ait 4’üncü-3’üncü yüzyıllara tarihlenen bir yapı bulundu. Yapı, bugüne kadar kazılarda bulunan en eski mimari eser. Arkeologların anıt ya da anıt mezar olduğunu düşündüğü yapıyla ilgili çalışmalar sürüyor.

“EN ESKİ MİMARİ KALINTIMIZ”

Demirören Haber Ajansı’na konuşan Haydarpaşa arkeolojik kazısı baş arkeoloğu Mehmet Ali Polat, “Burası oldukça büyük bir alan, yaklaşık 350 bin metrekarelik bir kazı alanı. 65 bin metrekarelik alanında kazı çalışması gerçekleştirdik. Bugüne kadar en eski bulgularımız küçük buluntu olarak milattan önce 5’inci-6’ıncı-7’inci yüzyıla ait küçük buluntular, çanak çömlekler ve sikkeler. Ama mimari olarak en eski yapımız milattan önce 4’üncü-3’üncü yüzyıla ait. Kareye yakın bir plan veren kesme taştan bir anıt veya anıt mezar olabileceğini düşündüğümüz bir yapı kalıntısı var. En eski mimari kalıntımız bu. Bunun dışında burada mimari bir yoğunluk var. Bunların çok büyük bir kısmı milattan sonra 4’üncü-3’üncü yüzyılda inşa edilmiş yapılar. Bu yapılara 5’inci-6’ıncı yüzyıllarda eklentiler yapılmış. Burada 4’üncü-5’inci yüzyıla ait, bir sahilde sonlanan bir ana cadde ve sağında, solunda yapı kümeleri var. Burası Khalkedon antik kentinin kuzeybatı limanı, antrepo olabilecek büyük bir depo yapısı, yolun öteki tarafında ise küçük bir yazlık saray olabilecek yapı topluluğu görüyoruz.” dedi.

“MİMARİ ÖĞEYE RASTLAMIYORUZ”

“Burada farklı boyutta ve nitelikte mimari yapılar söz konusu” diyen Polat, şu bilgileri paylaştı: “4’üncü yüzyıldan, 7’inci yüzyıla kadar yoğun bir kullanım görmüş. 7’inci yüzyıldan, İmparator Herakleios zamanından sonra burası artık çok yoğun olarak kullanılmamış. Yani yapılar yıkılmış, birkaç yüzyıl burada pek iz göremiyoruz, daha sonra orta Bizans döneminde tekrar burası yavaş yavaş etkin hale geliyor. Geç Bizans döneminde burada sadece küçük atölyelerin olduğunu biliyoruz çıkardığımız kalıntılardan. Osmanlı döneminde ise burada neredeyse hiçbir mimari öğeye rastlamıyoruz. Bunun nedeni ayrılık suyunun alüvyonları burayı kapatıyor ve Osmanlı döneminde artık çayırlık olarak kullanılıyor.”

10 BİNİN ÜZERİNDE SİKKE

Mehmet Ali Polat, kazıda 10 binin üzerinde sikke bulunduğunu belirterek, “Bunların büyük çoğunluğu okunuyor. En eskisi milattan önce 5’inci yüzyıldan. Zaten Khalkedon’un ilk sikke basımı milattan önce beşinci yüzyıldır. Bu tarihten itibaren kesintisiz olarak milattan sonra 12’inci yüzyıla kadar her döneme ait sikke var” dedi.

35 BİN KASA ESER

Gar kazılarında bu güne kadar 35 binin üzerinde kasa eser çıkarıldı. Kazı alanından çıkarılan kalıntılar, yine aynı yerde kasalara konularak, temizlik çalışmaları için sınıflandırılıyor. Ayrıca alandan çıkarılan büyük parçalar, sütunlar burada fişlenerek envantere geçiriliyor.

GEREKLİ TELEFONLAR!

KADIKÖY BELEDİYESİ

Santral	542 50 00
Çağrı Merkezi	444 55 22
Evlendirme Dairesi	542 50 02
Alo Engelli Taksi	444 00 81
Evlendirme Dairesi Kokteyl Salonu	345 42 62

ACİL

İtfaiye	347 32 28
Emniyet Müdürlüğü	411 08 19
Kaymakamlık	330 60 99
İSKİ Kadıköy	345 03 04
Kadıköy Nüfüs Müd	418 94 14
Kadıköy Tapu Müd	280 15 73
Yangın İhbar	110
Polis İmdat	155
Elektrik Arıza	186
Gaz Arıza	187
Ambulans	112
Vefa Hattı	199
Telefon Arıza	121
Alo Zabıta	153
Sağlık Danışma	184
Bilinmeyen No	11811
Cenaze Hizmetleri	188
İBB Beyaz Masa	153
Maliye	189

HASTANELER

Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi	566 40 00
Haydarpaşa Numune	542 32 32
Siyami Ersek H.	542 44 44
Erenköy Ruh ve Sinir H.	302 59 59
Dr. Rana Beşe Polik.	348 40 27
Zeynep Kamil	391 06 80
FSM Araştırma H.	578 30 00
Erenköy Fizik Ted. ve R.	411 80 11

EDEBİYAT HAYATINDAN HATIRLAMALAR – 115

Usta yazar ve şairlerin eserlerinden küçük alıntılara yer verdiğimiz "Edebiyat Hayatından Hatırlamalar" köşesi bu hafta George Orwell ile devam ediyor

Hazırlayan: Leyla ALP

GEORGE ORWELL (25 Haziran 1903– 21 Ocak 1950)

İngiliz edebiyatının önemli yazarlarından olan George Orwell 25 Haziran 1903 yılında Hindistan'da dünyaya geldi. Yazarın gerçek adı Eric Arthur Blair'dir. Ailesiyle birlikte İngiltere'ye döndükten sonra, öğrenimini Eton College'de tamamladı. Okulu bitirdikten sonra 1922–27 yılları arasında Hindistan İmparatorluk Polisi olarak görev yaptı. Buradaki haksızlıklara ve işkencelere dayanamayan yazar tekrar Avrupa'ya döndü ve çeşitli mesleklerde çalıştı. İlk edebi eseri 11 yaşlarında yerel bir gazetede yayımlanan yazarın 1933 yılında ilk olarak "Paris ve Londra'da Beş Parasız" adlı kitabı yayımlandı. 1950'de yayımladığı Bir Fili Vurmak adlı kitabı, sömürge memurlarının davranışlarını eleştiren makalelerin derlemesidir. İkinci Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru yazdığı Hayvan Çiftliği, Stalin rejimine karşı sert bir taşlamadır. Orwell'in en çok tanınan yapıtlarından olan 1984, bilim–kurgu türünün klasik örneklerinden biri olmanın yanı sıra, modern dünyayı protesto eden bir romandır. Yazar romanında baskıcı liderlerin kurduğu totaliter düzeni konu edindi ve bu eseri edebiyat tarihinin en çok okunan kitapları arasına girmeyi başardı.
George Orwell'in **Can Yayınları** tarafından okurla buluşturulan **"1984"** isimli romanından kısa bölümleri paylaşıyoruz.

1984

Pırıl pırıl, soğuk bir nisan günüydü; saatler on üçü vuruyordu. Dondurucu rüzgârdan korunmak için çenesini göğsüne gömmüş olan Winston Smith, bir toz burgacının da kendisiyle birlikte içeri dalmasını önleyecek kadar hızlı olmasa da, Zafer Konutları'nın cam kapılarından çabucak içeri süzüldü.

Binanın girişi, kaynatılmış lahana ve eskimiş keçe kokuyordu. Hemen karşıki duvara, içerisi için epeyce büyük sayılabilecek, renkli bir poster asılmıştı. Posterde, bir metreden geniş, kocaman bir yüz görülüyordu: kırk beş yaşlarında, kalın siyah bıyıklı, sert bakışlı, yakışıklı bir adamın yüzü. Winston merdivene yöneldi. Asansörü denemeye gerek yoktu. En iyi dönemlerde bile pek ender çalışırdı; kaldı ki, son günlerde gündüz saatlerinde elektrik kesintisi uygulanıyordu. Nefret Haftası'nın hazırlıkları kapsamında alınan tutumluluk önlemlerinin bir parçasıydı bu. Daire yedinci kattaydı; otuz dokuz yaşında olan ve sağ ayak bileğinin üzerinde iri bir çıban bulunan Winston, merdiveni ikide bir durup dinlenerek ağır ağır çıkıyordu. Her katta, asansörün tam karşısına asılmış olan posterdeki kocaman yüz duvardan ona bakıyordu. Resim öyle yapılmıştı ki, gözler her davranışınızı izliyordu sanki. Posterin altında, **BÜYÜK BİRADER'İN GÖZÜ ÜSTÜNDE** yazıyordu.

İçeride, inceden bir ses, pik demir üretimiyle ilgili olduğu anlaşılan birtakım rakamlar okuyordu. Ses, sağdaki duvarın bir bölümünü kaplayan ve donuk bir aynayı andıran dikdörtgen bir madeni levhadan geliyordu. Winston düğmelerden birini çevirince ses kısılır gibi oldu, ama sözcükler hâlâ seçilebiliyordu. Aygıt (tele-ekran deniyordu) hafifçe karartılabiliyorsa da, tümüyle kapatılamıyordu. Winston pencereye ilerledi; ufak tefek, kavruk bir adamdı, ama Parti üniforması mavi tulumun içinde çelimsizliği pek o kadar belli olmuyordu. Saçının rengi çok açık, yüzü pespembeydi, teni kötü sabun kullanmaktan, kör jiletlerle tıraş olmaktan ve kısa bir süre önce sona eren kışın soğuğundan hışır hışır olmuştu.

Dışarının soğuğu, kapalı pencereden bakıldığında bile belli oluyordu. Aşağıda, sokakta rüzgâr, tozları ve yırtık kâğıt parçalarını burgaç gibi döndürüyordu; güneşin parlaklığına ve göğün koyu mavisine karşın, dört bir yana asılmış posterler dışında her şey renksiz gibiydi. Nereye baksanız, siyah bıyıklı surat karşınızdaydı. Biri de hemen karşıki evin ön cephesindeydi. **BÜYÜK BİRADER'İN GÖZÜ ÜSTÜNDE** yazan posterdeki kapkara gözler Winston'ın gözlerine dikilmişti. Sokakta, bir köşesi yırtılmış başka bir poster rüzgârla inip kalktıkça, altından İNGSOS sözcüğü bir görünüp bir yok oluyordu. Uzaklarda bir helikopter damların arasından alçaldı, kocaman masmavi bir sinek gibi bir an havada asılı kaldı, sonra bir eğri çizerek ok gibi ileri atıldı. Pencerelerden insanların evlerini gözetleyen polis devriyesiydi bu. Ne ki, devriyeler önemli sayılmazdı. Bir tek Düşünce Polisi önemliydi.

Winston'ın arkasındaki tele-ekrandan gelen ses hâlâ pik demir üretimi ve Dokuzuncu Üç Yıllık Plan hedeflerinin aşılmasıyla ilgili bir şeyler zırvalayıp duruyordu. Tele-ekran aynı anda hem alıcı hem de verici işlevi görüyordu. Fısıltıyla konuşmadığı sürece Winston'ın çıkardığı her ses tele-ekran tarafından alınıyordu; dahası, madeni levhanın görüş alanında kaldığı sürece Winston işitilmekle kalmıyor, görülebiliyordu da. Hiç kuşkusuz, ne zaman izlendiğinizi anlamanız olanaksızdı. Düşünce Polisi'nin, kime ne zaman ve hangi sistemle bağlandığını kestirmek çok zordu. Herkesi her an izliyor da olabilirlerdi. Ama size istedikleri zaman bağlanabildikleri açıktı. Çıkardığınız her sesin duyulduğunu, karanlıkta olmadığınız sürece her hareketinizin gözetlendiğini varsayarak yaşamak zorundaydınız; zorunda olmak ne söz, artık içgüdüye dönüşmüş bir alışkanlıkla öyle yaşıyordunuz.

Winston sırtını tele-ekrana verdi. Gerçi, çok iyi bildiği gibi, bir sırt bile bir şeyleri ele verebilirdi, ama yine de böylesi daha güvenliydi. Winston'ın çalıştığı Gerçek Bakanlığı, bir kilometre ötede, kirli manzaranın üzerinde koskocaman ve bembeyaz yükseliyordu. Burası, diye düşündü belli belirsiz bir hoşnutsuzlukla, burası Londra'ydı, Okyanusya'nın üçüncü en kalabalık eyaleti Hava şeridi Bir'in ana kenti. Bu kent eskiden de az çok böyle miydi? Çocukluğunun Londra'sını anımsayabilmek için belleğini zorladı. Yanları ahşap çatkılarla desteklenmiş, pencereleri mukavvalarla yamanmış, damlarına oluklu demir levhalar döşenmiş, eğri büğrü bahçe duvarları sağa sola bel vermiş, çürüyeduran on dokuzuncu yüzyıl evlerinin bu görünümü eskiden beri hep var mıydı? Ya sıva tozlarının havada dolandığı ve moloz yığınlarının üstünü söğüt otlarının sardığı bombalanmış yöreler; bombaların daha geniş bir alan açtığı ve kümesten farksız çirkin ahşap kulübelerin belirdiği yerler? Ama boşuna, anımsayamıyordu: Çocukluğundan geriye, belli belirsiz, silik, bir görünüp bir kaybolan bir dizi resimden başka bir şey kalmamıştı.

Gerçek Bakanlığı –Yeni söylem'de Gerbak– görünürdeki bütün öteki nesnelerden ilk bakışta ayrılıyordu. Piramit biçimindeki koskocaman parlak beyaz beton yapının yüksekliği üç yüz metreydi. Beyaz cephesine zarif harflerle yazılmış üç Parti sloganı, Winston'ın durduğu yerden az çok okunabiliyordu:

SAVAŞ BARIŞTIR
ÖZGÜRLÜK KÖLELİKTİR
CAHİLLİK GÜÇTÜR.

Söylenenlere bakılırsa, Gerçek Bakanlığı'nın yerüstündeki üç bin odasının yeraltında da uzantıları bulunuyordu. Londra'nın çeşitli yerlerinde benzer görünüş ve büyüklükte yalnızca üç yapı daha vardı. Çevrelerindeki yapılar bunların yanında o denli küçük kalıyordu ki, bu dört yapı Zafer Konutları'nın çatısından aynı anda görülebiliyordu. Tüm bir yönetim aygıtının bölüştürüldüğü dört Bakanlık bu yapılardaydı: Haberler, eğlence, eğitim ve güzel sanatlara bakan Gerçek Bakanlığı; savaşlarla ilgilenen Barış Bakanlığı; yasa ve düzeni sağlayan Sevgi Bakanlığı ve ekonomi işlerinden sorumlu Varlık Bakanlığı. Bunların Yenisöylem'deki adları Gerbak, Barbak, Sevbak ve Varbak'tı.

(Syf 11-14)

Winston, biraz umutlanarak, "Evet," dedi, "evet, çok haklısın. İnsanın içine giremezler. Hiçbir yararı olmayacağını bile bile insan kalmanın çok önemli olduğunu düşünüyorsan, onları yendin demektir."

Her şeyi sürekli dinleyen tele-ekranı düşündü. Seni gece gündüz gözetleyebilirlerdi, ama soğukkanlılığını koruduğun sürece onları atlatabilirdin. O kadar zeki olmalarına karşın, insanın aklından geçenleri okumanın sırrını çözmeyi becerememişlerdi. Kim bilir, belki de ellerine düştüğünüzde böyle olmuyordu. Sevgi Bakanlığı'nda neler olup bittiğini bilen yoktu, ama yine de kestirmek o kadar zor olmasa gerekti: Herhalde işkenceden geçiriyorlar, ilaçlar veriyorlar, duyarlı aygıtlarla sinirsel tepkilerinizi ölçüyorlar, uykusuz ve yalnız bırakarak, sürekli sorguya çekerek yavaş yavaş bitkin düşürüyorlardı. Gerçekler, ne yaparsanız yapın, gizlenemezdi. Araştırıp kovuşturarak ortaya çıkarılabilir, işkence yaparak sizden sökülüp alınabilirdi. Ama amacınız hayatta kalmak değil de insan kalmaksa, sonuçta ne fark ederdi ki? Duygularınızı değiştirmeleri olanaksızdı; siz kendiniz bile değiştiremezdiniz duygularınızı, isteseniz bile. Yaptığınız, söylediğiniz ya da düşündüğünüz her şeyi en küçük ayrıntısına kadar açığa çıkarabilirlerdi; ama nasıl işlediğini sizin bile bilmediğiniz, yüreğinizin içi, sırrını korurdu.

(Syf 183)

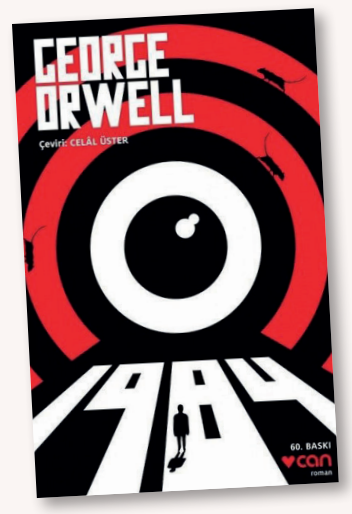

Savaşın asıl yaptığı, yok etmektir; ama ille de insanları yok etmesi gerekmez, insan emeğinin ürünlerini de yok eder. Savaş, halk kitlelerini fazlasıyla rahata erdirecek, dolayısıyla uzun sürede kafalarının fazlasıyla çalışmasını sağlayacak araç gereç ve donatımı paramparça etmenin, stratosfere yollamanın ya da denizin dibine göndermenin bir yoludur. Savaşta kullanılan silahlar yok edilmese bile, silah yapımı, tüketilebilecek herhangi bir şey üretmeksizin işgücünü kullanmanın uygun bir yoludur.

…

Savaş, görüleceği gibi, gerekli yıkımı sağlamakla kalmaz, aynı zamanda bu yıkımı psikolojik bakımdan kabul edilebilir bir biçimde sağlar. İlke olarak, tapınaklar ve piramitler yaptırarak, çukurlar kazdırıp sonra yeniden kapattırarak, dahası çok büyük ölçülerde mal üretip sonra hepsini yakarak, dünyanın emek fazlasını boşa harcamak çok kolay olurdu. Ama bu, hiyerarşik bir toplumun yalnızca ekonomik temelini gerçekleştirirdi, duygusal temelini değil. Burada söz konusu olan, düzgün bir biçimde çalışmayı sürdürdüğü sürece davranışları önem taşımayan halk kitlelerinin morali değil, Parti'nin moralidir. En sıradan Parti üyesinin bile işinin ehli, çalışkan ve belirli sınırlar içinde de olsa zeki olması beklenir, ama korku, nefret, yaltaklanma, zafer düşkünlüğü gibi ruh halleri bulunan saf ve cahil bir bağnaz olması da gerekir. Başka bir deyişle, zihinsel yapısının savaş haline uygun olması gereklidir. İlle de gerçekten savaşılıyor olması gerekmez; belirleyici bir zafer mümkün olmadığından, savaşın nasıl gittiği de önemli değildir. Gerekli olan tek şey, bir savaş halinin var olmasıdır.

(Syf 207-209)

Winston, kimsenin duymayacağı bir gerçeği dile getiren, kimi kimsesi olmayan biriydi. Ama bu gerçeği dile getirdiği sürece, belli belirsiz de olsa süreklilik kesintiye uğramayacaktı. İnsanlık kalıtı, sesini duyurarak değil, akıl sağlığını koruyarak sürdürülüyordu. Yeniden masanın başına oturdu, kalemini mürekkebe batırıp yazmaya başladı:

Geleceğe ya da geçmişe, düşüncenin özgür olduğu, insanların birbirlerinden farklı oldukları ve yapayalnız yaşamadıkları bir zamana; gerçeğin var olduğu ve yapılanın yok edilemeyeceği bir zamana:

Tekdüzen çağından, yalnızlık çağından, Büyük Birader çağından, çiftdüşün çağından; selamlar!

(Syf 38)

Başarının, özgüvenin, sevmenin anahtarı:

Kitap okumak

● **Seyhan KALKAN VAYİÇ**

Kitaplar çocuklara farklı dünyaların kapısını aralar, hayal dünyasını besler. Kapıyı aralayıp içeri giren çocuklar, bazen iyi yürekli cadının arkadaşları ile birlikte cadıyı ejderhadan kurtarabilir, bazen de kırmızı başlıklı kıza yakalanmak istemeyen yavru kurtla kaçış yolu arayabilir.

Hem çocukları hem anneleri hem de babaları, düzenledikleri eğitimlerle desteklemeyi amaç edinen Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV), çocuklara erken yaşta kitap okuma alışkanlığı kazandırmanın neden önemli olduğu üzerine bir çalışma yaptı. AÇEV'de Erken Çocukluk Eğitimleri Birimi'nde Kıdemli Erken Çocukluk Uzmanı olarak görev yapan Serap Erdinç'e konu ile ilgili sorularımızı yönelttik.

● ***Çocuklara erken yaşta kitap okuma alışkanlığı kazandırmak neden önemli?***

Kitap okumak çocukların dil gelişimi için çok önemlidir. Çocuğun dil gelişimi desteklendiğinde okuma yazma becerisi de gelişir. Bu durum çocukların gelecek yıllardaki okul başarılarını ve özgüvenlerini olumlu yönde etkiler. Dil gelişimi yeterince desteklenmeyen çocuklar ise daha sonraki hayatlarında okuma yazma becerilerini edinmede zorluk çekebilir ve okul döneminde okuma yazma öğrenmek için ek desteğe ihtiyaç duyabilirler. Çocuklar kitaptaki resimler ile yazılar arasında bir bağlantı olduğunu da öğrenir. Bu da ilkokul okuma ve yazma becerisine temel oluşturur. Böylece okuma dönemine daha hazırlıklı ve kolay geçiş sağlar. Çocuğa düzenli kitap okunduğunda okunan kitaplarda yeni kelimeler öğrendiği için çocukların sözcük dağarcıkları gelişir, bildikleri sözcük sayısı artar. Sözcük dağarcığının gelişmesi ise dinlediğini anlama ve kendini ifade etme gibi dil gelişimi becerilerini destekler. Çocuklar dinler, düşünür, resimler, yazılar arasında ilişki ve anlatılan olaylar arasında bağlantılar kurmaya, bir problem varsa çözmeye çalışırlar. Bu da onların zihinsel gelişimini destekler.

'FARKLI DUYGULARI TANIMASINI SAĞLAR'

Bir diğer önemli nokta ise kitapların çocukların farklı duyguları tanımasına ve bu duyguları uygun şekilde ifade etmelerine yardımcı olmasıdır. Aynı zamanda çocuklar yaşadıkları mutlulukların, üzüntülerin, endişelerin sadece kendilerine has olmayıp, başka insanların da bu duyguları hissettiğini anlarlar. Bu da çocukların kendilerini diğer insanların yerine koyarak düşünme (empati) becerisini destekler. Kitaplar çocukların pek çok sosyal beceriyi geliştirmelerini de sağlar. Sevme, anlama, ilgi gösterme, yardım etme, dinleme, saygılı davranma ve empati kurma gibi. Kitaplar hayal gücünü destekler ve yaratıcı düşünme becerisini geliştirir. Kendisine kitap okunan çocukların zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimlerinin, kendisine kitap okunmayan çocuklara göre çok daha ileride olduğu araştırmalar tarafından saptanmıştır. Aynı zamanda düzenli kitap okunan, evinde kendine ait kitaplar bulunan çocukların, kendisine kitap okunmayan ve kitabı olmayan yaşıtlarına göre okulu bitirme ve üniversiteye devam etme oranlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur.

● ***Çocuklara kitap okurken nelere dikkat edilmeli?***

Kitap okurken çocuk ile yakın temas kurma önemlidir. Örneğin ebeveynler çocuğu kucağına alabilir ya da yan yana oturarak kitap okuyabilirler. Bu ebeveynlerin çocukla arasındaki iletişimi de kuvvetlendirir. Sevecen, sakin bir ses tonuyla ve çocukla yakın temas kurarak kitap okumak çocuğun okuma sevgisi kazanması için çok etkilidir. Çocuklar ebeveynleri onlara kitap okurken kitabın resimlerini inceler ve hikâyeyi bu şekilde takip ederler. Bu nedenle kitap okurken kitabın resimlerini çocuğun rahatlıkla görebileceği şekilde kitabın tutulması önemlidir. Hikâyede gerçekleşen olayların gidişatına uygun olarak ses tonu, jest ve mimikler ayarlanmalıdır. Örneğin okunulan hikâyenin karakterlerinden biri ayı olsun. Hikâye sırasında ayının konuşmalarını okurken onu taklit etmek, sesi yükseltmek ve kalınlaştırmak gerekir. Eğer ayı mağarasından uzaklaştığı ve ormanda yolunu kaybettiği için endişeleniyorsa ebeveynler de jest ve mimikleri kullanarak endişeli bir yüz ifadesiyle ayının bu bölümde yaşadıklarını okuyabilirler. Bunlar hikâyeyi çekici kılar ve çocuğun dikkatini hikâyeye çekmek açısından çok önemlidir. Kitabın yavaş bir şekilde okunması çocuğun hikâyeyi takip etmesi, hikâyede gerçekleşen olaylar hakkında düşünmesi, hikâyeyi anlaması ve olayları zihninde canlandırması için fırsat verilebilir.

> AÇEV, çocuklara erken yaşta okuma alışkanlığının kazandırılmasının neden önemli olduğu üzerine bir çalışma yaptı. Erken Çocukluk Uzmanı Serap Erdinç, kitap okumanın çocuklarda okulda başarı, özgüven kazanımı ile birlikte yardım etme ve empati kurma gibi sosyal beceriler kazandırdığını söyledi

'BEDEN DİLİ HAYAL GÜCÜNÜ DESTEKLER'

Çocuğun kitaba dikkatini çekebilmek için beden dilinin kullanılması bir diğer önemli adımdır. Beden dili hikâyedeki olaylara uygun şekilde kullanılarak çocuğun dikkatini hikâyeye çekilebilir ve hayal gücü desteklenebilir. Hikayenin kahramanı mutlu olduğunda hikâyeyi anlatırken gülümsenebilir, okuyucu da üşür gibi titreyebilir. Okuma boyunca çocuğun merakını canlı tutmak gerekir. Bunun için kitabı okumaya başlamadan önce ve okuma sırasında çocuğa merak uyandırıcı sorular sorulabilir. En önemli adımlardan biri de hikâye sırasında bahsedilen kitabın resimlerini ebeveynlerin parmağı ile göstererek çocuğun dikkatini resimlere çekmeye çalışmasıdır.

Çocuk için yeni olabilecek sözcüklerin açıklamasının yapılması da önemlidir. Çocuğun bilmediği tahmin edilen bir kelimenin geçtiği cümle okunduktan sonra durulabilir ve bu kelime kısa, somut ve net bir şekilde açıklanabilir. Hikaye çocuklarla birlikte canlandırılabilir. Örneğin, dalgalı bir denizde giden kahramanla ilgili kısmı okurken, o denizde gidiyormuş gibi sallanılabilir, rüzgarlı bir havadan bahsederken rüzgar sesi taklit edilebilir. Bu sayede çocuk anlatılan hikayenin içine girebilir, kendini hikayeye daha yakın hissedebilir.

● ***Çocuklarına kitap okumak anne ve babalara ne gibi yararlar sağlıyor?***

Çocuklara kitap okumanın onların gelişimine ve ileriki hayatlarındaki başarılarına çok önemli etkileri olduğu gibi, çocuklarına kitap okumanın anne babalara da sağladığı faydalar vardır. Ebeveyn çocuğuna kitap okuyarak onunla arasında güçlü bir ilişki geliştirebilir. Çocuğuyla yan yana gelmesi, birlikte kitabı incelemesi, göz teması kurması ve ona kitap okuması çocuğu ile olan bağını güçlendirir. Bu da aile içi iletişimi geliştirir.

Yeldeğirmeni'ndeki 'Apartman' sergisi

Gökhun Baltacı, Zümrüt (detay), Kağıt üzeri Yağlı Pastel, 210 x 100 cm

Mustafa Horasan, Deneysel Domuz, Karışık Teknik, 105 x 40 x 66 cm

Kadıköy'deki bir binada açılan 'Apartman' adlı sergide, "İnsan ne zaman evindedir" sorusuna yanıt arayan 23 sanatçının eseri yer alıyor

Günümüzden yaklaşık bir asır evvel inşa edilen bir Kadıköy apartmanı, çağdaş sanatçıların sergisine evsahipliği yapıyor. Haydarpaşa Garı'nı inşa eden Alman mühendislere lojman olarak yapıldığı tahmin edilen Yeldeğirmeni Nemlizade Sokak numara 52'de açılan 'Apartman' sergisi 28 Mayıs'a dek sanatseverleri bekliyor.

Kadıköy Belediyesi'nin destek sunduğu sergiyi, küratörleri Lara Lakay ve Tuba Kocakaya'ya sorduk.

Fotoğraflar: Dinçer İŞGEL

● ***Öncelikle bu mekanı ve projeye sormak istiyorum. 'Apartman', hem bir fiziksel mekan hem de bir kamusal sanat projesinin ismi, değil mi?***

"Apartman", fikir olarak bu sergi özelinde ortaya çıktı. Senelerdir süregelen sistemler içerisinde, bağımsız kültür ve sanat organizasyonları da yaygınlığını yitirmeye, sadece kurumsal ve özel yapılaşmalar popüler olmaya başladı. Bunun neticesinde belli gruplaşmalar dışında kalan sanatçılar ve sanatseverler için, hem ekonomik hem sosyal bağlamda demokratik olmayan bir ayrışma oldu. "Apartman", bu anlamda, hem alternatif bir sistem yaratarak, tarihi dokusu ve hikayesiyle sergi kurgusu ile bağlantılı olan bir bina üzerinden, çağdaş ve ayrıştırılmış sanat ortamını birleştirmeyi hem de sanatçı, sanatsever, kent meraklısı gibi şehir kahramanlarının uzun sürmüş ayrılıklarını bitirip, tekrar bir araya getirmeyi amaçlıyor.

● ***Sanatçılar burayı satın mı aldı, kiraladı mı?***

Sahibi mimar Hayri Ödensoy, binayı bu sergi için bize ücretsiz tahsis etti. Kendisiyle sanatçı dostumuz Bedia Ekiz sayesinde tanıştık, sonrasında düşünceler ve hayaller bu sergi projesine evrildi.

"SANATÇI/SANATSEVER İÇİN ÖZGÜR ALAN"

● ***"Sanatın özgürlüğüne inanan ve İstanbul'un sanatçıya her zaman bir sergileme alanı sunduğu fikrine dayanan kamusal sanat projesi…" deniliyor bültende. Bu cümle, yapının, mekanın tüm sanatçılara açık olduğu anlamına mı geliyor?***

Mekan kıstaslı bir açıklıktan ziyade, geleneksel sergileme modellerinin, galeriler ve belli isimler üzerinden dönen totaliter endüstrinin artık miadını doldurmasına göz kırpıyor bu cümle. Biz de nihayetinde bir apartmanda, sergileme eylemi yapıyoruz; fakat burada üstüne titrediğimiz 'açıklık'; merkezden uzaklık, sanatçı ve sanatsever için özgür alan anlamlarına geliyor.

● ***Serginin içeriği hakkında bilgi verir misiniz?***

Barbara Cassin'in 'Nostalji' kitabından yola çıkarak "İnsan ne zaman evindedir" sorusu üzerinde çalıştık. Bu soruyu evirdik, çevirdik, üzerinden yeni sorular çıkardık ve o soruların cevapları kimlerdedir diye sorguladık, yoldaşları topladık.

● ***"İstanbul'un kültür ve sanat hayatına alternatif bir sistem önerisinde bulunan, ayrıştırılmış çağdaş sanat ortamını birleştirmeyi amaçlayan sergi…" cümlesini açar mısınız?***

Geçen gün biri sosyal medyada "keyifle gezip, kapısında bira içip sohbet edilecek sergi" yazmış, çok hoşumuza gitti. 2013'e kadar, Beyoğlu misal, buydu bizim için. Hakikaten sanat ayrı bir eylem değil, gündelik hayatımızdı. Bir endüstri olarak son yıllarda İstanbul'un kültür/sanat kahramanlarının samimiyeti sallantıda.

'APARTMAN'DAKİ 23 SANATÇI

20. yüzyılın başlarında, Haydarpaşa Garı'nın inşaasını üstlenen Alman mühendislerin, kendilerine konaklamak için lojman olarak yaptıkları düşünülen, giriş ve kullanılan bodrum katı ile beraber 5 katlı, aydınlık, yüksek tavanlı dairelerin bulunduğu geniş bir apartman. Sanatın özgürlüğüne inanan ve İstanbul'un sanatçıya her zaman bir sergileme alanı sunduğu fikrine dayanan kamusal sanat projesi "Apartman" da, bu apartmanda hayat buluyor. Sergide, farklı teknik ve materyellerle üretim yapan Ali Kanal, Z. Ayşe Hatipoğlu, Bedia Ekiz, Cansu Yıldıran, Cins, Dila Yumurtacı, Dinçer İşgel, Eşref Yıldırım, Gaye Su Akyol, Gökhan Deniz, Gökhan Deneç, Gökhun Baltacı, Güler Güçlü, Hakan Gürsoytrak, İris Ergül, Kıvılcım Güngörün, Leman Sevda Darıcıoğlu, Meltem Sarıkaya, Mustafa Horasan, Özgür Can Taşcı, Sevim Kaya, Tayfun Gülnar ve Zeynep Özkanca dahil olmak üzere 23 sanatçının yakın dönem eserleri ve sergiye özel ürettikleri yeni eserleri (resim, heykel, video, yerleştirme sanatı, performans sanatı, grafiti ve ses olmak üzere farklı tekniklerle üretilmiş) yer alıyor. Sergi, haftaiçi hergün 11.00–19.00 saatleri arası ziyarete açık.

Aynı isimler, aynı sohbetler, jet-set salon sergileri, sosyoekonomik ayrıksılaşmalar gibi. Biz dışarıdan baktığımızda bunları gözlemliyoruz senelerdir. Çemberdışılar da kendi dünyalarında... O arada ortak bir yer var, dümdüz kapı önü samimiyetinden geçiyor. Sanat da orada zaten. Bunu tekrar ortaya çıkarmaya çalışıyoruz.

● ***Sergiden sonra burası restore edilecek. Yani halihazırda bir sanat alanı değil burası. Peki neden sergiyi, restorasyondan sonra değil de şimdi açtınız?***

Binayı şu anki haliyle, yenilenmeden, bütün yaşanmışlık izleriyle kullanmak istedik. Bir şeye dönüşmeden önce boş haliyle o yaşanmışlığa dolanık olan bir akış kurguladık. Apartmanı sonrasında sanattan koparmak istemiyoruz. Hayri Ödensoy'la planlamalar sürüyor.

Kadıköy Theatron'un zorunlu vedası

Kadıköy'ün bağımsız tiyatrolarından Kadıköy Theatron, pandemi nedeniyle yaşanan ekonomik zorluklara yenilerek perdesini indirdi

Hayatın her alanını felç eden pandemiden en çok etkilenenlerin başında kültür sanat kurumları geliyor. Yaklaşık 1 yıldır kapalı olan özel tiyatrolar yaşama savaşı veriyor. O mücadelede maddi olarak yenik düşenler de yok değil. Mesela Kadıköy'ün 7 yıllık bağımsız tiyatrosu Kadıköy Theatron gibi... 12 yıllık tiyatrocu Behiç Cem Kola'nın, annesinin evini satışıyla kurulmuş olan bu tiyatro, geçtiğimiz günlerde kapısını kilit vurmak zorunda kaldı.

Detayları Kola'ya sorduk.

● ***Kadıköy Theatron'u ne zaman, nasıl, hangi şartlarda ve niyetlerle kurmuştunuz? Bunu hem maddi hem manevi manada soruyorum.***

7 sene kadar önce Kadıköy'de bir çarşının bodrum katında kurmuştuk. Pandemiden altı ay kadar önce de Yeldeğirmeni'ndeki yeni yerimize taşınmıştık. İki kurulum da ailemin desteği sayesinde oldu. Hatta Yeldeğirmeni'ndeki mekanın masrafları için annem evini sattı. Şimdi orayı kapatıyoruz. Buradan kuruldu Theatron. Bir mekan işletme niyetim yoktu. Masraflarını çıkarıp kendi işimizi yapabilecek seviyede tutmaya çalıştık. Onlarca ekibe ev sahipliği yaptı mekanımız.

● ***Devlet destekli olmayan, bağımsız bir tiyatro olarak, benzerleriniz gibi maddi-manevi zorluklar zaten yaşıyordunuz değil mi?***

İstanbul'da tiyatro yapmak zor zanaat. Sadece düzenli prova yeri yapacak bir yer bulmak bile çok zor- ki bu tiyatronun isteyebileceğin en az şey. Devletin herhangi bir desteği yok; en azından bizim gibi küçük tiyatrolara. Özel tiyatroların bizatihi varlığı devlet için algılaması kolay bir şey değil. Şimdilerde Tiyatro Kooperatifi sayesinde biraz biraz diyalog başladı. Umarım bu gelişme devam eder.

EN BÜYÜK SORUN KİRA

● ***Pandemi bu zorluklara neler ekledi?***

Tiyatro mekanı işletmek ucu ucuna geçinmek anlamına geliyor. Yani o ay kazanılan para, kira, elektrik, su, ısınmaya denk geliyorsa; "mekan kendini döndürüyor" diyoruz ve devam ediyoruz. Tek gelir oyun gösterimleri. Oyunların olmaması demek her ay hepimize, kendi masraflarımız dışında, bir 15.000TL'lik daha yük demek. Seyirci biraz destek oldu, bir oyun açık havada oynadık, bir oyun Şehir Tiyatroları'nda... Tabii ki çıkarmadı masraflarımızı.

● ***Pandemi, Kadıköy'ün bir kültür sanat kurumu olarak sizi nasıl etkiledi?***

Sorun net: Kiralarımızı ödeyemiyoruz. Bu soruna bir çözüm önerilmediği sürece Kadıköy'de olmanın hiçbir anlamı da yok açıkçası.

"SEYİRCİNİN BOYNUNA DEĞİL VEBALİMİZ"

● ***Bu noktada devlete ve seyirciye neler söylemek istersiniz?***

Seyircinin boynuna değil vebalimiz. Tiyatro açmanın risklerini biliyoruz. Buradan para kazanılmayacağını, geçinmenin zor olacağını biliyoruz. Tiyatro açmak eve çıkmak gibi. Yani yaşayacağın yeri seçiyorsun. O sebeple şu kadar masraf yaptım, bunun dönüşü olacak mı diye düşünmüyorsun. Temiz, sağlıklı bir sahnem olsun, orada işimi yapabileyim, mekan kendini döndürsün. Çok minimum hedefler gerçekten. Bunları bile tutturamıyoruz. Şurada, kendi imkanlarıyla kurulmuş, kar amacı gütmeyen, 100 tane bile olmayan alternatif sanat kurumlarına sahip çıkamıyorsak neye çıkacağız.

● ***Bu süreçte devlet dışı kurumlardan (kooperatif vb) destek alabildiniz mi?***

Evet. Tiyatro Kooperatifi ve ortaklarımız her konuda destek vermeye açıklar. Özellikle, yeri gelmişken Çağ Çalışkur, Ilgın Sönmez, Mert Fırat ve Firuze Engin'e sahnelerini hemen paylaşmayı teklif ettikleri için; ve diğer tüm ortaklarımıza da arayıp tek tek yapabilecekleri bir şey olup olmadığını sordukları için teşekkür etmek isterim.

● ***Nasıl hissediyorsunuz? Bir insan olarak, bir tiyatro emekçisi olarak...?***

Sorun değil. Bir yolunu bulup çalışacağız...

● ***Her şey bitti mi? Kadıköy Theatron devam edecek mi?***

Bitti ya. Bir daha mekan işletmeyeceğim. Theatron olarak oyun oynamaya devam etme niyetindeyim şimdilik ama 14 günlük kapanma sürecinin 2. yılı neler getirir bilinmez.

● ***Fiziken ve ruhen toparlanabilecek misiniz?***

Çok kilo aldım; bakalım...

● ***Sonrasına dair beklentileriniz neler?***

Başka tiyatroların kapanmasını engelleyebilsek harika olur.

HAFTANIN PUSULASI

Hazırlayan: Semra ÇELEBİ

KİTAP

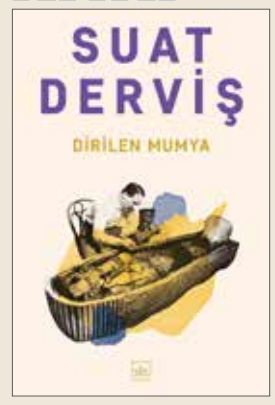

Dirilen Mumya

Kocasının ölümünden dolayı kendini suçlayan Seza günahlarından arınmak için hacca gitmeye karar verir. Fakat İstanbul'da tanıştığı tuhaf yabancı, Charlie Dawson onu kutsal topraklarda da adım adım takip etmektedir. Charlie'nin Seza'dan istediği nedir? Neden bu genç dulu saplantı hâline getirmiştir?

Bu soruların cevabı binlerce yıllık gizemli bir aşk hikâyesinde saklıdır. Dahası, bu ölümsüz aşkın kahramanı bir mumyadır. Suat Derviş, ilgi çekici eseri Dirilen Mumya ile macera romanları yazma konusunda da ne kadar maharetli olduğunu gösteriyor. Bilal Acarözmen "İstanbul'dan Arabistan Çöllerine Uzanan Bir Serüven: Dirilen Mumya" başlıklı yazısıyla hem edebiyatımızın bütün mumyalarını bir araya getiriyor hem de Suat Derviş'in romanı şekillendirme sürecine dair bilgiler veriyor. (Tanıtım Bülteninden) İthaki Yayınları / 208 sf / 26 TL

Remzi Kitabevi'nden aldığımız bilgiye göre haftanın çok satan kitapları şunlar oldu:

- Veba Geceleri / Orhan Pamuk / Yapı Kredi Yayınları
- Yakın Tarihin Gerçekleri / İlber Ortaylı / Kronik Kitap
- Seyir / Piraye / Moda Kitap

ALBÜM

Haluk Levent / Vasiyet

Haluk Levent, annesinin en çok sevdiği 15 türküyü yorumladığı "Vasiyet" albümünü yayınladı. Albüm kısa sürede müzik listelerinde zirveye yerleşti. Haluk Levent, 2019 yılında kaybettiği annesi Sabriye Acil'in en sevdiği türküleri kendine has rock sounduyla ve çeşitli müzisyenlerle düet yaparak yorumladı.

Cem Adrian ile birlikte seslendirdiği Nesimi Çimen türküsü 'Şifa İstemem Balımdan', Ceylan Ertem ile beraber düet yaptığı Aşık Veysel bestesi 'Gönül Çalamazsan Aşkın Sazını', Turgay Tanülkü ile yorumladığı 'Mihriban', Hayko Cepkin'in konuk olduğu 'Ah Bir Ateş Ver', Oğuz Aksaç ile beraber söylediği 'Gayrı Dayanamam Ben Bu Hasrete', Şirin Demirtaş ile düeti 'Sivas Ellerinde Sazım Çalınır' ve Ziliia Shumilina ile birlikte söylediği Aşık Veysel türküsü 'Kara Toprak' gibi ölümsüz 15 türküden oluşan albüm, 7 Mayıs Cuma günü dijital platformların dışında CD ve plak formatlarında da müziksever-lerle buluştu.

Ruhu doyuran şarkılar:

- Feelings / Mehmet Güreli
- Ankara'da Aşık Olmak / Zuhal Olcay
- Böyle De Güzeliz / Derya Köroğlu

FİLM

Promising Young Woman

Emerald Fennell'in gerilim/suç karışımı 2020 yapımı "Promising Young Woman" adlı filmi, en yakın arkadaşının tecavüze uğramasından sonra tıp okulunu bırakıp hayatının geri kalanını onun intikamını almaya adamış 30 yaşındaki Cassie Thomas'ı (Carrey Mulligan) anlatıyor. Cassie, sistematik bir şekilde yok sayılan bu suçun cezasını sadece kendi verebileceğine inanmaktadır. Gündüzleri bir kahve dükkânında çalışsa da geceleri kulüplere giderek sarhoş taklidi yapar ve bu halinden faydalanmaya kalkan erkeklere kendince cezalar keser. Bu arada hayatının amacı haline gelmiş intikamı için de planlarını uygular. Feminist çevrelerde ve sinema eleştirmenleri tarafından farklı yönlerden eleştirilen ve tartışma yaratan film 2021 Oscar'larında da beş dalda aday gösterildi ve En İyi Özgün Senaryo ödülünü almayı başardı. Filmin iki BAFTA ödülü de bulunuyor.

Çocuklar sürekli birbirlerini öldürüyorlar...

BETÜL MEMİŞ
memisbetul@gmail.com

"Ve an geliyor, yaşamanın sıkıcılığının yerini var olmanın ıstırabı alıyor" diyor 20. yüzyıl deneysel edebiyatının önde gelen yazarlarından (1906 –1989) Samuel Beckett... Memleketim coğrafyasının absürtlük deryasında, 7 gün, 24 saatlik fanilik mesaisinde artık şerbetlendik gerçi ama Mayıs ayının bendeki selamı Beckett ile verildi. Şu hayatta bizi var eden dostlardan ve sanattan başka elimizde neyimiz var ki, soru değildir, şimdilik devam! Ama ne yazık ki elimizdekiler her geçen gün bir bir yitmeye devam ediyor. Toy İstanbul, Öykü Sahne ve Galata Perform'dan sonra geçtiğimiz günlerde Kadıköy menşeili, 2015 yılında tiyatro seyircisine merhaba diyen Theatron da vedasını verdi; pek çok emekçi ve sanatkârın mekânları gibi o da beşeri hemhalimizin hatıralarına asılı kalacaklardan... Bu süreçte, belli ki daha da yolumuz ve nasibimize düşen çok acı, çok veda var. Girizgâhtan anlaşıldığı üzere kelamımızın bundan sonrası tatlı – sert devam edecektir, spoiler vermiş gibi olmayayım ama!

Kötü zamanlardan geçiyoruz diyor birileri, bense kötü olan biz insanlarız diye düzeltiyorum. Ama düzen ama sistem ama bla bla... Bitmez bu ama'larımız ve bla'larımız. Üstüne her daim bahanemiz de hazırdır... Tam da burada galiba (sanki birileri öğretmiş gibi) susuyoruz. Evet, sorsak herkes kötüyü/kötü olanı tarifliyor, hatta lanetliyor (ki memleket olarak en sevdiğimiz; ölüseviciliğimiz ve olan bitenin ardından lanetliyorum heşteg'imiz) ama durum bildiğimiz gibi; zira durumun kendisi, bizzat biziz; nasıl bilmeyelim! (Es notu: Biraz ısındıysak geliyorum personalarımızı düşürmeye!) Buradan rotamızı, şiddetsiz bir şekilde okumanızı salık vereceğim, edebiyat ve kültür teorileri uzmanı, akademisyen, yazar (1943) Terry Eagleton'ın, kötülüğü, edebiyat ve felsefeden başlayarak uluslararası siyaset sahnesine kadar sorguladığı "Kötülük Üzerine Bir Deneme" adlı kitabına paslamak isterim. "On beş yıl önce, İngiltere'nin kuzeyinde on yaşında iki çocuk, bir bebeği işkence edip öldürdü. Halk dehşetle ayağa kalktı. Oysa bu cinayeti niye özellikle korkutucu buldukları tam açık değildi. Neticede çocuklar, kimi zaman oldukça vahşice davranmaları doğal karşılanan sadece yarı ehlileşmiş yaratıklardır. Eğer Freud haklıysa, çocuklar büyüklerinden çok daha zayıf birer süper egoya ve ahlak duygusuna sahiptirler. Bu yüzden asıl şaşırtıcı olan böyle korkunç olayların daha sık yaşanmamasıdır. Belki de çocuklar sürekli birbirlerini öldürüyorlar da bunu bize çaktırmıyorlardır." Şimdilik devam!

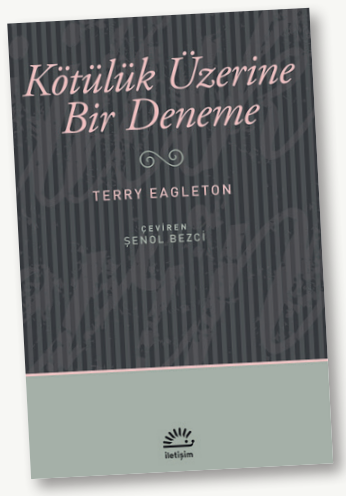

Gün geçtikçe daha da kötü haberler alıyoruz. Üstüne açlıkla, savaşla, iklim kriziyle, depremle, tecavüzle, katliamla, yetmez ama daha dahasıyla sınanmaya devam ediyoruz. Fakat mevzu tam da Nâzım ustanın dediği gibi; "Kabahat senin, –demeğe de dilim varmıyor ama– kabahatın çoğu senin, canım kardeşim!" Yani canım kardeşim, "bizim"! İyiye gider mi(yiz); hiç sanmıyorum, birileri umut ezgileri söyleyedursun, birileri Charles Baudelaire'ın "Kötülük Çiçekleri" misali ortalığı tomurcuklandırmaya devam etmekte! Zira başrolünde, 350 bin yıllık bir tarihe sahip olan insan yavrusu yer almakta. Bu tarihe üşenmez de ucundan birazcık bakınırsanız, göreceğiniz fotoğraf ne yazık ki hiç iç açıcı değil! Ne diyordu üstat, bazen sevmek yetmiyor ya da sadece üzülmek!

Amerikalı bir yazar, konuşmacı Fran Lebowitz'in şu sözlerini manidar bulurum; "Açık arttırmada Picasso tablosu ortaya çıktığında sessizlik olur. Ne zaman tokmak iner ve fiyat konur, alkış kopar. Yani Piscasso'nun değil, fiyatın alkışlandığı bir dünya burası..." Bu dünya dediği, 4.5 milyar yıldır döngüsünü tamamlayan canlı organizmanın üstünde tepinenlerin yarattığı, hani Cem Yılmaz'ın da bir dönem dillere pelesenk ettiği her şeyin "tamamen duygusal" olduğu bir dünya! "Atom kaosu döneminde yaşıyoruz... Bu korkunç olgu... Bu ulus devlet... Ve mutluluk adına çıkılan av bugünle yarın arasında yakalandığı andan daha büyük olmayacak; zira yarından sonraki gün tüm av zamanlarının sonu gelmiş olabilir" diyen Nietzsche'ye saygılar.

Biraz da hayaller ve gerçeklerden bahsedelim; geçenlerde, kamu ve teknoloji avukatlarından yazar Jane Chung'un www.fastcompany.com adlı sitesindeki köşe yazısına denk geldim. "Teknolojinin devleri giderek daha da zenginleşiyor ve onlara siyaset ve demokrasi üzerinde gereksiz bir etki sağlıyor. Bu da hepimize zarar veriyor" diyen Chung şöyle devam ediyor: "COVID-19 süper zenginler için bir nimetti. Beş büyük teknoloji devinin kurucuları, CEO'ları ve eşlerinden daha iyi birkaç örnek var: Amazon'dan Jeff Bezos ve Mackenzie Scott, Microsoft'tan Bill Gates, Facebook'tan Mark Zuckerberg, Google'dan Larry Page ve Sergey Brin ve Apple'dan Tim Cook ve Laurene Powell Jobs. Onlara teknoloji baronları diyorum." Yazıda bir diğer dikkat çeken mevzu ise bizlerin nerelerde "uyuduğumuz" idi; "Küresel açlığı sona erdirmek için 330 milyar dolar; sıtmayı yeryüzünden yok etmek için 120 milyar dolar; 300 milyon nüfuslu ABD'de de evsizliğe son vermek için 20 milyar dolar; Yemen'in kıtlığındaki açlığı yok etmek için 4 milyar dolar; dünyadaki herkese altı yıl boyunca temiz su ve sağlık hizmeti için yılda 22 milyar dolar; ve dünyayı COVID-19'dan kurtarabilecek aşı içinse 25 milyar dolara ihtiyaç varmış."

"Gelecekten Gelen Şiir" ya da "Aşkın Radikalliği" adlı kitaplarından tanıdığımız Hırvat filozof Srećko Horvat'ın, "Artık durum 'dünyanın sonunun hiç hayra alamet olmadığını biliyor, ama bir şey yapmıyoruz' durumu değil. Bu artık dünyanın sonunun hayra alamet olmadığını biliyoruz, dolayısıyla ona hazırlanıyoruz meselesi" dediği boyuttan, elinizde ne varsa tutunun, aklınızdan ne geçiyorsa da –emin olun gerçekleştirmek için– çok da vaktiniz olmayabilir, o sebeple bugün kendinize bir soru sormakla başlayın, bırakın cevap sizi hayattan alacağınız payın kapısına sürüklesin! Sonrası ne mi; sonrası laf-ı güzaf...

Cebimdeki arkadaşlarım

"Oyuncaklar Tatilde" adlı projenin yaratıcısı Ulaş Şentürk, çocukluğunda biriktirdiği onlarca oyuncağı dünyanın farklı şehirlerinde yolculuğa çıkarıyor

● **Erhan DEMİRTAŞ**

Çocukluğunda geçirdiği alerjik rahatsızlığından dolayı yaşıtlarıyla birlikte dışarıda oynayamayan Ulaş Şentürk, kendine oyuncaklardan yüzlerce arkadaş edindi. Şentürk büyüdü ama evin içindeki oyuncakların sayısı da arttı. 25 yıldır oyuncak biriktiren Şentürk, yalnızlığını paylaştığı oyuncaklar sayesinde bir oyuncak koleksiyoneri ve fotoğrafçısı oldu. 10 yıl önce oyuncaklarıyla dünyayı dolaşmaya başlayan Şentürk, şu ana kadar 18 ülke ve 55 şehir gezdi ve "Oyuncaklar Tatilde" adlı projeyi hayata geçirdi. Şentürk ile oyuncakların dünyasını konuştuk.

ÇOCUKLUK ARKADAŞLARI

Her oyuncağın ayrı bir hikaye taşıdığını söyleyen Şentürk, çocukluk hikayesini şu sözlerle anlattı: "Çocukluk yıllarımda alerjik rinit (bahar nezlesi) rahatsızlığım nedeniyle sık sık hasta olurdum. O dönem ailem, sokağa çıkmama fazla izin vermediği için zamanımın büyük bölümünü evde geçirmek durumunda kalıyordum. Oyuncaklarla arkadaşlığım o yıllarda başladı. O dönemden bu yana bana arkadaşlık ettiler diyebilirim. Bu yüzden koleksiyonumdaki parçalar benim gözümde sadece birer oyuncak değil, birçoğuyla geçmiş yıllara dayanan hatıralarım var.

Fotoğrafladığı oyuncaklarını sosyal medyada takipçileriyle paylaşan Şentürk, "Oyuncaklar Tatilde" projesinin hikayesini şöyle anlattı: "Pandemi dönemine kadar eşimle sık sık yurtdışı seyahatlere çıkıyorduk. Tatile giderken yanımda götürdüğüm oyuncakları fotoğraflamaya başladım. 'Oyuncaklar Tatilde' projesi böylece doğmuş oldu."

'HER ZAMAN YANIMDALAR'

Şentürk sadece tatile çıktığı zaman değil normal günlerde de oyuncaklarını yanında taşıyor. Şentürk, oyuncaklarla yaşamını şöyle dile getirdi: "Tatile çıkmadan en az üç dört gün önce gidilecek ülke ve

şehre uyabilecek figürleri seçerek ayrı bir çanta hazırlıyorum. Ayrıca gittiğim yerlerde yeni parçalar alabileceğim mağazalar varsa onları da önceden internet üzerinden belirliyorum. Aslında oyuncakları sadece gittiğim şehirlerde fotoğraflamıyorum, gündelik hayatımda da her zaman yanımdalar. Sabah evden çıkarken yanıma mutlaka dört beş parça figür alırım. Her gün farklı oyuncaklar seçmeye özen gösteriyorum. Toplu taşımadan, yemek yemeye gittiğim restorana, manzaralı bir sahil kenarından alışveriş merkezine kadar aklınıza gelebilecek her yerde oyuncakların fotoğraflarını çekiyorum. Tatil projesi de bu çekimlerin bir ayağı aslında."

'BAĞ KURUYORLAR'

Şentürk, tutkusunun insanlar tarafından çoğu zaman tuhaf karşılandığını ama çocukların büyük bir merakla ilgilendiğini söyleyen Şentürk, "Çoğu insan tuhaf karşılıyor başta, ancak çektiğim kareleri gördüklerinde daha yakın bir ilgi göstermeye başlıyorlar. Pek çok kişi çocukluğunda sahip olduğu ya da almak istediği figürleri görünce kendisiyle bir bağ kuruyor fotoğraflarımda. En meraklı kitle elbette ki çocuklar oluyor, oyuncaklarla uğraşan bir yetişkin gördüklerinde hoşlarına gidiyor. Çocuklar dışında bir de Asya kökenli turistler var. Ya fotoğrafladığım figürü yakından görmek ya da benim fotoğrafımı çekmek istiyorlar." dedi.

Oyuncağın çocuklar üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğunu dile getiren Şentürk, "Çocuklar hayatı oyuncaklar üzerinden kurguluyorlar. Günümüzde bu bağ teknolojinin de etkisiyle bir ölçüde kopmuş durumda. Ben çektiğim fotoğraflarla her yaştan insanın bu bağı tekrar kurmasına aracı olmaya çalışıyorum. Benim için oyuncaklar gündelik hayatın stresinden uzaklaşmanın en eğlenceli yollarından birisi. Onlar sayesinde hayata, olaylara bakış açım değişti. Onlarla yıllar içerisinde kurduğum bağdan dolayı çok mutluyum." diye konuştu.

Saklı tarihin izini sürmek

Rasim Paşa Camii

Moda İskelesi

Dr. Albert Benazio Evi

Fredericilerin Evi / Sarı Köşk

Türkiye'nin dört bir yanındaki kültür varlıklarının harita üzerinde listelendiği Kültür Envanteri projesiyle şu ana kadar 20 binin üzerinde yapı kayıt altına alındı. Kadıköy'den de çok sayıda yapının yer aldığı projeyi Ahmet Erdem Şentürk ve İnan Kenan Olgar ile konuştuk

● **Erhan DEMİRTAŞ**

Caner Cangül'ün yönettiği, Ahmet Erdem Şentürk'ün tasarladığı "Kültür Envanteri" projesiyle, kültür varlığı tanımına dahil olabilecek her türlü öğe araştırılıyor ve envanteri çıkarılıyor. Projenin amacı kültür varlıkları ile ilgili güvenilir, güncel bir bilgi kaynağı sunmak ve kültürel zenginliği daha görünür hale getirmek. 2019 yılında temelleri atılan bu proje sayesinde şu an binlerce yapının detaylı bilgilerine ulaşmak mümkün. Ahmet Erdem Şentürk ve İnan Kenan Olgar ile hem projeyi hem de Kadıköy'ün kültür varlıklarını konuştuk.

● ***Kültür Envanteri projenizden bahseder misiniz? Nasıl ortaya çıktı?***

Ahmet Erdem Şentürk: Projenin şu anki biçimini, Caner Cangül ile birlikte becerilerimizi, birikimimizi biraraya getirerek ortaya çıkardık. Yaklaşık Aralık 2019'dan bu yana üzerinde çalışıyoruz. Her ikimiz de bu kadar zengin bir kültürel mirasla iç içe yaşayan bir toplum olarak, bu alanda yapılan envanter çalışmalarını çok dağınık ve yetersiz buluyorduk. Bizim Kültür Envanteri projesinde amacımız, hem tüm Türkiye, Anadolu, Balkanlar, Ortadoğu ve hatta Türk kültürü ile ilişkili tüm coğrafyayı bütüncül bir şekilde ele alacak, hem de katılımcı bir anlayışla, gönüllü editörlerin veya kullanıcıların çabalarıyla zenginleşecek bir envanter platformu inşa etmekti. Kısacası amacımız, zamanın ruhuna uygun bir şekilde, ortak hafızamızı, insanlığın ortak mirasını, ortaklaşa bir çaba ile görünür hale getirmek diyebilirim.

● ***Şu ana kadar neler yaptınız, çalışmanız ne aşamada?***

Ahmet Erdem Şentürk: İlk yaptığımız iş, Caner'in belgelediği 8 bin civarında kültür varlığının harita konumlarını yeni sistemimize aktarmak ve ihtiyaç duyabileceğimiz taksonomi başlıklarını belirlemek oldu. Ayrıca arşivlerde bulunan fotoğrafları ve vikipedi makalelerini, ilgili kültür varlıkları ile eşleştirdik böylece temel bir içerik elde etmiş olduk. Ardından içerik zenginleştikçe amacımız da daha görünür hale geldi ve bu aşamada, açık çağrı yaparak "Kültür Elçileri" adını verdiğimiz bir editör grubu oluşturduk.

● ***Katkıda bulunmak isteyenlere de kapınız açık, o süreç nasıl ilerliyor?***

Ahmet Erdem Şentürk: En önem verdiğimiz konulardan biri her zaman katkılara açık olmak. Kültür Envanteri'ne katkıda bulunmanın birkaç yolu var. Bunlardan ilki, her kültür varlığı sayfasının altında bulunan "Hata bildir veya katkıda bulun" bağlantısına tıklayarak e-posta yoluyla bildirimde bulunmak. Editör ekibine dahil olarak aktif biçimde katkıda bulunmak isteyenler ise bize bir e-posta atarak, kendilerini tanıtıyorlar, bir nevi kısa bir motivasyon metni istiyoruz. İyi niyetlerinden kuşku duymadığımız tüm başvuruları kabul ediyoruz. Bunun yanında twitter'da @envanteratlasi ile etiketleyerek de bildirim yapılabilir.

● ***Katkıların doğruluğunu nasıl teyit ediyorsunuz?***

Ahmet Erdem Şentürk: Genel olarak içeriğimizin doğruluğunu yine editörlerimiz kendi içinde denetliyor. Kendi kendimizi denetleyen bir yapımız var. Ekibimiz, çok çeşitli ilgi alanlarına sahip, çok farklı uzmanlıklara sahip editörlerden oluşuyor. Elbette tamamen kusursuz doğru bilgi içerdiğini iddia edemem ama özellikle harita üzerindeki konumları konusunda eşi benzeri olmayan bir doğruluğa sahip olduğumuzu söylesem umarım çok abartılı sayılmaz. Teyit konusunda en önemli özelliğimiz her daim hata bildirimine cevap veriyor olmak. Doğrusunu bilen, kaynakları ile birlikte bildirim yaptığı takdirde, inceliyor ve işleme alıyoruz. Gün geçtikçe hatalardan arınarak daha tutarlı bilgi sunduğumuza inanıyorum. Elbette bu aşamada akademik çevreden gelen desteğe özellikle ihtiyaç duyuyor ve önemsiyoruz.

20 BİNİN ÜZERİNDE YAPI LİSTELENDİ

"An itibari ile 22 bin 354 kültür varlığı yayında. Web sitesi aslında sürekli bir güncelleme halinde. Arayüz tasarımında yakın zamanda bir değişiklik yaptık. İçeriğimizde, olgunluğa erişen bazı başlıkları ana sayfada ön plana çıkararak sitenin kullanımı ile ilgili daha çok fikir vermek ve yeni ziyaretçiler için bir başlangıç noktası olsun istedik.

'KORUMA BİLİNCİ YÜKSEK'

● ***Kadıköy'den de çokça yapıyı listelediniz. Kadıköy özelinde neler söyleyebilirsiniz?***

İnan Kenan Olgar: Kadıköy kültürel mirası koruma bilincinin yüksek olduğu bir ilçe. Her ne kadar Fatih ve Beyoğlu ile kıyaslandığında sayıca daha az kültür varlığı bulunmuş olsa da Kadıköylülerin duyarlılığı ve kültüre, tarihe olan ilgisi buradaki değerlerin genellikle ön plana çıkmasını, bilinmesini, korunmasını ve yapıya zarar vermeyecek şekilde kullanılmasını sağlıyor. İlçede tarihi camilerin ve çok sayıdaki tarihi çeşmenin yanında, tarihi kiliseler, ayazmalar, gayrimüslim toplumun mirası olan Yeldeğirmeni'nin tarihi apartmanları da önemli bir yer tutuyor.

● ***Fatih ve Beyoğlu ile kıyaslandığında Kadıköy'ün biraz geride olduğunu söylediniz. Ancak Kadıköy'ün de çok katmanlı bir varlık yapısına sahip olduğunu söyleyebiliriz. Ne dersiniz?***

İnan Kenan Olgar: Evet, Kadıköy genelinde düşündüğümüzde tüm tarihi katmanları görüyoruz. Genel bir kontrast oluşturmaktan ziyade bu çok kültürlü yapı içerisinde bu farklılıklar da güzel bir uyuma dönüşmüş durumda. Örneğin Osmanlı döneminden kalmış çeşmelerin, sıra evlerin ve köşklerin yanında modern mirasımıza ait Melih Koray'ın bir apartmanını görebiliyorsunuz. Ya da 19. yüzyıl Avrupa mimarisine sahip apartmanların yakınında Osmanlı'nın ahşap evleri, onların yakınlarında da Haydarpaşa kazısında ortaya çıkarılan Helenistik/Roma kalıntıları tarihin her dönemine ışık tutan, her dönemi yansıtan örnekleriyle güzel bir peyzaj ve araştırma-çalışma alanı oluşturuyor. Bu yüzden de son yıllarda Kadıköy özelinde de birçok araştırma yapılıyor, yerel tarihe ilgi de bu çalışmaları hızlandırmış görünüyor.

'İLÇENİN EN SON MİRASI'

● ***Kadıköy denince akıllara ilk olarak Moda ve son dönemlerde popüler olan Yeldeğirmeni geliyor. Ancak Kadıköy'de görülmesi gereken onlarca yapı var. Kıyıda köşede kalan bu yapılardan bazılarını konuşabilir miyiz?***

İnan Kenan Olgar: Kadıköy'de her ne kadar kültüre ve tarihi geçmişe ilgi ve değer verilse de bu ilgi bazen popüler bilgilerin ötesine geçemiyor. Bu bağlamda Kadıköy'ü sadece çarşı ve Moda'dan ibaret görmemek lazım. Hasanpaşa'daki eski ahşap evler de Kadıköy özelinde yoğun bir kültürel peyzaj alanı ve görselini oluşturuyor. Kalan son evlerin de mutlaka restorasyona alınması, hikâyelerinin ve geçmişlerinin araştırılıp ortaya çıkarılması ilçenin ve semtin kültürüne müthiş bir katkı sağlayacaktır. Yapı özeline bakarsak Bostancı'daki Manastır binası, Tamara Köşkü, Söğütlüçeşme Hamamı, harap durumda olan Lorando Mâlikanesi çok bilinmeyen, yıpranmış ve ilgi isteyen yapılar. Aslında Kadıköy'ü çok daha iyi anlayabilmek için Erenköy, Feneryolu, Acıbadem ve Göztepe gibi semtlere giderek buradaki köşkleri görmek, bu köşklerle ilgili bilgi edinmek gerekiyor. Yine köşklerle ilgili bilgi eksikliğimiz var. Köşklerle ilgili bilgi kartları hazırlanıp binanın dışına yerleştirilmelidir ki gezenler ve halk hikâyelerini ve geçmişlerini öğrenebilsinler.

● ***1950'li, 60'lı ve 70'li yıllarda Kadıköy'de inşa edilen apartmanlar da modern mimarlığın önemli örneklerinden.***

İnan Kenan Olgar: Evet, nitelikli fakat artık dayanıklılığını büyük ölçüde yitirmiş olan modern apartmanlarda bulunan özgün sanat eseri seramik ve mozaik panolar da fark ediliyor, birçok mimar ve sivil kültür gönüllüsü Kadıköylüler tarafından fotoğraflanıyor. Bu apartmanlar bir bir yıkılırken İlgi Adalan, Kenan Kızıl, Yalçın Tokay, Erdinç Bakla ve Ercüment Kalmık gibi cumhuriyetin değerli sanatçılarının eserleri, binadan mutlaka sökülmeli ve yeni yapılan binaya tekrar yerleştirilmeli. Binanın yıkılması mecburi ise en azından bunu yapabiliriz diye düşünüyorum. Dolayısıyla 70'li yıllara kadar olan modern mimarlık mirasımızın da korunması Kadıköy için önem arz ediyor. Zira bu miras, ilçenin mimari ve kültürel kimliğini oluşturan en son mirastır.

'NEYİ KAYBETTİĞİMİZİ BİLMELİYİZ'

● ***İnan Bey Kadıköylülerin kültür varlıklarının korunması konusunda bilinçli olduğunu söyledi. Daha genel konuşursak, bu konuda toplumsal bilinç ne düzeyde?***

Ahmet Erdem Şentürk: Kültür varlıklarına karşı bilinçsiz bir toplumuz diyemem. Çok katmanlı bir kültür zenginliği ile iç içe yaşıyoruz. Elbette kaçınılmaz olarak, bir ilgi var bu konuda. Bence nasıl bir yerde yaşadığımızın toplum olarak farkındayız. Fakat bu ilginin karşılıksız kaldığını düşünüyorum. Burada sözünü etmek istediğim durum kültür varlıklarına karşı olan bu ilgi ve meraka yeterince iyi cevap verilememesi, yeterince tatmin edilememesi. Merak duygusunu araştırma duygusuna çevirmek bu bilinci doğurur. Burada bir eksik var ve yapmaya çalıştığımız işin bir parçası da bilgiye erişim ihtiyacına cevap vermek. Sadece müze vitrini seyreden pasif izleyiciliğin ötesinde araştırmacılığa teşvik etmek.

● ***Bu anlamda bir farkındalık oluşturduğunuzu düşünüyor musunuz?***

Ahmet Erdem Şentürk: Bugüne kadar bir bilinç oluşturmuş isek de bunu ölçme imkanımız olmadı. Bizler elimizde geniş imkanları olmayan bir topluluğuz. Fakat buna rağmen bilinç oluşturma konusunda çok ciddi potansiyel taşıdığımızı düşünüyorum. Elimizdeki imkanlar dahilinde yapabildiğimiz, çevremizdeki kültür varlıklarını dijital ortamda daha görünür hale getirmek. Bu bilgileri erişilebilir, harita üzerinde görüntülenebilir, filtrelenebilir bir şekilde tasnif edip arşivlemek. Bunun yanında insanlar çevresinde ne tür kültür varlıkları ile iç içe yaşadığının farkına vardığında, bu varlıklar hakkında daha derinlemesine bilgi sahibi olduğunda, çevresine daha farklı bir gözle bakacağını ve bu varlıkları daha çok sahipleneceğini ve sorumluluk duygusu taşıyacağını düşünüyoruz. İşte bu yüzden sloganımızı en başta şöyle belirlemiştik: "Bilirsek, koruruz."

● ***Kültür varlıklarının yeterli ölçüde korunduğunu söylemek mümkün mü?***

Ahmet Erdem Şentürk: Kültür varlıklarının korunması çok yönlü geniş bir konu. Neye karşı koruyoruz? Eğer doğa şartlarına ve zamana karşı koruyorsak, bu öncelik ve bütçe meselesi. Bu öncelikleri belirlerken elbette ekonomik yönünden ayrı düşünmemiz mümkün değil. Her ne kadar sık sık tartışmalı restorasyon-koruma örneklerine tanık oluyorsak da Türkiye'nin bu konuda çok da kötü bir noktada olmadığını düşünüyorum. Ama ne yazık ki koruma konusunda öncelik kriteri "Turistik anlamda değer taşıması" olduğu vakit, bunun dışında kalan, kıyıda köşedeki kültür varlıklarının, inşaat faaliyetlerine, vandalizme veya kaçakçılığa maruz kalarak yok olduğunu görüyoruz.

EMLAK VERGİSİ ve ÇEVRE TEMİZLİK VERGİLERİNİZ İLE 7143 ve 7256 SAYILI YAPILANDIRMA TAKSİTLERİNİZİ AŞAĞIDAKİ BANKA HESAPLARIMIZA ÖDEYEBİLİRSİNİZ.

SON GÜN 31 MAYIS

KADIKÖY BELEDİYESİ HESAP NUMARALARI

Emlak Vergisi
VakıfBank Hasanpaşa Şubesi: TR 720001500158007294713993
Posta Çeki Hesap No : 232878

Çevre Temizlik Vergisi
VakıfBank Hasanpaşa Şubesi: TR 900001500158007294714348
Posta Çeki Hesap No : 110815

İlan ve Reklam Vergisi
VakıfBank Hasanpaşa Şubesi: TR 720001500158007294713993
Posta Çeki Hesap No : 110815

kadikoy.bel.tr | 444 55 22 | /kadikoybelediye

KADIKÖY BELEDİYESİ

İLİŞKİLERİN KARANLIK KUYULARI

● Leyla ALP

İlişkilerdeki şiddet sarmalından çıkmanın en önemli adımının kurban ya da saldırgan olduğumuzu anlamamız olduğunu söyleyen Şafak Nakajima "Çok ağır olmayan tablolarda bilinçlenerek iyileşmek mümkün" diyor

Şiddet sadece atılan bir tokat, yumruk değil, alay eden bakışlar, "sen beceremezsin" demek, küçük düşürücü isimler takmak, sürekli eleştirmek, aşağılamak, küsmek, parasız bırakmak, terk etmekle tehdit etmek, acındırmak da şiddet. Hayatımızın bir evresinde ya fail oluyoruz ya mağdur.

Doç. Dr. Şafak Nakajima'nın, İnkılap Kitabevi'nden çıkan kitabı "Şiddetin Gölgesinde İlişkilerin Karanlık Kuyuları" tüm ilişkilerde şiddeti ve nedenlerini mercek altına alırken hem failliğimize hem de mağdurluğumuza ışık tutuyor. O karanlık kuyudan çıkmak isteyip istememek elbette bize kalmış. Nakajima'yla kitap vesilesiyle şiddetin türlerini ve boyutlarını konuştuk.

● ***"Şiddetin Gölgesinde İlişkilerin Karanlık Kuyuları" kitabınıza iş, aile, arkadaşlık, aşk, evlilik olmak üzere pek çok ilişkideki farklı şiddet türlerine değiniyorsunuz, bütün ilişkilerimiz şiddetin gölgesinde mi?***

Uzun meslek yaşamımda bütüncül bir tıp doktoru ve birey- aile danışmanı olarak, açık ya da örtülü şiddetin hastalıklarda oynadığı önemli role ve tedavide bu rolün hemen her zaman göz ardı edildiğine sıklıkla tanık oldum. İlişkilerde şiddet konusunda insanlara ışık tutacak, yabancı dilden çeviri olmayan, kendi toplumsal gerçeklerimizi yansıtan, bilimsel ama kolay anlaşılır bir kaynağa olan büyük gereksinim nedeniyle bu kitabı yazdım.

'İŞTEKİ ŞİDDET SÜREKLİLİK GÖSTERİR'

İnsanların bir araya geldiği her durumda şiddet ortaya çıkabilir. Alışverişte, trafikte, ATM kuyruğunda sözlü ya da fiziksel şiddete rastlanabilir. Ancak ailede, arkadaş çevresinde ve iş yerindeki ilişkilerde yaşanan şiddet farklıdır. Bu tür şiddet çoğu zaman süreklilik gösterir. İnanmayı, güvenmeyi umduğumuz insanlardan geldiği için kafa karıştırıcıdır. İlişkimizi kolayca sonlandıramamak bizi çaresizliğe sürükleyebilir; bitirmekse suçluluk hissettirir.

İlişkide şiddet; baskıcı, kontrolcü, tehditkâr, ihmalkâr, yalnızlaştırıcı, özgürlüğü kısıtlayıcı her tür tutum ve davranışla bir başkasına, duygusal, fiziksel, cinsel, ekonomik, ideolojik veya manevi yönden acı çektirmek ya da zarar vermektir.

Bir davranışın "ilişkide şiddet" diye tanımlanabilmesi için anlık bir öfkeyle değil, sürekli biçimde uygulanıyor olması gerekir. Anlık öfke, somut bir olay nedeniyle rahatsız olunan bir davranışa duyulan tepkiyken, ilişkide şiddet yalnızca davranışı değil, mağdurun kişiliğini, varlığını da hedef alan, onu aşağılamayı, yıpratmayı, kontrol altına almayı amaçlayan ve devamlılık gösteren toksik bir durumdur.

Şiddet, duygusal, fiziksel, ekonomik, cinsel, ideolojik ya da manevi olabilir.

'YOKSULLUK ŞİDDETİ BESLER'

● ***Şiddet artıyor mu yoksa sosyal medya vb. nedeniyle daha fazla görünür mü oldu?***

Şiddet her sınıf ve etnik grupta var olan bir sorun. Ancak bir toplum eğitimliyse, düşünce özgürlüğüne, sağlıklı sosyoekonomik dengelere, kadın-erkek eşitliğini gözeten gelenek ve yasalara sahipse, orada şiddete daha az rastlanır. Gelişmiş ve gelişmemiş ülkelerdeki kadın cinayetleri oranlarına bakmak bile bu konuda az çok fikir verebilir.

Vahşi kapitalizm fedakârlıktan ziyade egoizmi, açgözlülüğü teşvik edip şiddete uygun bir zemin sağlar. Yoksulluk, yüksek işsizlik ve gevşek kanuni yaptırımlar şiddeti besler. Zenginler ve güçlüler cezadan kurtulacaklarını bildiklerinde, daha cüretkâr biçimde kadınlar ve ezilenler üzerinde baskı kurar, şiddet uygular, fütursuzca onları öldürebilirler.

Şafak Nakajima

Sosyal medya şiddeti görünür kılar ve besler. Sosyal medya sayesinde düne kadar yen içinde kalan kırılmış kolları görüyor, aile içi şiddetin ne denli acımasız boyutlarda yaşandığına şahit oluyoruz. Diğer yandan sürekli tanık olmak şiddetin kanıksanmasına, sıradanlaşmasına ve taklit edilmesine yol açıyor.

● ***Duygusal bir ilişki başladığında ilk günlerdeki heyecan, tutku vb. şeyler zamanla farklılaşıyor. Bu bizim için normal akış. Bu ilişki sağlıksız demek anlamına mı geliyor?***

"…Ve sonsuza dek mutlu yaşadılar!" Bu cümle maalesef yalnızca peri masallarında vardır. Hayat inişli çıkışlı, güzel sürprizler, düş kırıklıkları, zaferler, yenilgiler, doğumlar ve ölümlerle doludur. Bu belirsizlikler içinde kurduğumuz tüm ilişkiler de birer canlı gibi doğar, büyür, değişir, ölür…

Başlangıçlar hemen her zaman heyecan vericidir. Çünkü beklentimiz yüksektir ve diğer kişiyi idealize ederiz. Sonra, partnerimizin gerçekte kim olduğunu gördüğümüzde, büyük bir düşüşe geçeriz. Ancak her aşk hikâyesi farklıdır ve ilişkinin niteliği o çifte özeldir. Bir ilişkiyi sona erdiren ya da sürdüren temel ölçüt, kendimizi ve karşımızdaki insanı keşfetmeye ayırdığımız zaman ve verdiğimiz değerdir. Hem kendimizi hem de eşimizi keşfetmeli, tanımalıyız. Maruz kaldığımız ya da uyguladığımız şiddeti mümkün olan en kısa sürede fark etmeli, düzeltmeliyiz.

● ***Duygusal şiddet sizin de kitabınızda yazdığınız gibi en ağır fakat anlaşılması zor şiddet türlerinden. Bir ilişkide duygusal şiddet olup olmadığını nasıl anlayacağız?***

Duygusal şiddet; fiziksel şiddetten farklı olarak yüzünüz yerine kalbinizin darbe aldığı, kemiklerinizin yerine duygularınızın kırıldığı, beyninizin yerine benliğinizin sarsıntı geçirdiği bir şiddet türüdür. Sizi sürekli kontrollü olmaya zorlayan, doğrularınızı söyleme cesaretinizi kıran, kendinize yabancılaştıran her tür davranış, duygusal şiddet olarak tanımlanabilir. Kötü olansa yaşananların, fiziksel şiddette olduğu gibi kolayca görülebilir, tanımlanabilir, kanıtlanabilir ve suç kabul edilip cezalandırılabilir olmayışıdır. Duygusal şiddet her tür ilişkide yaşanabilen ve çok yaygın görülen bir sorundur. Örtülü ya da açık olabilir. Sözlü taciz, baskı kurma ve kontrol, manipülasyon (güdümleme), sindirme, tehdit, ihmal etme, yok sayma, takıntılı biçimde takip etme şeklinde karşımıza çıkabilir.

'AYRIMCILIK DOĞUMLA BAŞLAR'

● ***Şiddete neden boyun eğilir? Toplumsal kodlarımız şiddetle ilişkimizi ne kadar belirliyor?***

Şiddete boyun eğmenin bireysel ve toplumsal birçok nedeni vardır. Yetişme koşullarımız, mizacımız, sosyoekonomik gücümüz, şiddet karşısındaki duruşumuzu büyük ölçüde belirler. İçinde yaşadığımız toplumda erkek egemen değerler hâkimdir ve devlet "baba" olarak tanımlanır. Devlet babanın eril otoritesi sorgulanamaz; devlet bu gerçeği bize sık sık hatırlatır. Erkek egemen toplum, erkeğin üstünlüğünü sağlamak için şiddeti meşrulaştırır. Ayrımcılık çocuğun doğumuyla başlar. "Oğlan doğuran övünür, kız doğuran dövünür" atasözüne sahip bir toplumda çoğu erkek ve kız çocuk beş yaşına geldiğinde, aile, okul, din ve devlet tarafından kendilerine öğretilen cinsiyet rollerini ve beklentilerini içselleştirmiş olur. Erkek olmanın sert, güçlü, göz korkutucu olmak anlamına geldiğini öğrenir. Kız çocuğa ise evlat, kardeş, anne, eş ya da bir çalışan olarak rolünü erkek otoritesi altında oynaması gerektiği öğretilir.

Cinsellik, aile onuru kavramıyla da ilintilendirilir. Erkek egemen toplum, ailenin rızası olmadan "yasak" cinsel ilişkiye girerek veya evlenip boşanarak ailenin onurunu zedelediğinden şüphelenilen kadınların öldürülmesine izin verir. Aynı zamanda, LGBT + gençlerin toplumsal normlara yönelik bir "tehdit" olduğu gerekçesini öne sürerek, onlara yönelik nefret suçlarının yayılmasına da yardımcı olur. Erkek egemen normlar, günümüzde dehşet verici düzeye ulaşan ırksal ve homofobik şiddetin de ana kaynağıdır.

● ***Şiddeti makul ve mazur görmemenin ya da görmezlikten gelmenin kişiler ve toplum üzerinde yaratacağı tahribat nedir?***

Sağlıksız ve mutsuz çocuklar, yetişkinler ve onlardan oluşan sağlıksız ve mutsuz bir toplum. Kendine, doğaya, hayata kayıtsız ve hoyrat! Daha büyük bir tahribat olabilir mi?

● ***Sağlıklı bir ilişki ne demek? Bir ilişkinin sağlıklı olup olmadığını nasıl anlarız?***

Sağlıklı ilişkilerin herkesin kolayca sıralayabileceği bazı ortak özellikleri var; öncelikle karşılıklı saygı, güven, dayanışma, özen ve her ilişki için zorunlu olmasa da sevgi. Örneğin iş arkadaşımızı ya da eşimizin ailesini sevmek zorunda değiliz ama diğer niteliklere sahip olduğumuz sürece onlarla sağlıklı ilişkiler kurabiliriz.

'HER BİREYİN ÇÖZÜMÜ FARKLI'

● ***"İlişkilerin Karanlık Kuyuları" bir hayli sarsıcı tanı kitabı. Çünkü okudukça hayatımızın her evresinde fail ya da mağdur olduğumuzu görüyoruz. Bu sarmaldan nasıl kurtulacağız?***

İlişkide şiddet yaşadığımızı, kurban ya da saldırgan olduğumuzu anlamamız, bu sarmaldan çıkmadaki en önemli adım. Çünkü çoğu insan şiddetin farkında olmadığı gibi, ne kendisinin ne de başkalarının kişilik yapı ya da bozuklukları hakkında en küçük bilgiye sahip değil.

'Şiddetin Gölgesinde İlişkilerin Karanlık Kuyuları' nı çok boyutlu farkındalık geliştirmeye yardımcı bir tanı kitabı olarak yazdım. Bu kitapta şiddet türlerinin yanı sıra kişilik biçim ve bozukluklarına da yer verdim.

İlişkilerde şiddet travma etkisi yapıyor. Şiddetin hangi yaşta başladığı, biçimi, ağırlığı ve süresi kadar mağdurun direnme gücü ve sahip olduğu çevre desteğine bağlı olarak travmanın etki düzeyi değişiyor. O nedenle her bireyin çözümü farklı. Bazı insanlar için gerçeği fark etmek, değişim için yeterli. Okurlarımdan aldığım geri bildirime göre birçok insan, kitaptaki detaylı içerikten yararlanarak neyi yapması yada yapmaması gerektiği konusunda doğru tutum geliştirebiliyor.

Çok ağır olmayan tablolarda bilinçlenerek iyileşmek mümkün. 'Aklın Kutsal Kitabı' ve 'Endişesiz İlaçsız' adlı kitaplarım bu konuda yardımcı olabilir.

Şiddetin travmaya yol açtığı durumlarda bazen yaygın kaygı bozukluğu, fobiler, panik atak, depresyon, migren, fibromiyalji, kalp ve bağırsak sorunları gibi zihinsel ve bedenselhastalıklar ortaya çıkıyor. Böylesi durumlarda mağdurun bütüncül bir tıbbi değerlendirmeden geçmesi ve doğru bir tedavi programı ile tedavisi gerekiyor.

Yeni bir kitap yazıyorum. Bu kitapta şiddet dolu ilişkilerin yol açtığı travmalardan çıkış yollarını, nasıl daha özgüvenli olunacağını ve şiddete eğilimli insanlarla araya nasıl sınır çizilebileceğini anlatıyorum.

"Lüks değil ihtiyaç"

● Gökçe UYGUN

İki kızkardeş, her kadının regl ürünlerine erişebilmesi için, Türkiye'de uygulanan yüzde 18 KDV oranının düşürülmesi için kampanya başlattı

Türkiye'de yaşayan Nehir (14) ve Yeşim (18) Çetintaş adlı iki kız kardeş, İskoçya'da, kadınların kullandığı hijyenik regl ürünlerinin ücretsiz olacağı haberini görünce www.change.org sitesinde bir kampanya başlattı. "Lüks Değil İhtiyaç" başlığını taşıyan kampanyanın talebi, her kadın regl ürünlerine erişebilsin diye yüzde 18 olan KDV oranının düşürülmesi… TBMM, Sağlık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Bakanlar Kurulu'na yönelik hazırlanan imza kampanyasında Çetintaş kardeşlerin hedefi 35 bin imzaya ulaşmak. Kampanyayı şimdiye dek 30 bine yakın kişi imzaladı bile…

"Neden bizim ülkemizde de kadınlar bu ürünlere en azından daha uygun fiyata ulaşmasın" diye düşünerek yola çıktıklarını söyleyen Çetintaş kardeşler, "Regl olan her kadın hijyenik regl ürünlerine erişim sağlayamıyor çünkü bu ürünler 'lüks tüketim' kategorisinde değerlendiriliyor ve yüzde 18 KDV alınıyor. Ülkemizde çoğu kadın ekonomik anlamda gücü yetmediği için bu ürünlere erişim sağlayamıyor; bez parçaları, kağıt ve peçete gibi ürünler kullanmak zorunda kalıyorlar. Bu da birçok sağlık problemine sebep oluyor" görüşünü ifade etti.

"Toplumun yarısının ulaşmak zorunda olduğu bir ürün neden lüks olarak değerlendiriliyor? Bu ürünler için yüzde 18 KDV ne kadar gerekli? Her kadının ihtiyaç duyduğu bu ürünlere neden sadece ekonomik anlamda gücü yeten kadınlar erişebiliyor? Bu dönem sizce bir istek mi yoksa bir zorunluluk mu?" diye soran Çetintaş kardeşler, şu açıklamayı yaptı: "Hijyenik regl ürünleri, toplumda ekonomik olarak bu ürünlere gücü yetmeyen kadınların regl dönemleri yok sayılarak fiyatlandırılmış gibi duruyor. Toplumun yüzde 50'sinin ihtiyaç duyduğu ve ulaşmak zorunda olduğu bu ürünler lüks veya istek olarak adlandırılamaz, bu ürünler birer ihtiyaçtır. Eğer ekonomik durumu iyi olan bir bireyseniz bu ürünlere ulaşabilecek kadar şanslısınız. Fakat ekonomik durumu bu ürünleri karşılayabilecek durumda olmayan bir bireyseniz çok üzgünüz ama bu lüks ürünlere erişim sağlayamazsınız. Böyle bir anlayış biçimi görüyoruz; paranız varsa bu dönemi hijyenik bir şekilde geçirmek sizin hakkınız eğer paranız yoksa bu dönemi hijyenik bir şekilde geçirmek sizin için bir lüks. İşte bu şekilde yorumlanan "regl dönemi" artık ekonomik bir durum haline gelmiş durumda. Bu durumda paranız kadar sağlıklı olma hakkınız var. Kadınların sağlığı ekonomik durumlarına bağlı olmamalı. Ekonomik durumları fark etmeksizin her kadın sağlıklı ve hijyenik bir menstrual dönem geçirebilmeli."

DÜNYADA DURUM NE?

İskoçya Parlamentosu kadınlara ücretsiz hijyenik ped uygulamasını onayladı. Almanya da KDV'yi yüzde 19'dan yüzde 7'ye düşürdü. İngiltere, İrlanda, Güney Afrika, Avustralya, Kanada, Hindistan, Malezya, Nikaragua, Uganda, Kenya, Tanzanya, Nijerya, Jamaika, Lübnan, Kolombiya ve Ruanda'da bu ürünlerden vergi alınmıyor.

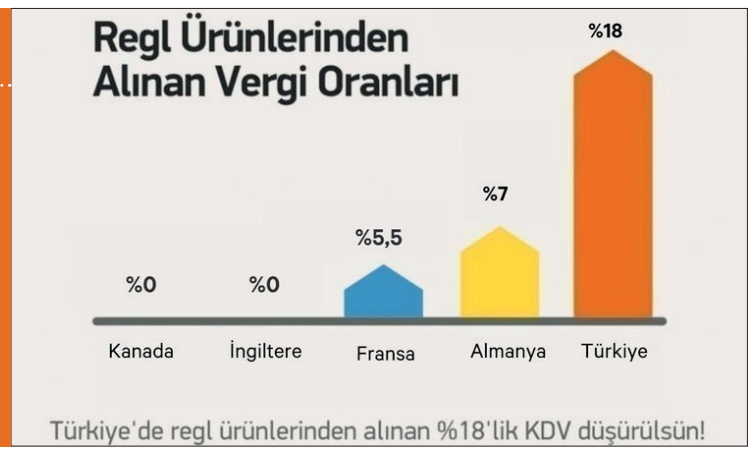

Kızıltoprak'ın hikâyesinden bir kesit

PINAR ERKAN

Kadıköy Bizans devrinde de imparatorluğun sayfiyesiydi. Kızıltoprak o zamanlar bağ bahçe içinde bir mesire imiş. Zareta Çeşmesi'nde büyücek bir havuzun içinde küçük timsahlar besledikleri anlatılır. Strabon'un şehirde bulunduğunu söylediği timsahlar acaba bunlar mıydı diyeceğim ama arada en az 300 yıl var. İşte o timsahlı havuzun olduğu yere yüzlerce yıl sonra Zühtü Paşa, camii yaptırmış.

"Kızıltoprak demek Zühtü Paşa demek," eskilerin sözü. Sultan Abdülhamit'in Maliye ve Maarrif Nazırı Zühtü Paşa'dan günümüze neredeyse sadece camii kaldı fakat zamanında Paşa buraya köşk, kendi adını taşıyan okul, imaret de yaptırmıştı. Tanıdıklarına buraya yerleşmelerini öneriyormuş. Bu önerilere kulak veren Taşçızade Hakkı Bey ile armatör Hasan Amir Bey, Kızıltoprak'ta arazi alıp köşk yaptırmaya karar vermişler.

O zamanki adetlere göre inşaat yapılacak yere daha arazi satın alınmadan önce, bir koyun asılırmış. Koyunun postunu çıkarıp kendisini bir direğin üstüne asıyorlar. Bu iş bir kaç yerde yapılıyor. Koyun nerede en son kokarsa o arsa seçilirmiş. Bu, o arsanın havasının, rüzgarının iyi olduğunu gösteriyor. Hasan Amir Bey biri Feneryolu' nda, biri Kalamış' ta yer seçmiş. Feneryolu' ndaki koyun, daha geç kokmuş. Arsayı orada almışlar.

Hasan Amir Bey, Romalı ilk mimarlık kuramcısı saydığımız Vitruvius'un yerleşim yeri seçmek için önerdiği yöntemleri kullanıyor. Vitruvius, mimarlığın nasıl yapılması gerektiğini anlattığı kitabında: "atalarımızın yöntemleri yerindeydi", diyor. Vitruvius'un ataları Etrüskler filan olsa gerek. Biz en iyisi şöyle diyelim, 2500 yıldan daha önceki devirlerde yapılan bir uygulama varmış. Bir kent ya da askeri garnizon inşa edileceği zaman, önerilen arazide otlayan sığırlardan bir kaçı kurban ediliyor ve karaciğerleri inceleniyor. İlk kurbanların ciğerleri koyu renkli veya anormal çıkarsa başka sığırlar kesiyorlar, kusurun bir hastalıktan mı yoksa yediklerinden mi kaynaklandığını anlamak üzere. İyi su ve besinin ciğeri diri ve sağlam kıldığına inanırlarmış. Böyle deneylerle arazinin suyunun iyi, besinlerinin sağlıklı olduğunu kanıtlamadıkça inşaata başlamazlarmış. Sağlık çok önemli. Hastalıklar kolay yayıldığı için belki. Hayvanları sağlıksız yörede insanların da sağlıksız olacağına inanıyorlar. Demek ki bu adetler Etrüsklerle son bulmamış. Geçen yüzyıla kadar uygulanıyormuş.

Kızıltoprak Zühtüpaşa Camii / 1910

Marmara Denizi'nin çok eski zamanlarda Hasanpaşa önlerine kadar vurduğunu artık biliyoruz. Bizans devrinde dahi Kalamış Koyu'nun daha içerlek olduğu anlaşılıyor. Kızıltoprak'ı Kuşdili Çayırı'na 12 kemerli bir köprü bağlıyormuş. İsim boşa değil, kırmızı, killi bir toprak çıkarıyorlar ve bölgenin bir kısım ahalisi kırmızı killi topraktan çanak, çömlek, tabak yapıyor. Kızıltoprak'tan İstanbul'a gidenler, buradan aldıkları kapları hediye götürürlermiş. 1782 yılına gelindiğinde Kayışdağı–Bağdat Caddesi arasında yaşayan Divrikli Ali isimli genç bir adam, bu kırmızı killi topraktan tuğla üretmeye başlamış. Divrikli Ali'yi örnek alan başkaları da başka yerlerde kendi ocaklarını kurarak tuğla üretimini çoğaltmışlar. Kurbağalıdere'den Feneryolu'na kadar olan bölge, Kızıltoprak olarak anılırken bu isim ilk defa 1786 yılında İstanbul Haritası'na işlenmiş. 1786 tarihli Kauffer Haritası'na baktık ama böyle bir şey göremedik.

En nihayetinde 19. yüzyılda Tanzimat sonrası dönemde Kızıltoprak Mahallesi akıllara yerleşmiş. 1860 senesinde Tuğlacıbaşlığa seçilen hacı Mustafa Efendi, mührüne adıyla birlikte mahallesini de yazdırmış. Hatta 1874 senesinde 56 oy alarak belediye üyeliğine seçildiğinde de mührünü bozmamış.

Tramvay seferleri başlamadan önce Kadıköy Vapur İskelesi'nden Kızıltoprak'a tek atlı araba veya çift atlı faytonla gidilirmiş. Fiyatı en az 1 mecidiye, yani 20 kuruş imiş ve pahalı sayıldığından insanlar yürümeyi tercih ederlermiş. Aslında mesafeler de o vakitler bugünkünden farklı algılanıyordu. Alışveriş, her iş Kızıltoprak meydanındaki çarşıdan halledilir, Kadıköy'e gitmek bayağı bir seyahat sayılırmış. Kızıltoprak'tan kış günü okula yürünemez düşüncesiyle Zühtü Paşa'nın Moda'daki Fransız okuluna çocuklarını yatılı yazdırdığı da anlatılır.

Kızıltoprak Mahallesi'nin sınırları yıllar içinde daralıyor. İlk önce Fenerbahçe Mahallesi ayrılmış. İki muhtarın fazla mühür basmak için mahalleyi böldüğü anlatılır. 1969 yılına kadar Fikirtepe bile Kızıltoprak Mahallesi sınırları içindeymiş. Mahallenin daha önceleri Kızıltoprak–Tuğlacıbaşı–Zühtüpaşa Mahallesi olarak anıldığını da eklersek, zaman içinde meydana gelen bölünmelerin bizlerden şimdi çok uzak ne sancılara sebep olduğu da anlaşılabilir belki.

Çocuklar salgını anlatıyor

Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi'nin hazırladığı "Çocukların Pandemi Günlüğü" podcast kanalında çocuklar salgında neler yaşadıklarını, neler hissettiklerini anlatıyor

● Evin ARSLAN

Pandemi, sadece yetişkinleri değil çocukları da çok fazla etkiledi. Ancak çocukların seslerini duyabileceğimiz mecra sayısı ise hala çok az. Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi (BİLGİ ÇOÇA) sekiz bölümlük "Çocukların Pandemi Günlüğü" isminde bir podcast serisi hazırladı. Deniz Türkeş ve Gizem Gedik'in sunduğu bu programda her yaştan çocuğa mikrofon uzatıldı ve eğitimden, sosyalleşmeye kadar birçok konuda konuşuldu. BİLGİ ÇOÇA ekibi, "Biz çocukların pandemi döneminde yaşadıklarını, deneyimlerini, ihtiyaçlarını ve önerilerini kendilerinden, kendi ifade biçimleri ile duymak istedik" dedi.

BİLGİ ÇOÇA ekibinden, Bilgi Çocuk Çalışmaları Birimi'nin çalışmalarına ilişkin bilgi aldık.

BİLGİ Çocuk Çalışmaları Birimi olarak ana çalışma alanlarının çocuk katılımı olduğunu söyleyen ekip, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin dört temel ilkesinden birinin de çocuğun görüşlerinin ciddiye alınması olduğunu hatırlatıyor. Ekip, "Çocukların deneyimini dinlemek, ihtiyaçlarını öğrenmek ve görüşlerine değer vermek çocuk haklarında yer alıyor. Yani çocuk katılımı bir hak. Fakat yetişkinler için çoğu zaman bu hak diğer haklara göre öncelik olamıyor. Fakat çocukların üstün/öncelikli yararını gözetecek kararlar alırken onların görüşlerini dikkate almak sürecin olmazsa olmaz bir parçası. Bu süreçte de çocukların sesinin duyulmasına katkı sağlamak hem birlikte yaşadığımız fakat kamusal alanda seslerini çok daha az duyurma fırsatı olan çocuklara alan açıyor, hem de çocuk haklarının hayata geçmesinden sorumlu devletin, kamu kurumlarının ve yetişkinlerin kararlar alırken çocukların yaşadıklarını dikkate almaları, görüşlerine önem vermeleri açısından önem taşıyor" diyor.

BELİRSİZLİK ÇOCUKLARI YORUYOR

Ekip, podcastte çocukların öne çıkan sorunlarından birinin eğitime ilişkin sıkıntılar olduğunu söylüyor. Salgın nedeniyle korkuları olsa da arkadaşlarına, okula özlem duyduklarını söyleyen ekip, ayrıca ekran karşısında eğitimi sürdürmenin ve yaşanan belirsizliklerin onları yorduğunu belirtiliyor. Ekip "Çocuklar özellikle sokağa çıkma yasaklarından doğrudan etkilendiği için eve kapanma, hareketsiz kalma, arkadaşları ile sosyalleşememe, oyun oynama ve boş zaman geçirme gibi konularda sıkıntı yaşadıklarını ifade ettiler. Bunlarla birlikte evde aile ile daha uzun vakit geçirmekten keyif alanların da olduğunu ifade etmek gerekir." diye ifade ediyor.

Çocukların homojen bir grup değil heterojen olduğunu dile getiren Bilgi ÇOÇA yaşları, ev koşulları gibi farklılıklar sebebiyle farklı ihtiyaçları olacağını söylüyor. Tek bir formül veya reçete sunmanın zor olduğunu not düşen ekip yapılabilecekleri şöyle sıralıyor: "Hareket edememe ve sosyalleşememe önemli sorunlardan biri. Hareket ve sosyalleşmeye yönelik aktiviteler önemli olacaktır. Bir de pandemi süreci çocukların tedirgin ya da endişeli hissetmelerine neden oluyor. Hem yakınlarının sağlığına ilişkin hem de belirsizliklerden kaynaklı. Bu nedenle çocukların kendi duygularını ifade etmelerini sağlayacak, kendilerini güvenli ve değerli hissettirmek de oldukça önemli. Uzaktan eğitimi takip etmek, odakta kalmak çocukları zorlayabiliyor. Bu da çocuk ve bakımvereni arasında anlaşmazlıklara neden olabiliyor. Bu anlaşmazlıkların meydana gelmemesi için diyalog içerisinde, her iki tarafın da ihtiyaçlarını karşılıklı olarak duyması, anlaşmalar yaparak ve anlaşmalara uyulmadığında tekrar anlaşmaları gözden geçirmesi de işe yarayabilir."

'UMARIZ BU TARZ PROGRAMLAR ARTAR'

Programlarının binin üzerinde kullanıcı tarafından dinlendiğini söyleyen ekip, salgında çocukların deneyimini kayıt altına almış oldukları için bu programın bir sözlü tarih çalışması da olabileceğini aktarıyor. Podcast bölümlerinin yanı sıra bir tane de ekiptekilerin deneyimlerini aktardığı bir program çekildi. Ekip, "En son yaptığımız deneyim programımız ve deneyim metnimizi hazırlama nedenimiz çocukların seslerini duyurabilecek bu tür kanalların artması ve kullanımının yaygınlaşması. Umuyoruz ki çocuklarla yapılan bu tür programlar çoğalır. BİLGİ Çocuk Çalışmaları Birimi olarak da çocukların seslerinin duyulabilmesine aracı olabilmek için başka neler yapabileceğimiz üzerine düşünmeye, çalışmaya devam ediyoruz" dedi.

Programları cocuk.bilgi.edu.tr sitesinden veya Spotify'den dinleyebilirsiniz.

'Şehre iz bırakmaya hazır mısın?'

Hem aktif yaşayanları hem de antrenman yapmak isteyip yeterli motivasyonu bulamayanları harekete geçirecek yeni bir projeyi duyuruldu; Şehre İzini Bırak...

Enerji içeceği Red Bull'un projesinde katılımcılar koşarak, yürüyerek ya da bisiklet sürerek şehre izlerini bırakıyor. Kat ettikleri rotayı siteye yükledikçe RedBull.com/sehreizinibirak sitesindeki haritaya anlık olarak rotalar yansıyor. 31 Mayıs'a dek devam edecek olan projeye dileyen herkes RedBull.com/sehreizinibirak adresini ziyaret ederek dahil olabilecek. Projeye katılım adımları ise oldukça kolay. Katılımcıların koşarak, yürüyerek ya da bisiklet sürerek gittiği rotanın ekran görüntüsünü formu doldururken siteye yüklemesi yeterli. Her hafta bisiklet, koşu ve yürüyüş olmak üzere 3 farklı kategoriden en fazla iz bırakan katılımcılar Red Bull Shop'tan farklı ödüller kazanıyor. Bu rotalar sayesinde sitenin haritasındaki izler gün geçtikçe artarken ödülleri kazanmak için de kıyasıya rekabet devam ediyor.

GazeteKadıköy
Haftalık süreli yerel gazete

Kadıköy Belediyesi ve Kadıköylüler adına
Sahibi Kadıköy Belediye Başkanı
Av. Şerdil Dara ODABAŞI

YAYIN KURULU
Dinç ÇOBAN, Ayten GENÇ, Leyla ALP

Genel Yayın Yönetmeni
Yüksel KOÇ

Yazı İşleri Müdürü
Semra ÇELEBİ

Sayfa Tasarımı
Yasemin ÖZGÜNEŞ – Aynur ÇOLAK CANBAZ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Serkan OKAY

Haber Merkezi
Gökçe UYGUN – Erhan DEMİRTAŞ

Reklam Servisi
Özge ÖZVEREN MUSLU

Reklam: (216) 345 82 02

Adres: Osmanağa Mahallesi Söğütlüçeşme Cad. Kalem Sok. No: 7/2 A Blok Kadıköy
Tel: (216) 348 70 60
Reklam: (216) 345 82 02

www.gazetekadikoy.com.tr
www.facebook.com/gazetekadikoy
www.twitter.com/gazetekadikoy
E-posta: gazetekadikoy@gmail.com
Dağıtım: Mehmet Gündoğdu (0532) 727 01 07

Baskı: İleri Basım Matbaacılık Amb. Reklam Tanıtım Yayıncılık ve Teknik Hizmetleri Ticaret A.Ş. Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza No:11 A/21 Yenibosna / İSTANBUL

Gazetemizde yayınlanan yazıların yasal sorumluluğu yazı sahibine aittir.

ÖNEMLİ DUYURU

17.05.2021 ile 01.06.2021 Tarihleri Arasında Uygulanacak Olan Kademeli Normalleşme Sürecinde Öne Çıkan Bilgiler;

- **Hafta içi** günlerde **21.00-05.00** saatleri arasında **sokağa çıkma kısıtlaması** uygulanacaktır.
- **Hafta sonu sokağa çıkma kısıtlaması, Cuma** günü saat **21.00**'de başlayıp **Cumartesi** ve **Pazar** günlerinin tamamını kapsayıp **Pazartesi** günü saat **05.00**'de bitecek şekilde uygulanacaktır.
- Aşı hakkını kullanarak **iki doz aşı olmuş** olan **65 yaş ve üzeri vatandaşlarımız** ile **18 yaş altı gençler ve çocuklarımız için** herkes için uygulanan sokağa çıkma kısıtlamasının dışında **ayrıca bir sokağa çıkma kısıtlaması uygulanmayacaktır.**
- **Aşı hakkı bulunmasına rağmen aşı olmayan 65 yaş ve üzeri vatandaşlarımız** ise **hafta içi günlerde sadece 10.00-14.00 saatleri arasında sokağa çıkabilecek** olup, **hafta sonları tam gün sokağa çıkma kısıtlamasına tabi** olacaklardır.

KADIKÖY BELEDİYESİ

Festivalleri tuz kadar özledim

MELİS DANİŞMEND

Normal bir dünyada yaşıyor olsaydık, bu mevsimde WhatsApp gruplarında, "Şu festival açıklanmış!", "Ya buna kesin gidelim!" "Şunu kaçırmayalım!" mesajları, muhtelif afiş görselleri yahut konserlerle ilgili sosyal medya iletileri yağıyor olacaktı. Gel gör ki, uzun süredir normal bir dünyada yaşamıyoruz. Aşısı olan lanet bir virüs kol gezmeye devam ederken aşı sıramız gelsin diye bekliyor da bekliyoruz.

Geçtim festivali konseri, son karantina sonrası evden iki adım atıp da Caddebostan sahilde tekrar yürüyüş yapabildiğimde, adımlarımı hızlandırdığım her saniye, "Ahh deniiz", "Ayy ağaçlaar", "Aman Tanrım adalaar" diyerek hepsiyle ilk kez tanışmışım gibi gözlerimi açа açа etrafa bakıyor, Telli Baba'ya adak adamaya gitmiş nineler gibi şükürler şelalesi yaşıyorum. Fakat artık bünyem yürüyüşle, ağaçla, martıyla yetinemiyor. Artık başka şeyler yapmak istiyorum. Artık müzik dinlemek istiyorum. Bir festivale gitmek, öncesinde evde ne giyeceğimi düşünmek, kimleri izleyeceğimi belirlemek, sonra günün akışı içerisinde o planlardan sapmak, tesadüfen denk geldiğim bir gruba hayran olmak, onlarca tanıdık görmek, havadan sudan bazen de derin sulardan bahsetmek, biraları akşam üstü güneşine karşı dikerken ufak tefek dilekler dilemek, insanların halini tavrını gözlemlemek, polen hafifliğinde dolanmak, o özgürlük duygusunu yaşamak istiyorum. Eski dünyanın takvimine göre festival mevsiminin açılmasıyla birlikte fark ediyorum ki, bir buçuk yılın sonunda festivale gitmeyi artık çok çok özlemişim. Dünyada konserler ve eğlence sektörüyle ilgili ufak ufak kıpırdanmalar başlamışken, biz herhangi bir açıklama/öngörü duyamadığımız için neler olacağına dair tahmin yürütmeye ve beklemeye devam ediyoruz.

Şimdi biliyorum, sağlık mücadelesi, ekonomi, siyasi iklim derken bu bahsettiğim, listenin belki altlarında kalacak bir özlem. Fakat insan bildiği hayat düzeninin kökünden değiştiği, üstelik işinden (müzisyenlikten) olduğu bir süreçte, en azından nefes alabileceği bir günün hayalini kurmak ya da en azından bunu paylaşmak istiyor. 2000 yılında Türkiye'de ilk kez düzenlenen açık hava festivali H2000'e katıldığımdan beri bir festival insanı olduğumu biliyorum. O atmosfer kadar beni

iyi hissettiren çok az şey var. Hem sahne üstünde, hem önünde, hem de arkasında bulunabildiğim koskocaman bir dünya orası. Sadece müzik değil söz konusu olan, benim gibilerin hayatta en çok tatmin olduğu yerlerden biri. Üstelik bunları müzisyen kimliğimi hiç düşünmeden, sadece seyirci halimi hatırlayarak yazıyorum. Zaten artık müzisyen kimliğimi hatırlamak için gerçekten çaba harcıyorum.

Ara ara Instagram'dan mini anketler yapıyorum. Kafama esenleri takipçilere soruyorum ve yanıtları ilgiyle okuyor, bazılarına epey gülüyor, bazılarından da yeni şeyler öğreniyorum. Festival özlemimi de paylaşmak istedim. İki soru sordum: 1) Festival özleme derecenize 1-10 arası kaç verirdiniz? 2) Festivale dair en çok özlediğiniz şey nedir?

Kendi cevaplarımı zaten yukarıda detaylı şekilde anlattım. Soruma çok fazla sayıda yanıt geldi ve neredeyse tamamı özleme derecesine 10 veriyordu. Aslında "en az 10" demem lazım çünkü durumu 100, 642, 10.000 rakamlarıyla ifade eden de vardı. Buna mukabil hasretini 7'de bırakan birkaç kişi de mevcuttu. Fakat dediğim gibi büyük bir çoğunluk festival ortamının onlarda uyandırdığı ya da yaşattığı özgürlüğü, eğlenceyi, dağıtmayı, sesleri kısılana kadar şarkı söylemeyi, hiç durmadan dans etmeyi, hayatın günlük rutininden uzaklaşmayı, kendisine benzer insanlarla birlikte olmayı, flört etmeyi, onlarca sanatçı ve grubu dinlemeyi, içmeyi, hatta çok içmeyi, hep birlikte şarkılara eşlik ederkenki ruh halini, "Hayat boşa geçmiyor, eğleniyoruz mis gibi" hissini, dayanışma içinde olmayı, birlik olmayı ya da basitçe neşeyi özlüyorlardı.

Yanıtları okurken düşündüm de, görünüşe göre özlenen aslında sadece festivaller değildi. Başka türlü bir hayat formunu da özlüyordu insanlar. Belki önceden bildikleri ya da hayatlarında hiç göremedikleri... Bilhassa 'birlik' kelimesine takıldı gözüm. Yanıtlarda sıkça geçiyordu. Şu yorum durumu çok güzel anlatıyordu aslında: "Canlı müzik dinlemenin getirdiği iç kudurukluk, coşma hali, taşmalı öfori ve herhangi bir şarkının herhangi bir yerinde bambaşka insanlarla farklı duyguları kendi anlamlarımıza göre yaşamada birlik olmak." (Gülsüm Koç) Biz bu duyguyu (müziği bir an işin içinden çıkarın) uzun zamandır neredeyse hiçbir şeyde yaşamıyoruz. Birlik olmayı geçtim, karşılıklı konuşmayı, birbirimizi dinleyip anlamayı bile başaramıyoruz. Bir festival alanı aslında size sadece müzik değil, bir tür eşitlik, özgürlük, saygı, arınma, hoşgörü, barış ortamı da sunuyor. Özlediğimiz, aynı zamanda kendi hayatlarımızda ihtiyaç duyduğumuz, hasret kaldığımız değerleri, kavramları... O halde ne diyelim? Festivallerin birbiri ardına yapılabildiği günler çok uzaklarda olmasın. Yine kavuşalım ve yine bağıra çağıra şarkılar söyleyelim.

Deneysiz ürünlere ilgi artıyor

● **Evin ARSLAN**

Kullandığınız ürünler, hayvanlar üzerinde test ediliyor olabilir. Bunun önüne geçmek için ise cruelty-free yani deney yapmayan ürünlere yönelmek mümkün

Save Ralphy (Ralphy'i Kurtar) animasyonundan sonra hayvanlara deney yapma konusu daha çok tartışılır ve konuşulur hale geldi. Animasyon, deneye maruz kalan bir tavşanın ağzından deneyin hayvanlar üzerinde nasıl sonuçları olduğunu gösteriyor. Bu animasyondan sonra belki de hiç duymadığımız veya üzerine düşünmediğimiz "cruelty free" kavramıyla tanıştık.

Birçok marka, ürettiği ürünü ilk önce hayvanlar üzerinde deniyor. Deneye Hayır Derneği sitesinde dünyada her yıl 100 milyondan fazla hayvanın deneyler için kullanıldığı belirtiliyor. Deney sürecinin tamamlanmasının ardından ise neredeyse hepsi öldürülüyor. Zannedilenin aksine bu deneyler yalnızca makyaj malzemelerinde değil kullandığımız birçok hijyen, kozmetik ürünü için yapılıyor. Ancak deney yapmayan markalar kullanmak da mümkün.

"ZULÜMSÜZ" MARKALAR

"Zulümsüz" anlamına gelen "cruelty-free" tanımı, hayvanlar üzerinde deney yapmayan markalar için kullanıyor. Markalar cruelty-free sertifikası alabilmek için, Peta, Cruelty Free International gibi kuruluşlara başvurabiliyor. Deney yapmayan markaları, bu kuruluşların sitelerinden de inceleyebilirsiniz. Bir ürünün cruelty-free olması ise o ürünün vegan olduğu anlamına gelmiyor. Cruelty-free tanımı, hayvanlara deney yapılmadığı anlamına geliyor ancak içeriğinde hayvansal bir içerik kullanılmasına engel değil.

"Etik Seçimler" sitesini açan Duygu Gönül, vegan sertifikasının markaya değil, ürüne verildiğini dile getiriyor. Ürünlerin hayvansal madde içerip içermediğine bakıldığını belirten Gönül "Kriterler sertifika kuruluşuna göre değişmekle birlikte çoğunlukla hayvan deneyi yapılmaması da isteniyor. Bana sorarsanız en ideali 'hayvan deneysiz' onayı almış markaların vegan logosu bulunan ürünlerini araştırmaktır" diye ifade ediyor. Ancak bu süreçte özellikle üzerinde durulan bir konu da markanın Çin'de satılıp satılmadığı konusu. Çin anakarasında satışı olan markalar, ülkenin yasaları gereği hayvanlar üzerinde test yapmak zorunda. Bu sebeple Çin'e satışı olan markalar, dolaylı da olsa hayvanlar üzerinde test yapmış oluyor. Gönül bu konu hakkında "Son zamanlarda yasalar esnetilse de hala oturmuş bir düzen yok. Durum kesinleşene kadar Çin'de satılan markaları cruelty free kategorisine koymak pek doğru olmaz" diyor.

'BELGESEL FARKINDALIK YARATTI'

Bazı markalar, deney yapsalar dahi "cruelty-free" olduklarını iddia edebiliyorlar. Markaların konu hakkındaki beyanlarının yanıltıcı olabileceğini söyleyen Gönül, deneysiz ürün tercih edeceklerin bu alanda çalışma yapan tarafsız sertifikalara, hayvan hakları organizasyonlarına, hatta belli başlı bloglara güvenebileceğini söylüyor.

Tüketicilerin "crueltyfreekitty.com" ve "logicalharmony.net" gibi yabancı kaynaklardan araştırma yapabileceklerini söyleyen Gönül, "Cares" uygulamasından merak ettikleri markayı aratabileceklerini belirtiyor. Aynı zamanda hangi mağazada hangi cruelty-free ürün var görebilmek için deneysiz.org sitesine göz gezdirebilirsiniz.

Gönül yakın bir zamana kadar bu konuya ilginin çok sınırlı olduğunu söylüyor ve şöyle anlatıyor: "Vegan ürünler elbette veganlar tarafından tercih ediliyordu. Aynı şekilde vegan ürünün daha doğal/sağlıklı olduğunu düşünen bazı müşteriler bunlara yönelebiliyordu. Ancak geçen ay yayınlanan Save Ralph kısa filmi müthiş bir farkındalık yarattı. Hayvanlara zarar vermekten kaçınmaya başladılar doğal olarak. Artık insanlar hukuki boşluklar, sertifikalar, logolar ve markaların yanıltıcı beyanları konusunda çok daha bilgili. Hayvanlara, doğaya vs. zarar vermeyen seçimler yapmak için çabaladıklarını görüyorum."

Website: etiksecimler.com

Kadıköy'de "Hayat Eve Sığmıyor" protestosu

Pandemi ile mücadele kapsamında getirilen kısıtlamaların bilimsel bir dayanağının olmadığını savunan Hayat Eve Sığmıyor Platformu üyeleri, hızlıca aşılama yapılarak herşeyin normale dönmesini istediler

● **Simge KANSU**

Hayat Eve Sığmıyor Platformu önderliğinde toplanan insanlar, pandemi ile mücadele kapsamında uygulanan kısıtlamaları proteste etmek amacıyla Kadıköy'de bir araya geldi. Uygulanan yasakların bilimsel bir dayanağı olmadığını ve pandemi sürecinin doğru yönetilemediğine dikkat çeken üyeler, yasakların bir an önce kaldırılmasını talep ediyor. Yapılan basın açıklamasında da şu ifadelere yer verildi: "1 yılı aşkın bir süredir, bazı ülkelerin atmış oldukları doğru adımlar sayesinde üstesinden gelmeyi başardıkları bir salgınla mücadele ediyoruz. Bugün geldiğimiz noktada salgınla mücadele, tutarsızlıkları ve toplum vicdanını rahatsız eden ayrımlarıyla, hepsinden önemlisi bilimsel olarak da salgının seyrine etkisi olmadığı açıkça ortada olan akıl dışı yasaklarla hepimizi ekonomik ve psikolojik olarak yıpratmıştır. Salgın döneminde medyada gördüğümüz ve yönetenler ile yönetilenlerin aynı hukuka tabi olmadığını düşündüren çelişkili görüntülere hepimiz şahit olduk. Salgın tedbiri olarak dayatılan uygulamaların ise salgının bitirilmesine yönelik bir etkisi olmadığı, artık bilim kurulu tarafından dahi kabul ediliyor. Herkesi, yaşanılan bu buhrana sessiz kalmamaya davet ediyoruz."

'YASAKLAR KİME UYGULANIYOR?'

Hayat Eve Sığmıyor Platformu'ndan Tuğçe Yılmaz, "Yasaklar, pandemi ile mücadele etmekten ziyade insanları eve hapsetmeye yönelik bir durum. Bu yasakların insan hakları ihlali olduğunu düşünen insanlarla sosyal medya üzerinden örgütlendik. Tam kapanma sürecinde yaşanan eşitsizlikleri hepimiz gördük. İnsanlar çok rahat bir şekilde Filistin'i protesto etmek için sokağa çıkabilirken, 8 Mart ve 1 Mayıs'ta eylemcilerin yerlerde sürüklenerek gözaltına alındıklarına şahit olduk. Bu yasaklar toplumun hangi kesimine uygulanıyor? 3 hafta bizi eve kapattılar, şimdi 3 hafta önceki zamana bizi tekrar geri döndürüyorlar. Akşam 21.00 ve hafta sonu yasakları hala devam ediyor. İnsanlar sabahları toplu taşıma araçlarında sıkış tıkış işe giderken, akşamları sokakta olmalarına izin verilmiyor. Biz platform üyeleri olarak yaygın aşılamayı savunuyoruz. Eğer aşılama olsaydı, 3 haftalık tam kapanma sürecini verimli geçirebilirdik. Fakat böyle bir şey de mümkün olmadı. Esnafı düşünen yok, eve kapanan insanların psikolojisini düşünen yok. Sadece vaka sayısına odaklanarak bir pandemi süreci yönetilemez" diyor.

'HIZLI AŞILAMA İLE NORMALLEŞME'

Biz Özgürüz Hareketi Derneği kurucu üyelerinden Ömer Ziya Tuncer, konuyla ilgili şunları söylüyor: "Talebimiz özgürlük, başka hiçbir şey istemiyoruz. 1 yıl boyunca bir sürü yasak getirdiler ve esnafı bitirdiler. Uygulanan tam kapanma sonrası hiçbir değişiklik olmadı. Yasaklar hâlâ devam ediyor, biz bunların kaldırılmasını talep ediyoruz. Madem tam kapanma yaptınız, biz bunun bedelini ödedik, şimdi bu bedele karşılık olarak sefasını sürmek istiyoruz. Biz şu an aşısı bulunmuş olan bir pandemi ile mücadele ediyoruz. Artık batılı ülkeler bunu bitirmiş durumda. Biz her gün %13'ü aşılanmış bir ülkeye uyanıyoruz. Hızlıca aşılamalar yapılmalı ve her şey normalde dönmeli."

‘Virüsten hastaneye yatanların YÜZDE 30’U OBEZ!’

Kalp damar hastalıklarından KOAH’a, diyabetten hipertansiyona kadar bir çok hastalığa neden olan obezite, Covid-19’a yakalananlar için de ciddi tehlike oluşturuyor. 15 Mayıs Avrupa Obezite Günü nedeni ile görüştüğümüz Diyetisyen Figen Fişekçi Üvez, COVİD-19 kaynaklı hastaneye yatışların yüzde 30 olduğunu söyledi

● Seyhan KALKAN VAYİÇ

Çağımızın önemli sağlık sorunlarından biri olarak nitelendirilen obezite, birçok hastalığın da nedeni olarak gösteriliyor. Günümüzde paketli hazır gıda tüketiminin artması ile birlikte hareketsiz yaşamın obezitenin altında yatan önemli neden olduğu uzmanlar tarafından sürekli olarak dile getiriliyor. 15 Mayıs Avrupa Obezite Günü vesilesiyle Kadıköy Belediyesi Dr. Rana Beşe Sağlık Polikliniği’nde görevli diyetisyen Figen Fişekçi Üvez, sorularımızı yanıtladı.

● ***Obezite nasıl tanımlanıyor?***

Dünya Sağlık Örgütü obeziteyi ‘sağlığı bozacak ölçüde yağ dokularında anormal veya aşırı miktarda yağ birikmesi’ olarak ifade etmektedir. Beraberinde birçok sağlık problemine yol açan obezite konusunda dikkatli olmak çok önemli. Kişilerin ağırlıklarının boylarının metre cinsinden karesine oranı yani beden kitle indeksi zayıflık, normallik veya obezite durumuyla ilgili bir göstergedir. Bu ölçü kadınlarda 80 santimetre, erkeklerde ise 94 santimetre ve altı ise en ideal. Eğer kadınlarda 88 santimetre, erkeklerde ise 102 santimetre üzeri ise şişmanlık ve şişmanlığın beraberinde getirdiği riskler açısından dikkatli olmak gerekiyor.

‘OBEZİTE PANDEMİSİ’

● ***Obezitenin nedenleri nelerdir?***

Obezite son yıllarda maalesef oranı artarak devam eden çok önemli bir sağlık sorunu. Böyle olduğu için bunun nedenleri ile ilgili çalışmalar da artarak devam etmektedir. Çok temel olarak kişinin metabolizmasına ve aktivitesine bağlı harcadığı enerjinin çok üzerinde beslenmesi, özellikle yiyecek seçimlerinde basit şekerli yiyecek ve içeceklerin, poğaça, kek, börek gibi beyaz unlu gıdaların ve bunların yanı sıra fast food gibi doymuş yağ ve beyaz un gibi karbonhidratlar içeren yiyeceklerin, abur-cuburların daha fazla tercih edilmesi diyebiliriz. Ayrıca hareketsiz bir yaşam önemli bir etken. Pandemi süreci maalesef bu durumu derinleştirdi.

Hatta bazı yorumlar Covid-19 pandemisi sonrasında ‘obezite pandemisi’ olabileceğinden bahsetmektedir. Bunların dışında genetik olarak obeziteye yatkınlık, hormonal nedenler örneğin tiroid fonksiyonlarında azalma, çocukluk çağı şişmanlığı, stres, ilaç kullanımı, sıklıkla çok düşük kalorili diyetler yapmak, az su içmek sıralanabilir. Son yıllarda fazlaca araştırılan uykusuzluk (7 saatten az uyumak) veya kaliteli uyku uyumamak ve bağırsaklarımızda kötü beslenmeye bağlı kötü bakterilerin artması da obeziteye neden olmaktadır.

● ***Obezite hangi hastalıklara yol açıyor?***

Obezite kalp damar hastalıkları, hipertansiyon, insülin direnci, Tip 2 diyabet, karaciğer yağlanması, akciğer hastalıkları (KOAH), uyku apnesi, reflü, eklem rahatsızlıkları, migren, romatizma, kanser, depresyon gibi birçok hastalığa davetiye çıkarmaktadır.

‘D VİTAMİNİ EKSİKLİĞİ VE OBEZİTE’

● ***Bazı çalışmalarda D vitamini düzeyi düşük erişkinlerde obezitenin daha sık ortaya çıktığı belirtiliyor. Obezite ile D vitamini arasındaki ilişki nedir?***

Obezite ve D vitamini arasında hem eksikliğinin obeziteye yol açması hem de obezitenin D vitamini seviyelerini azaltması gibi bir ilişki var. Ama bu etkileşim mekanizmalarının netleşmesi için daha çok çalışmaya ihtiyaç var. Örneğin, şişmanlarda yağ dokusu fazla olduğundan D vitaminin bu dokuda hapsolup yararlılığının azaldığı düşünülmekte. Ayrıca obeziteye bağlı karaciğer yağlanması sonucu D vitamini üretiminde azalma olabileceği belirtiliyor.

● ***Başka bir deyişle D vitamini yeterliliği kilo vermeye yardımcıdır diyebilir miyiz?***

Obezlerde yeterli düzeyde D vitamini düzeyinin insülin duyarlılığını yükselterek kilo vermeye yardımcı olabileceği çalışmalarda ortaya konmuş. Çünkü D vitamini eksikliğinin pankreasta insülin yanıtını bozduğunu gösteren çalışmalar var. Bunların dışında indirekt etki olarak şişman bireylerin fiziksel aktivitelerinin az olması, D vitaminin aktifleşmesinde gerekli güneş ışığı almaması, D vitamini eksikliğine neden olabilir. Bunun tam tersi bir tez D vitamini eksikliğinin kas zayıflığına yol açmasıyla, hareketliliği azaltıp şişmanlığa yol açabileceği yönünde. Bütün bunların ışığında mutlaka herkesin D vitamini seviyelerine kanda baktırıp gerekli desteği alması çok önemli. Ama şu noktada kesinlikle kafamıza göre destek almamak gerek. Çünkü fazla doz D vitamini toksik etki yaratabilir. Mutlaka bir hekimden destek alınmalı.

OBEZİTE, DİYABET, HİPERTANSİYON…

● ***Korona virüsü obezite olan kişileri nasıl etkiliyor?***

Şişmanlık bu hastalığın ağır geçirilmesine neden oluyor ve maalesef Covid-19 nedeniyle hastaneye yatanların yüzde 30’u obez. Covid-19’a neden olan SARS virüsünün açılımı ağır akut solunum yetmezliğidir. Obezitede özellikle akciğer etrafında yağlanma ve oradaki kasların ağırlığa bağlı yeterince çalışmaması vücutta yeterli oksijenlenmeyi engeller.

Diğer taraftan obezite ile astım problemleri de yan yana gidebilmektedir. Astım olan kişinin hem astım krizi ile hem de virüsün oluşturduğu etkilerle savaşması hastalığın seyrini ağırlaştırabilmektedir. Diğer yandan ise Covid-19’dan ölen veya hastalığı ağır geçirenlerin önemli bir kısmının da hipertansiyon hastası olduğu bilinmektedir. Yüksek tansiyon obezite ile paralel giden bir rahatsızlıktır. Hipertansiyon damar ve kalp hastalıklarını tetiklemektedir. Ve özellikle bu virüsün kanın pıhtılaşmasını da artırdığını düşünecek olursak bu anlamda obezite önemli bir risk faktörüdür. Bir diğer husus özellikle şişmanlığa bağlı gelişen Tip 2 diyabet hastalığı olanlarda ateşli enfeksiyonların şeker düzenlerini daha da bozduğunu biliyoruz. Ayrıca şeker yüksekliği damarlarda olumsuz yönde değişime ve çeşitli hastalıkları da beraberinde getirerek Covid-19 sürecini olumsuz etkilemektedir.

● ***Obeziteden korunmak için neler yapmalıyız?***

Korunmak kelimesi, koruyucu sağlığı aklıma getiriyor. Yani sorun ortaya çıkmadan önlemini almak. Bu yüzden bu konu ile ilgili kendimizi doğru bilgiye ulaşarak eğitmek çok önemli. Özellikle bu noktada ebeveynlere çok önemli roller düşüyor. Anne ve babalar beslenme alışkanlıklarını olumlu yönde geliştirip çocuklara örnek olmalı. Şişmanlık problemi yaşayan birçok çocuğun beslenme bozukluğu ailede başlıyor. Çocuklukta edinilen sağlıklı beslenme alışkanlıkları yetişkinlikte obezite riskini ciddi düzeyde düşürür.

‘YOĞURT, CEVİZ BESLENMEDE OLMALI’

Pandemi döneminde değerini çok daha iyi anladığımız bağışıklık sistemini de destekleyen, yüksek lif ve posa içeriği ile bağırsak floramızı olumlu yönde destekleyen sebze ve meyve ağırlıklı beslenmeliyiz. Yoğurt, peynir, kefir, tam tahıl, badem, ceviz, fındık vb yağlı tohumlar, kurubaklagil, et, yumurta, tavuk, hindi, balık gibi iyi kalite proteinleri de belli oranda içeren bir beslenme programı gerekli. Aşırı tuz, sofra şekeri, beyaz un, aşırı doymuş yağdan uzak durmak çok önemli. Bunun yanı sıra yeterli miktarda iki-üç litre arası su alımı, haftada en az 150 dakika orta tempoda bir egzersiz, mutlaka 6-7 saatlik doğanın aydınlık-karanlık döngüsüne uygun kaliteli ve bölünmeyen uyku, stres yönetimini öğrenmek, D vitaminini uygun seviyelerde tutmak obeziteden korunmada bize yardımcı olabilir. Bu davranış her zaman muntazam olamayabilir. Asıl önemli olan bunları alışkanlık haline getirip hayatımızın çoğunluğunda uygulamaktır.

‘Ağız içi sürüntü kiti uygulamasına geçilsin’

Lösemi ve daha birçok hastalığın iyileşmesini sağlayan kök hücre nakli hakkında farkındalık artıyor. “Öykü Arin’e Umut Ol” kampanyasının kurucularından Eylem Şen Yazıcı donör olmanın kolaylaşması için ağız içi sürüntü kiti uygulamasına geçilmesi gerektiğini söylüyor

● Evin ARSLAN

25-31 Mayıs Lösemili Çocuklar Haftası olarak geçiyor. Kök hücre bağışı, lösemi gibi birçok hastalığın atlatılmasında büyük bir fayda sağlıyor. Kök hücre bağışı hakkında farkındalık artsa da hala birçok lösemi hastası, kök hücre nakli ile iyileşmeyi bekliyor.

Eylem Şen Yazıcı ve Çağdaş Yazıcı, kızları Öykü Arin’e lösemi teşhisi konulduktan sonra “Öykü Arin’e Umut Ol” kampanyası başlattı ve bu sayede birçok lösemi hastasına umut oldu. Toplumda kök hücre nakli konusunda farkındalık yaratmak için birçok kampanya yürüttüler. Şimdi ise “kök hücre bağışı için ağız içi sürüntü uygulamasına geçilsin” diyerek change.org’da bir imza kampanyası başlattılar.

Eylem Şen Yazıcı, dünyada kök hücre bağışı için iki yöntem kullanıldığını söylüyor. Bunlardan biri kan alma yoluyla diğeri ise ağız içi sürüntü yoluyla. Yazıcı, Türkiye’de ise ağız içi sürüntü kiti uygulamasının olmadığını, sadece Kızılay’a gidip üç tüp kan vererek donör olunabildiğini aktarıyor. Ağız içi sürüntü kiti uygulamasının ise çok daha basit ve evden de donör olmayı sağladığını söyleyen Yazıcı şöyle anlatıyor: “Ağız içi sürüntü kiti uygulaması ile Kızılay’a gidip üç tüp kan vermeniz gerekmiyor. Ağız içi sürüntü kiti uygulaması için kök hücre merkezinden kiti talep edebilirsiniz. Kargo ile evinize gelir. Ve evde yanak içinden sürüntü alıp, kiti geri koyup kök hücre merkezine gönderebilirsiniz. Dolayısıyla pandemi koşullarında özellikle evden çıkmadan donör olma imkanı sağlıyor. Avrupa ve birçok ülkede vatandaşın kendisi elinde kitlerle kök hücre bağışı çalışmaları yapabiliyor. Kan almak gerektiğinde bunu ancak profesyonel bir çalışan yapabilir. Ama ağız içi sürüntü kitini herkese öğretebilirsiniz.”

PANDEMİDE DONÖR SAYISI AZALDI

Pandemi koşullarında donör sayısının gittikçe azaldığını söyleyen Yazıcı, sokağa çıkma yasakları, saat kısıtlamaları ve insanların bir araya gelmeye çekinmesi sebebiyle kök hücre bağışı kampanyalarının eskisi kadar kalabalık yürümediğini söylüyor. Yazıcı, ağız içi sürüntü kitinin yalnızca pandemi koşullarında değil, her zaman donör olmayı kolaylaştıracağını ve yaygınlaştıracağını belirtiyor.

Öykü Arin’e Umut Ol kampanyasına başladıklarında donör sayısının oldukça az ve kök hücre bağışı konusunda farkındalığın düşük olduğunu belirten Yazıcı, Türkiye’nin her şehrinde en az bir kampanya yaptıklarını söylüyor. Yazıcı “Tahminen 300 binin üzerinde, belki 350 binin üzerinde donöre ulaşıldı. Sadece Türkiye’de değil, başka ülkelerde de kampanya yürüttük. Gördük ki aslında toplum bu konuda bilinçlendikçe, kök hücre bağışının önemini anladıkça donör olmak istiyor. Çünkü gerçekten birinin hayatını kurtarmak çok kolay ve tüm bu çocuklar, anneler, babalar, yetişkinler donörünü bekliyor. Ve bir eşleşme olduğunda hayatları kurtulacak. Bu çok çok kıymetli bir şey.”

‘DONÖR OLUN’

Yaşama hakkının ne kadar kıymetli olduğunu anladığımız bir dönemden geçtiğimizi söyleyen Yazıcı “Pandemi nedeniyle bu farkındalık arttıkça donör olma sayısının daha da artacağını düşünüyorum. Elbette bizim kampanyamız çok etkili oldu ve ‘kök hücre bağışı hayat kurtarır’ fikrinin insanların aklına, yüreğine yerleşmesini sağladı. Yüzlerce insan donör oldu. Her hafta en az bir eşleşme haberi alıyoruz. Öykü’ye umut olmak için donör olmuştum. Başka biri ile eşleştim. Vazgeçmedim ve onun hayatını kurtardım. ‘Çok mutluyum’ diyen yüzlerce insan gördük, onlardan haber aldık. Umarım herkesin bu mutluluğu yaşama şansı olur” diyor. Yazıcı, imza kampanyası ile geniş kesimlere ulaşılabilirse ve kamuoyu oluşturulabilirse yetkililerin dikkate alacağı ve ağız içi sürüntü kitinin uygulamaya geçeceği görüşünde. Türkiye’de bunun zemininin var olduğunu söyleyen Yazıcı, e-nabız örneğini veriyor ve şöyle anlatıyor: “Düşünün ki e-nabız’a giriyorsunuz bütün işlemleriniz için. Orada bir ‘kök hücre bağışçısı olmak istiyor musunuz’ butonu olabilir. O butona tıklayıp bilgi alırsınız, sonra da evinize kit isteyebilirsiniz. Yani bu sistemi uygulamaya geçirmek mümkün. Bu teknoloji Türkiye’de de var.”

Bunun aynı zamanda geleceğe bir yatırım olduğunu söyleyen Yazıcı “Gelecekte kimin başına geleceğini gerçekten bilemezsiniz. Sizin, çocuğunuzun, sevdiğinizin başınıza gelebilir. O yüzden ‘donör olun, umut olun ve asla vazgeçmeyin’ diyoruz. Pandemi koşullarında da kanver.org’dan randevu alın. Üç tüp kan verin, donör olun. Kiminle eşleşirseniz eşleşin, asla ama asla vazgeçmeyin. Tüm kamuoyundan beklentimiz bu. Sağlık Bakanlığı’ndan beklentimiz ise ağız içi sürüntü kitinin bir an önce uygulamaya geçmesi” diyor.

GELİŞİM TIP LABORATUVARLARI
Kuruluş 1993
Genel Yönetmen: Prof. Dr. Paşa Göktaş
Sevgili Dostlar,
Kovid-19 için kullanılan PCR testimizle hastada mutasyon olup olmadığını ve mutasyonun hangi ülke kaynaklı olduğunu tespit edebilmekteyiz.
www. gelisimlab.com.tr gelisim@gelisimlab.com.tr
facebook.com/gelisimtiplab instagram.com/gelisimtiplab
MERKEZ VE ŞUBELERİMİZ:
MERKEZ: Bağdat Cad. No:28 Kızıltoprak, Tel: (0216) 349 51 51
Feneryolu: Bağdat Cad. No:67 Kızıltoprak Tel: (0216) 345 46 51
Şaşkınbakkal: Bağdat Cad. No:367/3 Tel: (0216) 385 02 89
Kadıköy: General Asım Gündüz Cad. No:8/11 Kat:1 Tel: (0216) 418 00 88
Göztepe: Fahrettin Kerim Gökay Cad. No:175/5 Tel: (0216) 566 27 75
Nişantaşı: Valikonağı Cad. No:64/2 Nişantaşı Tel: (0212) 231 49 67
Haseki: Millet Cad. No:21/3 (Haseki Hst. yanı) Tel: (0212) 529 89 79

Ülkemizde Yaşlılara En İyi Hizmette Öncü, Önder ve Örnek Kuruluş
KASEV Vakfı
Dinlenmeevi-Huzurevi-Özel Bakım Bölümü Tesisleri

✓ Felçli, Alzheimer, Parkinson gibi hastalıklarda yaşlıya özel bakım uygulayan modern sistemleri,
✓ Hastane sonrası tıbbi bakımevi ve sosyal-psikolojik destek çalışmalarıyla,
✓ Ayrıca tatile giderken aile büyüklerinizi gönül rahatlığı ile emanet edebileceğiniz,
✓ Yaşlılarınıza güvenli ev sahipliği yapacak kurum olarak yanındayız.
www.kasev.org.tr
Tel: (0216) 493 57 21 (5hat) - GSM: (0533) 657 73 78
Fax: (0216) 494 33 57 - E-mail: info@kasev.org
Adres: KASEV Vakfı Kamil Çetin Oraler Kampüsü Edebali Caddesi No:1 Aydıntepe - Tuzla / İSTANBUL

'SPORDA KADINA YÖNELİK ŞİDDETİ özetleyen çizgi roman'

BoMoVu ekibi ile sporda cinsiyete dayalı şiddeti konu alan çizgi roman "Şiddetin Mekânları, Mekânların Şiddeti" kitabının Türkçe'ye çevrilmesini ve spordaki eşitsizliği konuştuk: Sporda karar alıcılara baktığımızda cinsiyet eşitsizliğinin çok daha keskin bir hal aldığını görüyoruz

Cansu Kılınçarslan

İlknur Hacısoftaoğlu

Nil Delahaye

Beş yıl önce İstanbul'da kurulan ve yaklaşık iki yıldır da Kadıköy'de faaliyet gösteren BoMoVu Derneği, Fransız yazar Elsa Naude'nin sporda cinsiyet eşitsizliğini anlatan çizgi romanı, Şiddetin Mekânları, Mekânların Şiddeti'ni Türkçe'ye çevirdi.

Sosyal Güçlendirme için Spor ve Beden Hareketi (BoMoVu) ekibinden İlknur Hacısoftaoğlu, Cansu Kılınçarslan ve Nil Delahaye ile çizgi romanı neden Türkçe'ye çevirdiklerini, sporda cinsiyete dayalı şiddeti, eşitsizliğini nasıl gördüklerini ve neler yapılabileceğine dair konuştuk...

'BİR ÇOK BOYUTUYLA ELE ALINMALI'

● ***Sporda cinsiyet eşitsizliğini anlatan bu çizgi romanı Türkçe'ye ve Türkiye'den verilerle uyarladınız. Nasıl bu çalışmaya başladınız, çalışma sırasında nelerle karşılaştınız?***

Bu çizgi romanı, toplumsal cinsiyet eşitsizliklerine dikkat çekme amaçlı "Şiddetin Mekânları, Mekânların Şiddeti" adlı bir kampanya başlatmış olan l'aatelier adlı Fransa'daki bir derneğin Instagram paylaşımlarında gördük. Bu paylaşımı görünce aslında bizim de BoMoVu olarak anlatmak istediğimiz bir çok şeyi özetlediği için hemen kendileriyle iletişime geçtik. Dünyanın her yerinde ne yazık ki hemen hemen aynı şekilde tekerrür eden sporda kadına yönelik şiddeti özetleyen bu çizgi romanın önemli bir ana mesajı vardı: Sporda cinsiyete dayalı şiddet bir çok boyutuyla ve açısıyla ele alınmalı ve mücadele edilmeli.

Çizgi romanı Türkçe'ye ve Türkiye'ye uyarlarken sahadan kendimizin bizzat elde ettiğimiz verilerle hareket etmedik. Özellikle CEİD (Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği) için hazırlanan rapor çok faydalı oldu. Bunun dışında bazı başka akademik çalışmaların verilerinden de faydalandık. Ayrıca bu alanda yapılan kısa bir haber taraması bile cinsiyete dayalı ayrımcılık konusunda bilgi veriyor. Örneğin bu verileri derlerken federasyon yapısında kadın futbolunun yeri ve bunun kadın sporculara getirdiği eşitsizlikler konusunda bir kampanya yürütülmekteydi. Kadın futbolcular pandemide amatör ligde olmalarının getirdiği dezavantajları anlatıyorlardı.

'ÖZGÜRCE BOKS YAPABİLİYORLAR'

● ***Sizi bu çalışmaya iten etkenler nelerdir?***

Yukarıda bahsettiğimiz çizgi romanın ana konusu olan sporda şiddeti de içeren cinsiyet eşitsizliği ve ayrımcılık meselesi bizim de bir çok çalışmamızda, kendi antrenör atölyelerimizde, geliştirdiğimiz dernek politikaları ve davranış kodlarında veya ürettiğimiz kaynaklarda ele almaya çalıştığımız bir konu. Fakat bu konuda çalışan herkes gibi karşılaştığımız tabular, önyargılar, içselleştirilmiş ayrımcılık biçimleri bizi zaman zaman zorluyor ve karşımızdakine rahatsızlık veriyor. Bu tabuları yıkmanın yolu illaki karşılığını aynı üslupla vermek değil. Anlatma çabası pek çok farklı aracı bir arada kullanmayı gerektiriyor. Biz de bunun için farklı araçlar kullanıyoruz ve mizah bazen iktidarı yeniden üretmenin evet, ama pek çok zaman da iktidarla mücadele etmenin güçlü yollarından biri. Bu çizgi romanı, işin ciddiyetinden hiç de ödün vermeden, mizah dolu bir dille ve durumların absürtlüğünü ortaya çıkararak mücadele etmeyi teklif ediyor, bu da bizim hoşumuza gitti.

Biz dernek olarak yetişkin kadınlara ve ergenlik çağındaki kız çocuklarına yönelik çeşitli programlar yürütüyoruz. Bunlardan biri Kadından Kadına Muay Thai; haftalık boks antrenmanlarımızla kadınlar yargılayıcı bakışlar, cinsiyetçi söylemler, şiddet içeren üsluplardan uzak bir şekilde özgürce boks yapabiliyorlar. Ben De Böyleyim programımızla ise, ergenlik çağındaki kız çocuklarının çeşitli sporlarla özgüven ve kendini ifade etme becerilerini kazanmalarını destekliyoruz. Pandemiden dolayı yüz yüze etkinliklerimizi durdurduk ancak çevrimiçi ortamda ve basılı materyallerle ihtiyaçlara yetişmeye çalışıyoruz. Yine çevirisini ve ülkemize uyarlamasını yaptığımız "Goal@Home" aktivite kitabı bunun bir örneği. Kız çocukları evde spor yaparak kendi öz bakımlarını üstleniyor ve aynı zamanda aktivitelerle cinsel sağlık, müzakere becerileri, rıza, dayanışma gibi bir çok konuda eğlenceli ve öğretici egzersizler yapabiliyorlar. Goal@Home aktivite kitabı gibi bu çizgi roman da bizim kurduğumuz bu alanlarda kullanacağımız materyallerimizden biri.

KADINLARIN VARLIĞI GÖRÜNMÜYOR

● ***Sporda cinsiyet eşitsizliğini genel bir ülke havasıyla yorumlayabilir miyiz?***

Sporda cinsiyet eşitsizliği farklı boyutlarıyla ele alınabilecek bir konu. Her ne kadar ilk aklımıza gelen sporcular olsa da alanda pek çok başka eyleyici mevcut.

Önce sporcular açısından ele alalım. Spora katılımda nicel bir eşitsizlik halen söz konusu. Bu hem genel olarak baktığımızda hem de branşlar bazında baktığımızda geçerli. Toplumda görünür olan pek çok branşta kadınların varlığı görünmez. Ayrıca görünür olduklarında bu görünürlüğün biçimi de ayrımcılığı yeniden üreten biçimde olabiliyor. Medya temsillerine baktığımızda örneğin kadın sporcular ve erkek sporcuların temsili hem kapladıkları alan olarak çok eşitsiz, hem de temsil biçimleri ayrımcılığı yeniden üreten bir dille sergileniyor.

Sporda karar alıcılara baktığımızda cinsiyet eşitsizliğinin çok daha keskin bir hal aldığını görüyoruz. Antrenör ve hakem kadınların sayıları çok az, yeterli desteği görüyorlar demekten de çok uzağız. Yönetici kadınlarda durum oldukça vahim durumda. Yok denecek kadar az sayıda kadın bu görevlerde yer alıyor. Çünkü spor halen erkeklere ait bir alan olarak görülüyor ve alanın gerçek aktörü olarak görülen erkekler sözün de sahibi olarak o görevlere getiriliyorlar.

'RAHATSIZ OLAN TARAFTARLAR VAR'

● ***Spordaki cinsiyet eşitsizliğine karşı neler yapılabilir?***

Mücadeleyi birçok alandan eşzamanlı yürütmenin önemli olduğunu düşünüyoruz. Sahalarda kız çocukların sporu bırakmaması, özgüvenlerini inşa etmelerine destek olmak; antrenörleri bu konulara dair eğitmek ve onlara pratik araçlar sunmak; federasyonlara baskı kurmak ve talepleri iletmek; federasyonüstü kurumlar, mahkemeler, olimpik komiteleri, birlikler (UEFA, FIFA…) gibi yapıların da yaptırım gücünden faydalanıp tespit edilen vakaları raporlaştırmak gerekir diye düşünüyoruz.

'Kadın sporu kimsenin ilgisini çekmediği için medya endüstrisinde maalesef yer verilemiyor' argümanı, yalanı artık inandırıcılığını kaybediyor. Kadınların spordaki varlığı ve bu varlığı duyurma mücadeleleri artık her yerde görünür. Biz BoMoVu olarak kadınların bedensel güçlenmesi ve özgürleşmesine yönelik çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bu tür çalışmaların artması gerektiği düşüncesindeyiz.

Ayrıca bizim daha önce üzerinde sınırlı çalışmamızın olduğu ama kesinlikle çalışılması gerektiğini düşündüğümüz bir alan var, o da taraftarlık alanı. Sporun birçok paydaşı var ve bunun kitlesel bir şekilde ekonomik gücünü elinde tutan spor severleri, taraftarlar. Yapısal şiddetin mekanizmalarını sökmek büyük resimde kalıcı değişimi yaratacaktır, dolayısıyla bu spor severlerinin de eşitlik talepleri olduğunu ve bunu duyurmak çok iyi bir stratejidir, bunu mesela Taraftar Hakları Derneği çeşitli şekillerde yapıyor, ancak elbetteki haksızlıklara karşı sesini duyurmaya çalışan herkes gibi muamele görebiliyor. Spor sevgisi, taraftarlık, duygularla alakalı bir şeydir, duygular da barışı ve özgürlüğü öğrenmenin bir yoludur ve o şekilde kullanılmalı. Bu yıl Ocak ayında CIES (Uluslararası Spor Araştırmaları Merkezi)'in yaptığı küresel bir araştırma, futbol taraftarlarının çoğunluğunun toplumsal cinsiyet eşitliği ve cinsiyetçiliğe karşı duyarlı olduğunu ve harekete geçilmesini istediklerini ortaya koyuyor. Bu yaklaşımın sadece sözde kalmaması ve uygulamaya geçmesi gerek. Batı'da bu minvalde düzenlenen çok sayıda taraftar kampanyası var. Biz Türkiye'de de tribünlerdeki cinsiyetçilikten rahatsız olan taraftarların olduğunu biliyoruz. Onların da seslerini daha çok çıkarması ve görünürlüğünü arttırması gerek. Zaman zaman bunu tribün gösterilerinde de hareket geçerek ifade ediyorlar fakat sayısı ve dönüşüm sağlama gücü kulüplerin de desteğiyle artmalı. Taraftarların çeşitli yerlerde yaptığı gösterişli eylemler simgesel olarak ve mekanizmalarda tekabülü olan çok güçlü hareketler.

Şampiyonlar Ligi ve Formula 1 resmi olarak Türkiye'den alındı

Formula 1 ve UEFA yetkilileri, Türkiye'nin salgınla mücadelesini yeterli görmeyerek 29 Mayıs'ta oynanacak Şampiyonlar Ligi Finali'ni ve 11-13 Haziran İstanbul Grand Prix'ini iptal etti

Manchester City ile Chelsea arasında 29 Mayıs'ta İstanbul'da oynanması planlanan Şampiyonlar Ligi Finali, Türkiye'nin elinden alınarak Portekiz'e verildi.

FİNAL PORTEKİZ'DE OYNANACAK

UEFA Başkanı Alexander Ceferin, Şampiyonlar Ligi finalinin İstanbul'dan alındığını duyurarak, "UEFA, devam eden ortalık ve işbirliği ruhunun yanı sıra bu özel durumda gösterdikleri anlayış için de Türkiye'ye minnettardır" diye konuştu. Final Portekiz'in Porto kentinde oynanacak.

FORMULA 1 DE TAKVİMDEN ÇIKARILDI

Formula 1 yönetimi de Türkiye'nin güvenli ülkeler arasında olmaması ve seyahat iznini gündeme getirerek F1 Grand Prix'ini Türkiye'de iptal etme kararı aldı.

Formula 1 yönetiminden yapılan açıklamada ise, "Seyahat kısıtlamaları nedeniyle Haziran ayında Türkiye'deki yarışı gerçekleştirmemiz maalesef mümkün değil" ifadelerine yer verildi.

GELİR KAYBI 10 MİLYON DOLAR

Şampiyonlar Ligi ve F1'in iptal edilmemesi durumunda, organizasyonların Türkiye ekonomisine yaklaşık 10 milyon dolar katkı yapması bekleniyordu.

'FATURALAR MİLLETE'

Peş peşe yaşanan iptallerin ardından sosyal medya hesabından paylaşımda bulunan CHP Sözcüsü Faik Öztrak, Şampiyonlar Ligi'nin İstanbul'dan alınmasına tepki gösterdi. Öztrak, "Şampiyonalar Ligi finali yine İstanbul'dan alındı. Formula Yarışı da iptal. Lebalep kongreler size, kabaran faturalar millete" dedi.

ŞAMPİYON BEŞİKTAŞ

Süper Lig'de 2020-2021 sezonu perdesi resmen kapandı. 42 haftalık dev maratonda Beşiktaş mutlu sona ulaştı. Siyah-beyazlılar, 16 Mayıs tarihinde oynanan son maçta Göztepe'yi deplasmanda 2-1 yenerek puanını 84 yaptı ve Galatasaray'ı averajla geride bırakarak şampiyon oldu.

Şampiyonluk iddiasını son maça kadar sürdüren Fenerbahçe ise, 82 puanla ligi üçüncü sırada tamamladı.

Bu sıralamanın ardından Beşiktaş, lig tarihindeki 16. şampiyonluğunu elde etti.

SERGEN YALÇIN TARİHE GEÇTİ

Oyunculuk kariyerinde Beşiktaş ile üç kez şampiyon olan Sergen Yalçın, Beşiktaş ile antrenör olarak da şampiyonluk kazandı. Teknik direktörlük kariyerinin ilk kupasını kazanan Sergen Yalçın, hem oyuncu hem de antrenör olarak Süper Lig'de şampiyon olan üçüncü isim oldu. Daha önce Aykut Kocaman ve Hamza Hamzaoğlu, bu başarıyı elde etmişti.

BALKONDA BAHÇE

Saksıda domates, biber, çilek, çuvalda patates... Balkon, teras ya da apartman bahçesinde küçük bir bahçe yapmak isteyenler için öneri ve ipuçları

Balkonda, apartman bahçesinde ya da terasta çilek, domates, maydanoz yetiştirmek zor ama imkânsız değil. Biraz emek, sabır ve çabayla ektiğiniz tohumların yeşerip ürün verdiğini görmeniz mümkün. 10 yılı aşkın bir süredir kentte ekolojik yaşamın mümkün olduğunu gösteren Yeryüzü Derneği İstanbul'un farklı bölgelerinde kent bahçeleri kurarken balkonunda küçük bahçeler yaratmak isteyenlere de destek oluyor.

10 yılda 2600 kişinin kendi bahçesini kurmasına ön ayak olan dernek bu yıl da evinin önünde, terasında, balkonunda, arka bahçesinde toprak bulan her İstanbulluyla kent bahçeleri kurmayı hedefliyor.

Kent bahçeciliğini teşvik etmek üzere atalık tohumlar ücretsiz dağıtan dernek daha önce sebze yetiştirmemiş ve ekim eğitimine ihtiyaç duyan bahçeciler için de ekim dikim eğitimi düzenledi.

Pandemi nedeniyle online gerçekleşen eğitimde tohum nasıl ekilir, fide nasıl dikilir? Sulama yöntemleri nelerdir, toprak nasıl zenginleştirilir konularının işlendi. Moderatörlüğünü Yeryüzü Derneği gönüllülerinden Ayşe Özden yaptığı eğitimde kent çiftçisi Umut Bayhan özellikle balkonlarda, teraslarda ya da küçük bahçelerde nasıl tohum veya fide yetiştirilebileceği hakkında bilgi verdi.

"DOĞAYA BAKMALIYIZ"

Umut Bayhan'ın yeni başlayan kent bahçecilerine ilk tavsiyesi doğaya bakmaları oldu. "Eğer bir şeyler yetiştirmek istiyorsak önce doğadaki döngüyü anlamamız gerekiyor. Yani yetiştirmek istediğiniz sebzenin ya da meyvenin ihtiyaçlarını anlamanız gerekiyor. Bunların hepsi de doğada kendi döngüsü için de oluşuyor. İlk bakmamız gereken yerlerden biri bu işlerin doğada nasıl olduğu. Doğaya dönüp baktığımızda en önemli şeylerden biri toprak. Toprak ne kadar kaliteli ve sağlıklıysa orada o kadar fazla canlılık var. Bu yüzden toprağın verimine ve canlılığına bakmak gerekiyor" dedi.

Bahçe yapılacak alanla ilgili bir ön çalışma yapılması gerektiğini belirten Umut Bayhan, teras ya da balkonda bahçecilik için güneş hareketlerine dikkat etmek gerektiğini söyledi. Domates, salatalık, patlıcan gibi ürünlerin günde 5-6 saat güneşe ihtiyacı olduğunu belirten Bayhan yeterli güneş almayan balkonlarda bu tür bitkilerin yetişmesinin çok zor olacağını ifade etti. Üretilecek ürünlerin balkonun ışık alma durumuna göre ayarlanması gerektiğini ifade eden Bayhan ikinci önemli durumunda rüzgâr olduğunu belirtti.

Balkonda sebze ve meyve yetiştirmenin emek ve sabır işi olduğunun altını çizen Bayhan yeni başlayanların tohumdan değil fideden başlamasını önerdi. "Biber, patlıcan çimlenme süresi 21 gün kadar sürebiliyor. Çimlendirmenin istediği bazı şartlar var o şartlar sağlanmadığı zaman çimlenme gerçekleşmiyor. Bu yüzden yeni başlıyorsak önerim fideden olması."

"FİDE ÇOK SULAMADAN ÖLÜR"

Kayhan fidenin toprakta bakımı ile ilgili de şu bilgiler verdi. "Fide bize bir yerden geliyorsa bir gün bekletiyoruz. İhtiyacı varsa sulama yapıyoruz. Yapraklarında canlılık yoksa sulama yapmanız gerekir. Sulama da en büyük yanlış toprağın yüzeyine bakıp kuru ise sulamak. Sulama konusunda en büyük yanılgılardan biri sulama. İnsanlar 'üstüne baktım kuru gözüküyordu suladım' diyorlar. Bizim unuttuğumuz nokta kök gelişimi. Bitkinin ne kadar sulamaya ihtiyacı olduğunu bitkinin kendisi gösterir. Yaprakların hareketlerinden anlayabilirsiniz. Bitki yavaş yavaş kendini salmaya başladıysa sulama zamanı gelmiş demektir.

İlk çimlendirmeden yetiştiriyorsak fideyi minimum sulamanız gerekiyor. Her gün sularsanız bitkiyi öldürebilirsiniz. Fide az sulamadan değil, çok sulamadan ölür. Ölmediği zaman da ne kadar çok sulanırsa o kadar boya gider. Hiç çiçek açmaz, hiç meyve vermez. Örneğin domatesi her gün sularsanız 2 metrelik yemyeşil bir ağacınız olur ama ürün vermez.

Bu döngüyü iyi anlamak gerekiyor. Su az olduğunda bitkiler şunu düşünüyor; suyum azaldı bitmek üzere, o zaman ben çiçekleneyim, tohumlarımı çıkarayım ki hayatım, neslim devam etsin' Siz bu ortamı sürekli devamlı sağladığınız sürece böyle bir şeye girmeden o hayatını devam ettirecek."

Sulamanın reçetesinin en güzelini bitkinin kendisinin verdiğini söyleyen Umut Bayhan, "domates ve biberleri ilk toprakla buluşturduğumuzda can suyunu bol veriyorum. Sonra bitki solmaya başladığı zamana kadar sulama yapmıyorum. İhtiyacı olan minimum seviyede su veriyorum" dedi.

SAKSIDA BİTKİ YETİŞTİRMEK

Bahçemiz yoksa balkonda ekeceksek nasıl bir saksı hazırlamalıyız? sorusuna Umut Bayhan şöyle yanıt verdi: "Normalde bahçeye ektiğimiz tek yıllık bitkilerin ihtiyaç duyduğu derinlik 25-30 santimdir. Maydanoz, roka, nane gibi sebzeleri yetiştirecekseniz 15 santim derinlik yeterli olur. Ama domates, salatalık gibi bitkilerde bu derinliğin 20-25 santim olması gerekir. Aynı zamanda her bir fide arasında da 20-25 santim mesafe olması lazım."

"Toprağımız ne kadar kuvvetliyse elde ettiğimiz ürün de o kadar sağlıklı olur" diyen Bayhan, sadece torftan oluşan bir karışımla sağlıklı ve verimli bitkiler elde etmenin mümkün olmadığını söyledi. Çöpe giden yiyecekleri, çay, kahve posalarını, dal, yaprak, ağaç parçalarından kompost yani doğal gübre yaparak toprağın güçlendirileceğini anlattı.

Sağlıklı bir bitki elde etmek için saksıya perlit, viyol, vermikülit ve torf karışımı kullanmak gerektiğini anlatan Bayhan "marketten sadece torf karışımı alırsak çok büyük hata yaparız. Sadece torf almak hatalı. Mümkün olduğunca bahçe toprağı, solucan gübresi karıştırarak bir karışım elde etmek gerekiyor" uyarısında bulundu.

Yeryüzü Derneği'nin Kent Bahçeciliği çevrimiçi eğitimini Facebook sayfasından izleyebilirsiniz. https://www.facebook.com/YeryuzuDernegi/videos/1080427152482206

BALKON İÇİN İHTİYAÇLAR

Deneme yapmadan önce bilinmesi gereken en zaruri noktalardan biri 'ışık alma'dır. Balkonunuz güneye dönük olmalı ve beton korkuluklar yerine ışığı içeri alan korkuluk olmalıdır. Beton korkuluğu taş saksıları kaldırarak telafi edebilirsiniz.
En iyi raflı saksılar, 30–40 cm derinliğinde ve 80–100 cm uzunluğunda kesonlardır ancak var olan normal saksılarınızı da kullanabilirsiniz. Bitkilerin gelişmesi için gerekli koşulları yaratmak istiyorsanız saksı almak yerine toprağa yatırım yapmanız daha önemlidir. Toprağın; verimli, ıslanmadan suyu tutabilen ve bahçeden kullanacağınızdan daha hafif olması gerekmektedir.

EKİLECEKLER
Saksıda her şeyi yetiştirebilirsiniz. Kökleri çok geniş olan balkabağı ve kavunlardan ya da fazla alan gerektiren patates ekmekten kaçınmalısınız. Özellikle ilk denemede domates, marul, ıspanak, biber gibi sebzelere yönelin.

PROBLEMLER VE ÇÖZÜMLERİ
Çoğu sebzenin büyümek için geniş bir alana ve çok fazla toprağa ihtiyacı yoktur. Aslında mevcut arazi miktarının, sabit nem ve sıcaklık koşullarını sürdürme gibi yalnızca tek bir avantajı vardır. Bitkinin açık alanda ihtiyacı olan nemi derinlemesine işlemesi daha kolaydır. Bir sebze bahçesinin toprağı çok fazla ısınmaz ve temmuz ayının en sıcak günlerinde bile yüzeyin birkaç santimetre altı serin ve nemlidir. Ancak saksıda durum farklıdır. Saksıda bulunan su çok çabuk buharlaşır. Pişmiş toprak veya plastik saksılar kullanabilirsiniz. Pişmiş toprak saksılar daha sağlamdır, daha fazla su emerler ve güneşten daha iyi korurlar.

BALKONDA SERA
Kışın bitkileri barındırdığınız bir balkonunuz varsa orayı küçük bir sera, sebze bahçesi olarak kullanabilirsiniz. Donmaya karşı korumalı ve çok nemli bir ortam olacağından domates, biber, patlıcan veya kabak gibi birçok sebzenin ekiminde kullanabilirsiniz.

Kaynak : Pratik Bahçe Kılavuzu

SIFIR ATIK tarifleri (3)

Çilek sapından omlet, elma kabuğundan sirke, patates kabuğundan cips, bayat ekmekten pizza... İşte atıksız mutfak için tarifler...

EKMEK MANTISI

Malzemeler:
Bayat ekmek
Yoğurt
Kemik suyu
Domates salçası, karabiber, tuz, sarımsak
Tereyağı

Tarifi:
Bayat ekmekleri kemik suyunda haşlayıp süzün bir iki dakika beklettikten sonra üzerine sarımsaklı yoğurt dökün.
Bir tavada tereyağını kızdırıp üzerine domates salçası, karabiber ve tuz ilave edip biraz kavurun. Hazırladığınız sosu ilave edin.

MUZ KABUĞUNDAN KEK

Malzemeler:
3 yumurta
1 su bardağı şeker
200 gram sıvıyağ ya da tereyağı
200 gram yoğurt
2 adet muz kabuğu
Un
Kabartma tozu
Vanilya
Tarçın

Tarifi:
Muz kabuklarını blendırdan geçirin. Yumurtaları ilave edip önce hızlı devirde sonra yavaş devirde çırpın. Şeker ilave edip biraz daha çırptıktan sonra yoğurt ve yağı ilave edin. Kabartma tozu, tarçın, vanilya ve unu ilave edip karıştırın. Karışımı yağlanmış ve unlanmış kek kalıbına döküp önceden ısıttığınız fırında 180 derecede 30 dakika pişirin. (İsterseniz karışıma ceviz, fındık veya kuru meyve de ilave edebilirsiniz)

SAKSIDA neler yetişir?

MAYDANOZ
Maydanoz saksıda yetiştirmesi kolay bitkilerden biridir. Çok derin olmayan bir saksıyı üzerinde 5 santimetre arası boşluk kalacak şekilde nemli toprakla doldurun. Maydanoz tohumlarını toprağa şekilde dağıtın ve üzerlerini hafifçe bastırın. Tohumların üzerini 1santimetre kalınlığında nemli toprakla örtün ve can suyunu verin. Maydanozları iki – üç gün arayla sulamak gerekir fakat sulama sonrası saksının dibinde su birikmemeli. Sulama yöntemi yağmurlama yöntemiyle olmalı. Bunun için fısfıs püskürtücüleri kullanabilirsiniz. Maydanoz 15–20 gün içinde filizlenmeye başlar. Filizlenme sonrasında güneş ışığına dikkat etmeniz gerekir. Fazla güneş alan bir yerde filizlerin kuruma riski vardır. Doğrudan güneç ışığına maruz bırakılmayan fakat yeterince ışık alan bir ortamda maydanozlarınız 6–7 hafta içinde tüketilecek hale gelir

DOMATES
Eğer büyük saksınız yoksa domates fidesi her saksıya bir adet fide olarak ekilir. 5 literlik su damacanalarını da saksı olarak kullanabilirsiniz. Fideyi saksılara dikerken derinlik önemlidir. Fidenin en alttaki yaprağından 1–2 parmak altına kadar olan bölümün toprağın içinde kalması gerekir. Yani yapraklar asla toprağa değmemeli. Bir kalemi toprağa fidenizin toprak altında olacak mesafesine göre bir derinlik oluşturacak kadar batırın. Sonra fideyi yerleştirin. Köklerin hava almaması ve iyice toprakla temas etmesi için parmaklarınızla fidenin etrafını toprağa doğru bastırın. Ekim yaptığınız saksıyı tamamen doldurmayın ki fide büyüdükçe potasyum karışımlı (Yumurta kabukları) toprak ekleyip fideyi güçlendirebilirsiniz. Fideyi diktikten sonra Can suyunu bolca verin. Domates yetişmesinde en önemli koşullardan biri güneş ve sudur. Domatesin günde 5–6 saat güneş ışığı alması gerekir. Fazla sulama yapılmaması gerekir. Fide çiçeklenmeye başladığında kulak pamuğu ile hafifçe dokunarak tozlaşma yapmasını sağlayabilirsiniz. Ürün vermeye başladığında sulamayı daha sık yapmanız gerekir.

TAZE SOĞAN
Saksıda yetişmesi en kolay bitkilerden biri de soğandır. 20 santim derinliğinde saksılar ya da su şişeleri soğan yetiştirmek için uydundur. Hazırladığınız toprağa Arpacık soğanlarının uç kısımları toprağın dışında kalacak şekilde aralıklı olarak toprağın içine gömün ve sulayın. Soğan güneş alan fakat serin ortamlarda büyür yani doğrudan güneş ışığına maruz bırakmayın. Toprak nemli kalacak şekilde sulama yapın.

ÇİLEK
Saksıda yetişmesi kolay olan ve en çok tercih edilen meyvelerden biri de çilek. Çilek ekimi için kullanacağınızın saksının fazla derin olmaması gerekir. 20 santimlik bir saksı çilek ekimi için uygun olacaktır. Çilek fidesini ekmek için öncelikle saksıyı toprakla doldurun. Fideleri köklerine zarar vermeden toprağa yerleştirin. Kenarlarından hafifçe toprakla örtün ve ilk sulama işlemini yapın. Saksının büyüklüğüne göre 1 adet saksıya 1–3 arası çilek fidesi ekebilirsiniz. Çileği drenaj delikleri olan bir saksıya ekmeniz ve toprağın sürekli nemli kalmasına dikkat etmeniz gerekir. Çileği çok fazla sulamak, köklerin çürümesine yol açabilir. Çilek meyve vermeye başladıktan sonra meyve kesinlikle toprakla temas etmemeli.

BULMACA Hazırlayan: Mustafa Başaran / bilmececi@hotmail.com

KELİME AVI BULMACA

S	U	L	E	T	R	O	F	A	R	S	A
D	T	A	N	O	S	T	Y	A	Y	L	I
R	A	D	İ	Y	E	Z	E	J	A	V	R
D	O	L	I	Y	Ü	Y	E	N	O	Z	Ü
N	K	P	A	E	N	P	O	K	O	K	T
R	T	D	E	B	R	O	A	R	O	R	E
P	A	E	R	A	D	L	N	R	U	E	M
S	V	T	İ	R	A	T	A	A	O	M	P
L	B	L	U	E	S	B	M	A	K	K	O
L	O	M	E	B	T	O	P	E	R	A	A

Aşağıdaki sözcükleri bulmacada arayın ve bulduklarınızı karalayın. Geride kalan harfler bir şairin dizesini oluşturacaktır.

ARPEJ, **BALAD**, BEMOL, **DİYEZ**, FORTE, **KANON**, OKTAV, **OPERA**, SONAT, **TEMPO**, TENOR, **TİRAT**, VOKAL, **YAYLI**, YORUM, **BAROK**, BLUES

KUM SAATİ

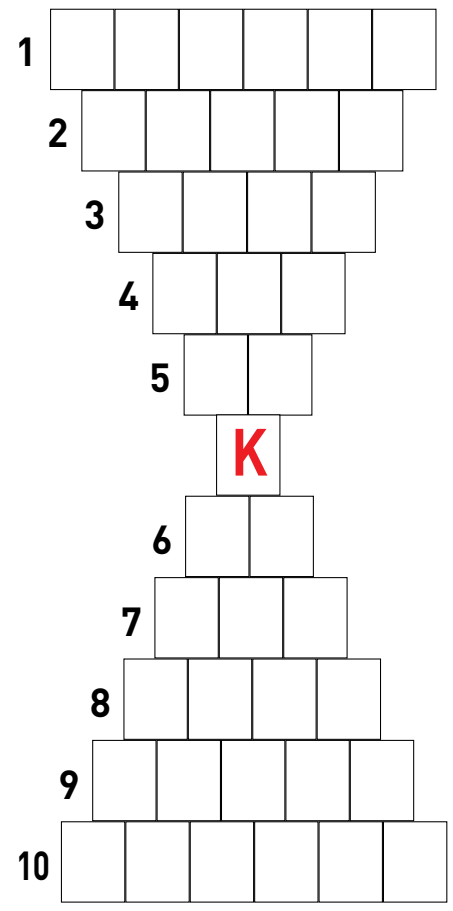

Tanımlara uygun yanıtları yerlerine yerleştirin. K harfini ipucu olarak veriyoruz. K'den başlayarak yukarıya ve aşağıya doğru sözcüklere birer harf ekleyerek diğer sözcükleri oluşturacaksınız.

1. Bir işin sonunu düşünerek ölçülü, tedbirli davranmak.
2. Bir şeyi güç uygulayarak ileri götürmek.
3. Bir ay adı.
4. Bir mastar eki.
5. Gazete ilavesi.
6. Yay silahı.
7. Bir kömür türü.
8. Yeniçeri komutanları ve Eflâk Beylerinin giydikleri tolga biçimindeki başlık.
9. Çok kokan.
10. Olmayacak şeylerden ürken kimse.

SUDOKU BULMACA

						6	7	8
8					9			
3	1				2			
							6	4
		5	3	2				
		3	4					
				5		4		9
				1		8		
9	7	2			3			

Her satır, her sütun ve 3x3'lük her kutuya, 1'den 9'a kadar rakamlar yerleştirilecektir. Her satır, her sütun ve 3x3'lük kutu bölümlerinde 1'den 9'a kadar sayılar bir kez kullanılacaktır.

KAKURO BULMACA

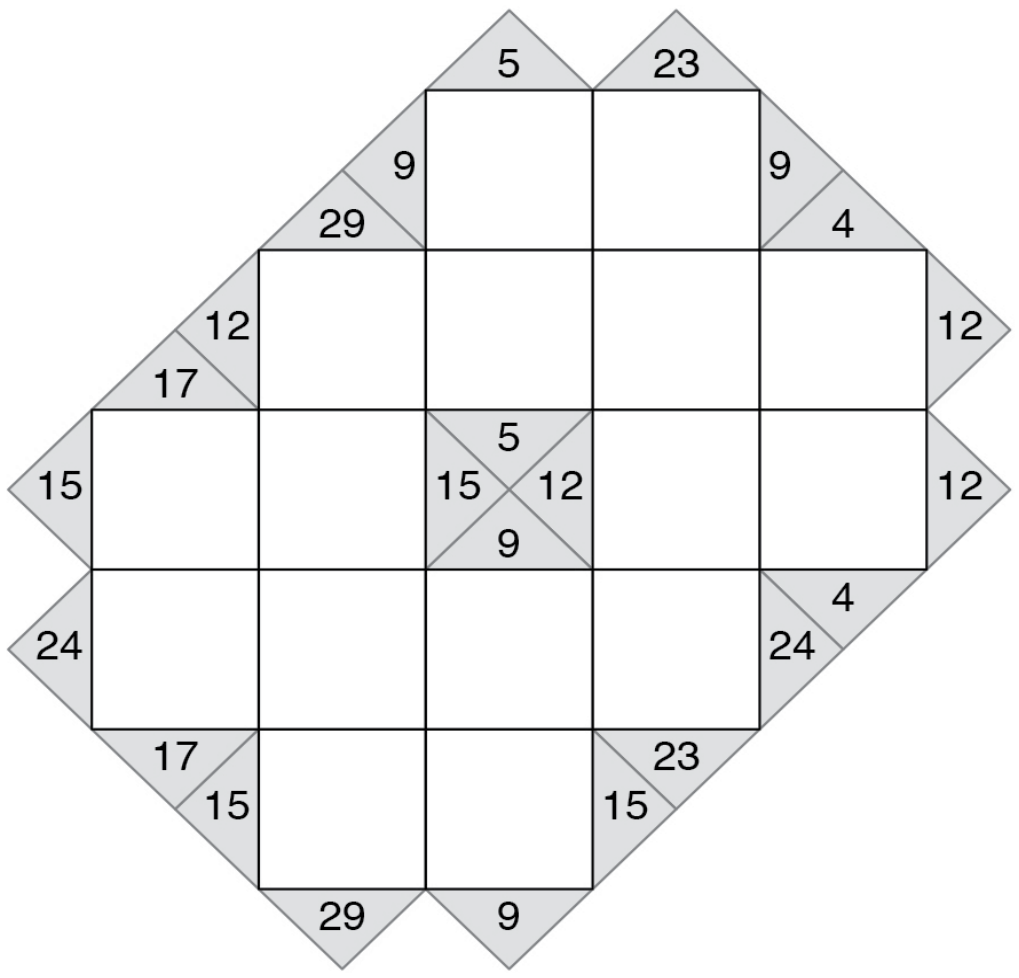

Kurallar basit. 1-9 arası rakamları kullanarak, boşlukları doldurun. Bunu yaparken karelerin toplamının, bağlı hücredeki sayıya eşit olmasını sağlayın ve bir rakamı sadece bir kere kullanın.

ÇÖZÜMLER

2	5	9	1	3	4	6	7	8
8	4	6	5	7	9	2	1	3
3	1	7	6	8	2	9	4	5
1	2	8	7	9	5	3	6	4
4	6	5	3	2	8	7	9	1
7	9	3	4	6	1	5	8	2
6	8	1	2	5	7	4	3	9
5	3	4	9	1	6	8	2	7
9	7	2	8	4	3	1	5	6

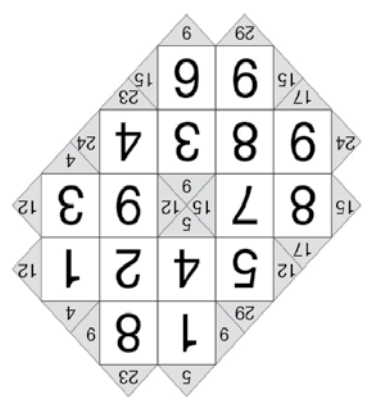

KELİME AVI BULMACA
Sular sarardı yüzün perde
perde solmakta

KUM SAATİ
1. Temkin. 2. İtmek. 3. Ekim. 4. Mek. 5. Ek. 6. Ok. 7. Kok. 8. Koka. 9. Kokak. 10. Korkak.

KARE BULMACA

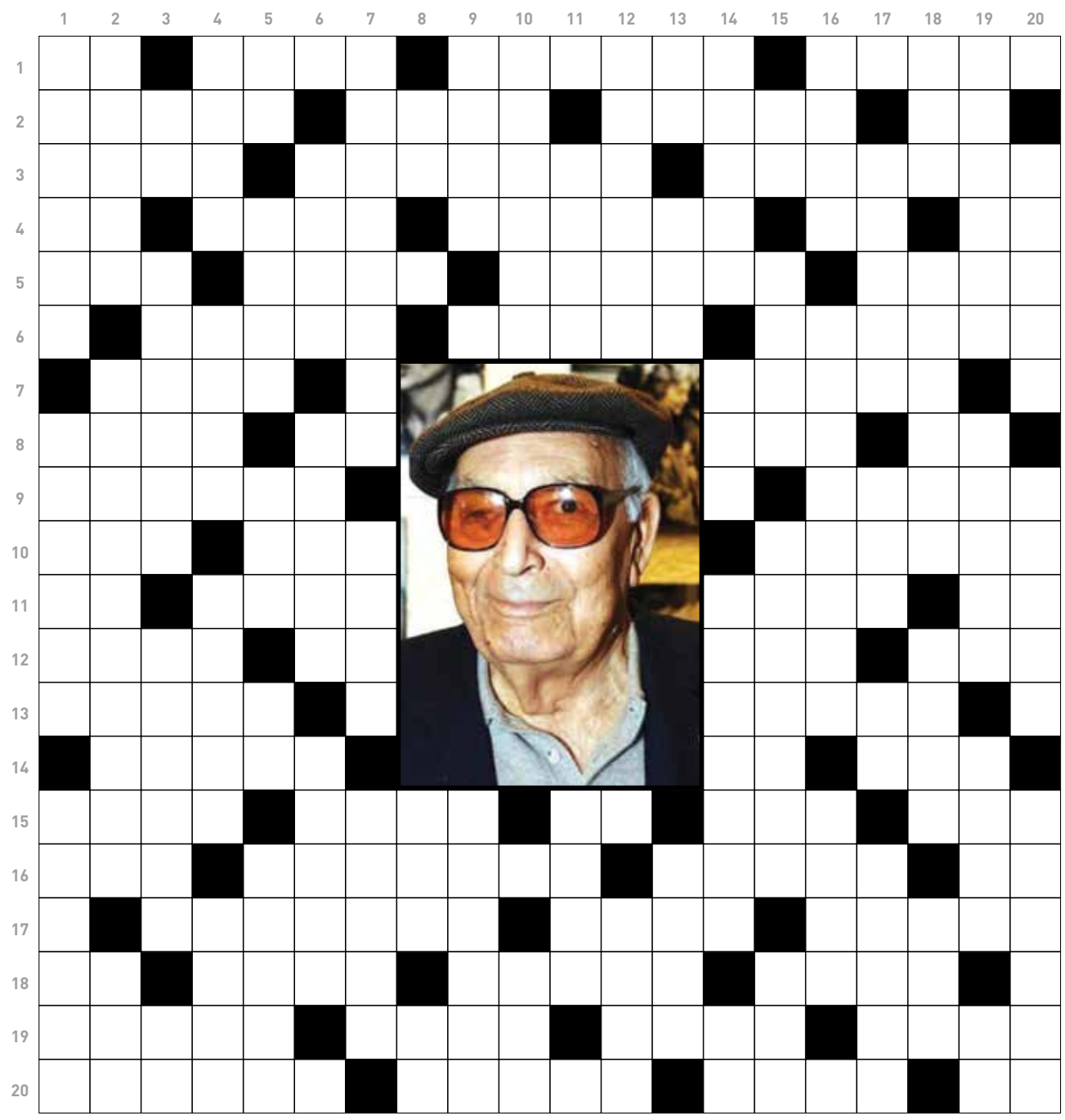

SOLDAN SAĞA

1. Kabaca evet ünlemi - Yalın, gösterişsiz - Üç veya daha çok direği bulunan yelkenli gemilerde arka direk - Tiyatro, sinema ve televizyonda sahneye konulan eserin yazıldığı yerin ve geçtiği çağın özelliklerini belirleyen perde, aksesuar vb. ögelerin bütünü 2. Düşüncenin tasarlayabileceği bütün üstün nitelikleri kendinde toplayan - Anlam, kavram - Kuzey Avrupa'da kullanılan, 2000 kilograma yakın gemi yüklerine ve büyük miktardaki ticaret mallarına değer biçmeye yarayan kütle ölçü birimi - Yay silahı 3. Otlak - Mayasız hamurdan yapılan, peynirli veya peynirsiz pide, yufka - Başkalarına göre üstün duruma gelme, sivrilme, seçkinleşme 4. Satrançta bir taş - Demir yolunda yolcu ve yük taşımakta kullanılan, bir veya birkaç lokomotif tarafından çekilen vagonlar dizisi - Çarşılarda veya alışveriş bölgelerinde aynı işi yapan esnafın bir arada bulunduğu bölüm - Bir kan grubu - Bir nota 5. Tibet öküzü - Fiyat, paha - Dua - Dünya, cihan 6. Hamur tahtası - "... Kemal" (resimdeki yitirdiğimiz yazar) - Büyük zoka 7. Bırakma, ayrılma - Ülkemizde bir nehir 8. Gönül, yürek - Tarla sınırı - Maksim Gorki'nin romanı - İnce urgan 9. Galeta ununa bulanarak yağda kızartılan bir çeşit köfte, patates - Ölüyü gömme 10. Göz - Tren, tramvay vb. taşıtlarda tekerleklerin üzerinde hareket ettiği demirden yol - Tekrarlama sonucu kazanılan yatkınlık, alışkanlık 11. Voltamper (kısa) - Reçine, çam sakızı - "... Serezli" (yitirdiğimiz tiyatro sanatçısı) - Suçu bağışlama 12. Düğümler, bezler, şişlikler - Hile, entrika - Birdenbire - Eskrimde bir dal 13. Arnavutluk'un başkenti - Buhar makinelerinde, kalorifer tesisatında, suyun kaynatıldığı büyük derin kap 14. Tanrı'nın merhametinden yoksun olma - Sıkıntısız, rahat - Bir yüzeyin üzerinde çizgi biçiminde olan, sarmal girinti veya çıkıntı 15. Uluslararası Futbol Federasyonu (kısa) - Adab - Sıfat eki - Oyuncunun yaptığı hareketler - Elma, armut vb. meyvelerin kurutulmuşu 16. Ağabey (yöresel) - İri taneli siyah bir çeşit üzüm - Bazı hayvanları yakalamak için kullanılan, hayvanın ayağının değmesiyle işleyen tuzak - Olumsuzluk öneki 17. İnsan ve hayvan vücuduna açık yaralardan giren, genellikle toprakta, gübrede yaşayan bir basilin yol açtığı, kasların sürekli ağrılı kasılmasıyla kendini gösteren ateşli ve tehlikeli bir hastalık - Tenis oynanan alan, tenis sahası - Bir şeyin, bir olayın yol açtığı çıkar kaybı veya olumsuz, kötü sonuç 18. Namuslu - İtalya'daki eğik kule - Yazı veya sözle verilen, gönderilen bilgi, mesaj - Geri verme 19. Şüphe ve duraksamaya yer bırakmayan veya geri dönülmeyen - Gemi, uçak yolu - Namaz çağrısı - Ayak direme 20. Açık, apaçık, belli - Bir şeyin gelişimi için gereken ilk ögeler - Anahtar - Selenyum elementinin simgesi.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Kayırma, elinden tutma - Çok hızlı gidebilen bir tür keşif gemisi - Ömer Seyfettin'in bir öyküsü 2. Hemen hemen, sanki - Tiryaki olma durumu, iptila - Yağı alınmış sütten veya yoğurttan yapılan peynir 3. Aşamasız asker - Havada on milyonda bir oranında bulunan, renksiz, kokusuz asal gaz - Hacıların Kurban Bayramı'nın arife günü toplandıkları Mekke'nin doğusundaki tepe - Bir nota 4. "Beren ..." (aktris) - Gerçekleştirmek için tasarlanan ve erişmek istenilen şey, amaç - Ülkemizin Akdeniz Bölgesi'nde yer alan illerinden biri - Destana ilişkin, destana özgü 5. Hile, entrika - Cisimler tarafından yansılanan ışığın gözde oluşturduğu duyum - Güç, kuvvet - Neon elementinin simgesi - Özen 6. Evcil bir hayvan - Atamak işi, tayin - Bir yapının damında çevresi, üstü açık yer, ayazlık, taraça 7. Emanet olarak - Su kıyısında yapılmış büyük, görkemli ev - Afyonkarahisar iline bağlı ilçelerden biri 8. Bir besin maddesi - Yankı - Küçük bitkilerin ortak adı 9. Harç alıp sürmeye yarayan, çoğu üçgen biçiminde, yassı, demirden, üstten tahta saplı sıvama aracı - Yükseklik ölçen yayvan güneş saati 10. Gümüş balığının küçüğü - Mikroskopta incelenecek maddelerin üzerine konulduğu dar, uzun cam parçası 11. Aylık para - Lak ile cilalanmış 12. ABD'nin yüzölçümü en büyük, nüfus yoğunluğu en az olan eyâleti - Yolcu ve turistlere geceleme imkânı sağlamak, bunun yanında yemek, eğlence vb. hizmetleri sunmak amacıyla kurulmuş işletme 13. Sodyum elementinin simgesi - Azeri çalgısı - Bir kimsenin yaşamında görülen ruhsal bunalım 14. Sıva veya boyadan önce vurulan kat - Yer kırığı - Bir şarkıda her kıtadan sonra tekrarlanan ve bestesi değişmeyen parça - Bir haber ajansı (kısa) 15. Bir cetvel türü - Kalori - Gölge balığı da denilen taş levreği - Bir uzunluk ölçüsü birimi 16. Karelere ayrılmış zemin üzerinde on altı taşla iki kişi arasında oynanan oyun - İradeyle yapılmayan, istenci olmayan - Bal koymaya yarayan küçük tekne 17. Kastamonu iline bağlı ilçelerden biri - Bir göz rengi - Kamer - Az bulunan 18. Denizin, gölün küçük girintiler biçiminde karaya doğru sokulduğu bölümü - Şaka - Kedi, köpek yavrusu - Evcil bir geyik 19. Optik aletlerinde objektiften aldığı ışınları göze veren mercek sistemi - Kamyonet - Valf - Favori 20. Vakit - Er, asker - Ayak ve yumruk vuruşları üzerine kurulu, Japon kökenli bir dövüş yöntemi.

GEÇEN SAYININ ÇÖZÜMÜ

Adres: Osmanağa Mahallesi Söğütlüçeşme Cad. Kalem Sok. No: 7 Kat: 2 / A Blok Kadıköy / İSTANBUL
Tel: (0216) 348 70 60
Reklam: (216) 345 82 02
E-posta: gazetekadikoy@gmail.com
Dağıtım: Mehmet Gündoğdu (0532) 727 01 07

www.gazetekadikoy.com.tr

GazeteKadıköy

Yıl: 22 / Sayı: 1090 HAFTALIK BAĞIMSIZ YEREL GAZETE 21 – 27 MAYIS 2021

Basında eskiden çokça rastladığımız 'arka sayfa güzeli' geleneğini geri getiriyoruz ancak büyük bir farkla! Alanında ilk'lere imza atmış, 'kadınlar yapamaz' denilen mesleklerdeki cinsiyetçi kalıpları kırmış, cesur ve azimli kadın kahramanları tanıtacağız size. Onlar, bizlerle bu topraklarda yaşadı, mücadele etti ve başarılar kazandı. Lakin erkek egemen tarih anlayışı çoğunlukla onları yok saydı. Bu kadınları tarihin tozlu sayfalarından çıkarıp, kamuoyunun yeniden dikkatine sunmayı hedefliyoruz. Buyurun tarih yazan kadınların öykülerine...

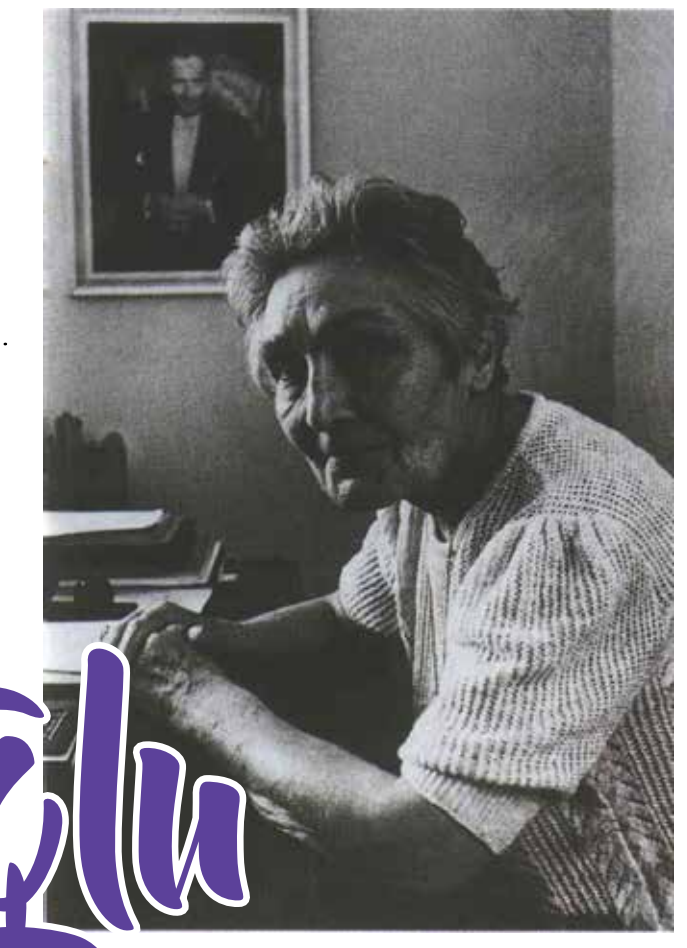

İlk kadın avukat: Süreyya Ağaoğlu

1903 yılında Azerbaycan'ın Şuşa kentinde dünyaya geldi. Babası, tanınmış düşünür, yazar ve siyasetçi Ahmet Ağaoğlu, annesi Sitare Hanım'dır. Beş çocuklu ailenin en büyük çocuğuydu. Süreyya Hanım, eğitimci ve milletvekili Tezer Taşkıran'ın, mühendisi ve iş adamı Abdurrahman Ağaoğlu'nun; siyasetçi, edebiyatçı ve hukukçu Samet Ağaoğlu'nun ve tıp doktoru Gültekin Ağaoğlu'nun ablasıdır.

'GAVUR' SÜREYYA

Süreyya hanım, 1910 yılında ailesiyle birlikte Türkiye'ye göçtü. Babasının ideolojisi ve görevleri nedeniyle çocukluğu ve gençliği Türk Ocağı aydınları ve Mustafa Kemal Paşa'nın yakın dostları arasında geçti. 1920 yılında İstanbul Kız Lisesi'nden mezun oldu. Lise yıllarında sınıfta cumhuriyet rejiminden söz ettiğinde, arkadaşlarının: gavur olarak çağırdığı Süreyya Ağaoğlu, avukat olmayı kafasına koymuştu.

HUKUK MÜCADELESİ!

1921 yılında hukuk eğitimi görmek için Darülfünun'a (İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi) başvurdu ancak engelle karşılaştı. O yıllarda kız öğrenci olmadığından, üniversitenin rektörü olan Haldun Taner'in babası Selahattin Bey'e başvurur. Dönemin kadınlarının henüz çarşafla dolaştığı bir zamanda başını bile kapatmadan görüşmeye giden Süreyya hanım, dönemin dekanı Selahattin Bey'e fakülteye girmek istediğini söylediğinde, odanın içinde kahkahalar yankılandı! Ancak; Süreyya Ağaoğlu, bu direnişin ardından kendisi gibi avukat olmak isteyen 3 arkadaşını daha götürünce, 'Size hemen fakülteyi açalım' cevabını aldı.

ANKARA'DA GÖREVBAŞI YAPTI

1925'te bu fakülteden mezun olduktan sonra Ankara'da Şurayı Devlet Tanzimat Dairesi'nde çalıştı. 5 Aralık 1927'de Ankara Barosu'na kaydoldu. 1928'de serbest avukatlık ruhsatını alarak, "Türkiye'nin ilk kadın avukatı" unvanının sahibi oldu ve hayatı boyunca avukatlık mesleğini sürdürdü. 1936 yılında Ankara Barosu'ndan naklen İstanbul Barosu'na kaydedildi.

İngilizce ve Fransızca bilen Ağaoğlu, meslek yaşamı boyunca çok sayıda uluslararası konferansta Türkiye'yi temsil etti. 1946'daki girişimleri sonucu İstanbul Barosu'nun Beynelmilel Barolar Birliği'ne üye olmasını sağladı. 1946-1960 arasında bu birliğin tek kadın yönetim kurulu üyesi olarak kaldı.

KADIN HAKLARI AKTİVİSTİ

Avukatlığının yanı sıra sıkı bir kadın hakları savunucusu olan Süreyya hanım, 1952'de Milletlerarası Kadın Hukukçular Birliği'ne üye oldu. 1960 yılında Kadın Hukukçular Birliği'nin BM Cenevre Teşkilatı temsilcisi seçildi. 1980- 1982 Hukukçu Kadınlar Federasyonu ikinci başkanı oldu.

1960 İhtilali'nin ardından Yassıada Mahkemeleri'nde yargılanan erkek kardeşi Samet Ağaoğlu'nun avukatlığını üstlendi. O dönemde kurulan, Ekrem Alican liderliğindeki Yeni Türkiye Partisi bünyesinde siyasi hayata atıldı ve partinin İstanbul il başkanı oldu.

Önemli sivil toplum kuruluşlarının kurulmasında rol aldı. 1996 -2000 yıllarında Türk Hukukçu Kadınlar Derneği'nin başkanlığını yaptı. Üniversiteli Kadınlar Derneği, Hür Fikirleri Yayma Derneği, Soroptimistler İstanbul Kulübü, Türk Amerikan Üniversiteliler Derneği'nde çeşitli görevler üstlendi.

29 Aralık 1989'da İstanbul'da katıldığı "Kadın Hakları ve Çağdaşlaşma" konulu bir panelden ayrılırken düşüp beyin kanaması geçirerek hayatını kaybetti. Aile fotoğrafları, mektupları, gazete kupürleri gibi belgelerden oluşan özel arşivi, İstanbul'daki Kadın Eserleri Kütüphanesi'nde bulunuyor. Londra'da Gördüklerim ve Bir Hayat Böyle Geçti adlı kitaplarıyla çeşitli hukuki makalelerinin yazarıdır.

KAYNAKÇA: Wikipedia, www.turkcebilgi.org, Ankara Barosu, Süreyya Ağaoğlu Çocuk Dostları Derneği

ÖZEL HAYATI

1949 yılındaki Amerika seyahatinde, sokak çocuklarının özel muhtaçlar yurdunda barındırıldığını gören Süreyya hanım, İstanbul'a geri gelince "Ben de böyle bir barınma yurdu yaptırmalıyım" kararı alıyor. " Hayattaki en büyük uğraşım çocuklar" diyen Ağaoğlu, kendi ifadesiyle "Taksim parkındaki kimsesiz çocuklar" için bu kararı alıyor. Çevresindekilere göre ise kimsesiz çocuklara olan düşkünlüğünün nedeni kendisinin çocuk özlemiydi. Zira 1952'de Alman hukukçu Werner Taschenbreker ile evlenen Süreyya Ağaoğlu'nun evliliği 1960'lı yıllarda son bulmuş, hiç çocukları olmamıştı. Çocuklar için bu çabası daha sonra kendi adına 1949 yılında kurduğu Süreyya Ağaoğlu Çocuk Dostları Derneği çatısı altında sürdürdü.